

Konsolidovaná výročná správa Mesta Nitry za rok 2023

(uvádza údaje z individuálnej výročnej správy)

Marek Hattas
primátor mesta Nitry

OBSAH

1. Úvodné slovo primátora Nitry	4
2. Identifikačné údaje mesta	5
3. Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľ'ov	5
4. Poslanie, vízie a ciele mesta	18
5. Základná charakteristika mesta Nitry	21
5.1 Geografické údaje	22
5.2 Demografické údaje	23
5.3 Ekonomické údaje	26
5.4 Symboly mesta	28
5.5 Logo mesta	30
5.6 História mesta	30
5.7 Kultúrne dedičstvo mesta Nitry	32
5.8 Významné ocenenia udelené za rok 2023	33
5.9 Partnerské mestá	34
6. Plnenie funkcií mesta	36
6.1 Výchova a vzdelávanie	37
6.2 Zdravotníctvo	41
6.3 Sociálne zabezpečenie	43
6.4 Kultúra a šport	48
6.5 Doprava a cestovný ruch	58
6.6 Územné plánovanie	67
6.7 Hospodárstvo	70
6.8 Veda a výskum	71
7. Informácia o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva	72
7.1 Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2023	73
7.2 Plnenie príjmov za rok 2023 v €	75
7.2.1 Bežné príjmy mesta a rozpočtových organizácií mesta	76
7.2.2 Kapitálové príjmy mesta a rozpočtových organizácií mesta	76
7.2.3 Príjmové finančné operácie mesta a rozpočtových organizácií mesta	76
7.3 Čerpanie výdavkov za rok 2023 v €	77
7.3.1 Bežné výdavky mesta a rozpočtových organizácií mesta	77
7.3.2 Kapitálové výdavky mesta a rozpočtových organizácií mesta	78
7.3.3 Výdavkové finančné operácie mesta a rozpočtových organizácií mesta	78
7.4 Plán rozpočtu na roky 2024 - 2026	79

8. Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva	80
8.1 Za materskú účtovnú jednotku (Mesto Nitra).....	80
8.1.1 Majetok.....	80
8.1.2 Zdroje krytia	80
8.1.3 Pohľadávky	81
8.1.4 Závázky.....	81
8.2 Za konsolidovaný celok mesta Nitry	81
8.2.1 Majetok konsolidovaného celku	81
8.2.2 Zdroje krytia konsolidovaného celku	82
8.2.3 Pohľadávky konsolidovaného celku	82
8.2.4 Závázky konsolidovaného celku	82
9. Hospodársky výsledok za rok 2023 - vývoj nákladov a výnosov.....	83
9.1. Za materskú účtovnú jednotku	83
9.2 Za konsolidovaný celok mesta Nitry	84
10. Ostatné dôležité informácie	85
10.1 Prijaté transfery.....	85
10.2 Pridelené dotácie a transfery za rok 2023	86
10.2.1 Kultúra	86
10.2.2 Šport.....	87
10.2.3 Vzdelávanie a práca s mládežou	89
10.2.4 Sociálna oblasť a podpora verejného zdravia.....	89
10.2.5 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v Nitre	90
10.2.6 Ďalšie transfery a dotácie poskytnuté z rozpočtu mesta	90
10.3 Prostriedky z darov za rok 2023.....	91
10.4 Významné investičné akcie v roku 2023	92
10.5 Predpokladaný budúci vývoj.....	93
10.6 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	97
10.7 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená.....	97

PRÍLOHY:

- Individuálna účtovná závierka k 31.12.2023:
  - Súvaha,
  - Výkaz ziskov a strát,
  - Poznámky
- Konsolidovaná účtovná závierka k 31.12.2023:
  - Konsolidovaná Súvaha,
  - Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát,
  - Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky

1. Úvodné slovo primátora Nitry

Vážené dámy a páni, milí spoluobčania,

rok 2023 bol pre nás všetkých rokom výziev a príležitostí. Na globálnej úrovni sme čelili neustálym zmenám a neistotám, ktoré nám priniesli environmentálne výzvy a geopolitické napätie. Svet sa mení rýchlym tempom a spolu s ním aj naše mesto.

V Nitre sme sa sústredili na to, aby sme zabezpečili plynulý chod služieb a podporili rozvoj mesta vo všetkých oblastiach. Uplynulých dvanásť mesiacov bolo pre naše mesto rekordných, pretože kapitálové výdavky dosiahli cifru, k akej sa za posledných desať rokov ani len nepriblížili.

Nový most nad železnicou, budova legendárneho Kina Palace, štvorica pamiatkovo chránených budov v bývalých kasárňach, vnútrobloky, detské ihriská, športoviská, či cyklotrasy.

To je iba zlomok z investícií, ktoré vlni dokončilo Mesto Nitra. Podarilo sa nám preinvestovať rekordných 27 342 381,43 eur. Pre predstavu – za posledné desaťročie presiahli kapitálové výdavky mesta sumu desať miliónov eur len dvakrát. Pohli sa aj roky zanedbávané veci. Či už ide o sfunkčnenie takmer dvadsať rokov zavretého Kina Palace, o podjazd pod Univerzitným mostom, o dlhé roky prehliadanú Sadovú ulicu, obnovu mnohých detských ihrísk či revitalizáciu hradného kopca, čo je miesto, ktoré bolo stratené pre celú jednu generáciu.

Do konca roka 2023 realizovalo mesto až 17 projektov z eurofondov. Nezapúdame však ani na nové programovacie obdobie. Mesto Nitra má pripravené nové projektové dokumentácie na realizácie investičných a rozvojových akcií, ako sú energetická efektívnosť škôlok, ktoré ešte nie sú zateplené, koketujeme s otázkou fotovoltiky a určite budeme pokračovať v projektoch revitalizácie a modernizácie vnútroblokov. Väčšími projektami, na ktorých momentálne pracujeme, je preferencia verejnej osobnej dopravy či spevnenie svahov Hangócky a protipovodňové sprietočnenie vodných plôch v parku.

Ďakujem všetkým obyvateľom Nitry za ich prácu, podporu a spoluprácu. Bez vášho úsilia a oddanosti by tieto úspechy neboli možné.

Spoločne budujeme silné, prosperujúce a udržateľné mesto, ktoré je pripravené čeliť výzvam budúcnosti.

S úctou,

Marek Hattas
Primátor mesta Nitra

2. Identifikačné údaje mesta

Názov:	Mesto Nitra
Sídlo:	Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra
IČO:	00308307
DIČ:	2021102853
Spôsob zriadenia:	zo zákona č.369/1990 Z.z. o obecnom zriadení
Štatutárny orgán obce:	Marek Hattas, primátor mesta
Telefón:	037/65 02 111
Mail:	info@nitra.sk, primator@nitra.sk
Webová stránka:	www.nitra.sk

3. Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Vedúci predstavitelia mesta k 31.12.2023

Primátor mesta Nitra

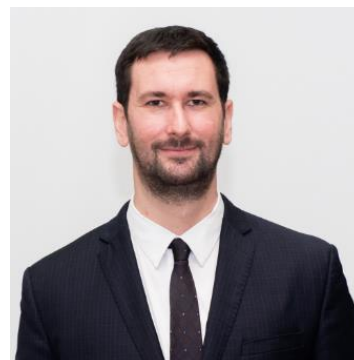
Zástupcovia primátora

Marek Hattas

Mgr. Miloslav Špoták

Ing. arch., Ing. Peter Mezei

Poslanci Mestského zastupiteľstva v Nitre 2022 – 2026

Mgr. Petra Ajdariová
kandidátka: nezávislá kandidátka
členka poslaneckého klubu: Fungujúca Nitra
+421 905 469 649
petra.ajdariova@nitra.sk
VMČ. 4

Ing. Roman Ágh, MBA
kandidát: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
predseda poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra
+421 37 20 28 714
roman.agh@nitra.sk
VMČ č. 2

Denisa Branikovičová
kandidátka: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
podpredsedníčka poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra
+421 905 422 522
denisa.branikovicova@nitra.sk
VMČ č. 2

Ing. Miloš Dovičovič
kandidát: HLAS – sociálna demokracia, SME RODINA, DOBRÁ VOLBA a
Umiernení, Demokrati Slovenska
podpredseda poslaneckého klubu: Fungujúca Nitra
+421 902 205 128
milos.dovicovic@nitra.sk
VMČ č. 4

Ing. Martina Dubaiiová
kandidátka: nezávislá kandidátka
členka poslaneckého klubu: Spolu pre Nitru
+421 908 481 418
martina.dubaiiova@nitra.sk
VMČ č. 4

MUDr. Adriana Filipová
kandidátka: nezávislá kandidátka
členka poslaneckého klubu: Tím pre Nitru
+421 945 501 601
adriana.filipova@nitra.sk
VMČ č. 6

Mgr. Ján Greššo
kandidát: HLAS – sociálna demokracia, SME RODINA, DOBRÁ VOLBA a
Umiernení, Demokrati, člen poslaneckého klubu: Fungujúca Nitra
+421 905 383 960
jan.gresso@nitra.sk
VČ č. 2

Ing. Miroslav Gut
kandidát: nezávislý kandidát
podpredseda poslaneckého klubu: Tím pre Nitru
+421 911 349 745
miroslav.gut@nitra.sk
VMČ č. 1

Ing. Miloslav Hatala
kandidát: KDH, Sloboda a Solidarita, ŠANCA, SPOLU – občianska demokracia,
ODS, Demokratická strana, Občianska konzervatívna strana, ZA ĽUDÍ
predseda poslaneckého klubu: PRO NITRIA
+421 905 403 749
miloslav.hatala@nitra.sk

František Holly
kandidát: nezávislý kandidát
člen poslaneckého klubu: Nezávislí
+421 903 553 401
frantisek.holly@nitra.sk
VMČ č. 4

Ing. Martin Horváth
kandidát: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
člen poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra
+421 948 656 215
martin.horvath@nitra.sk
VMČ č. 7

Ing. Peter Košťál, PhD.
kandidát: nezávislý kandidát
člen poslaneckého klubu: Fungujúca Nitra
+421 918 749 680
peter.kostal@nitra.sk
VMČ. 7

Ing. Erik Král
kandidát: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
člen poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra
erik.kral@nitra.sk
VMČ č. 2

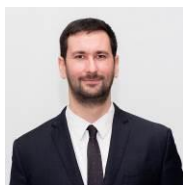
Ing. Jarmila Králová, PhD.
kandidátka: nezávislá kandidátka
členka poslaneckého klubu: Nezávislí
+421 911 942 983
jarmila.kralova@nitra.sk
VMČ č. 5

JUDr. Igor Kršiak
kandidát: HLAS – sociálna demokracia, SME RODINA, DOBRÁ VOLBA a
Umiernení, Demokrati
predseda poslaneckého klubu: Fungujúca Nitra
+421 911 990 097
igor.krsiak@nitra.sk
VMČ. 7

Mgr. Igor Mesároš
kandidát: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
člen poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra
+421 904 403 001
igor.mesaros@nitra.sk
VMČ č. 4

Ing. arch., Ing. Peter Mezei
kandidát: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
člen poslanskejho klubu: Tím Kraj Nitra
+421 947 912 577
peter.mezei@nitra.sk
VMČ č. 2

prof. PhDr. Martina Mojtovej, PhD.
kandidátka: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
členka poslanskejho klubu: Tím Kraj Nitra
+421 37 64 08 769
martina.mojtova@nitra.sk
VMČ č. 6

Ing. Ľubomír Moravčík
kandidát: HLAS – sociálna demokracia, SME RODINA, DOBRÁ VOLBA a
Umiernení, Demokrati, člen poslanskejho klubu: Fungujúca Nitra
+421 903 139 814
lubomir.moravcik@nitra.sk
VMČ č. 5

Pavol Obertáš
kandidát: nezávislý kandidát
predseda poslanskejho klubu: Spolu pre Nitru
+421 904 674 162
pavol.obertas@nitra.sk
VMČ č. 4

Ing. Peter Oremus, PhD.
kandidát: nezávislý kandidát
člen poslanskejho klubu: Nezávislí
+421 948 940 007
peter.oremus@nitra.sk
VMČ č. 7

RNDr. Marta Rácová
kandidátka: nezávislá kandidátka
podpredsedníčka poslanskejho klubu: Tím pre Nitru
–
marta.racova@nitra.sk
VMČ č. 4

MVDr. Róbert Rathouský
kandidát: nezávislý kandidát
člen poslanskejho klubu: PRO NITRIA
+421 905 654 406
robert.rathousky@nitra.sk
VMČ č. 3

Ing. Andrej Sitkey
kandidát: nezávislý kandidát
podpredseda poslanskejho klubu: Spolu pre Nitru
+421 903 660 673
andrej.sitkey@nitra.sk
VMČ č. 7

Mgr. Miloslav Špoták
kandidát: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
člen poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra
+421 911 159 827
miloslav.spotak@nitra.sk
VMČ č. 7

Ing. Štefan Štefek
kandidát: nezávislý kandidát
predseda poslaneckého klubu: Tím pre Nitru
+421 905 612 108
stefan.stefek@nitra.sk
VMČ č. 7

Ladislav Turba
kandidát: nezávislý kandidát
člen poslaneckého klubu: Spolu pre Nitru
+421 904 406 465
ladislav.turba@nitra.sk
VMČ č. 5

PhDr. Ján Vančo, PhD.
kandidát: KDH
člen poslaneckého klubu: PRO NITRIA
+421 911 131 376
jan.vanco@nitra.sk
VMČ č. 2

Ing. Regina Víteková
kandidátka: Tím Kraj Nitra – Združenie kandidátov Nitrianskeho kraja
členka poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra
+421 904 128 323
regina.vitekova@nitra.sk
VMČ č. 3

Ing. Edita Vnučková
kandidátka: nezávislá kandidátka
členka poslaneckého klubu: Tím pre Nitru
+421 902 999 542
edita.vnuckova@nitra.sk
VMČ č. 6

doc. PhDr. Katarína Welnitzová, PhD.
kandidátka: nezávislá kandidátka
členka poslaneckého klubu: Tím pre Nitru
+421 33 55 65 255
katarina.welnitzova@nitra.sk
VMČ č. 5

Hlavná kontrolórka mesta Nitry

Ing. Darina Keselyová
tel: 037/6502 287
darina.keselyova@msunitra.sk

Postavenie hlavného kontrolóra, náplň, rozsah a pravidlá činnosti stanovuje zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Mesto Nitra má zriadený útvar hlavného kontrolóra, ktorý má okrem hlavného kontrolóra štyroch referentov kontrolórov. Útvar hlavného kontrolóra riadi a za jeho činnosť zodpovedá hlavný kontrolór.

Členovia Mestskej rady v Nitre

- Denisa Branikovičová
- Ing. Miloš Dovičovič
- Ing. Miroslav Gut
- JUDr. Igor Kršiak
- Ing. arch., Ing. Peter Mezei
- Pavol Obertáš
- Mgr. Miloslav Špoták
- Ing. Štefan Štefek
- PhDr. Ján Vančo, PhD.

Komisie Mestského zastupiteľstva v Nitre

- Komisia pre financovanie, správu majetku a podnikateľskú činnosť,
- Komisia pre mestskú mobilitu,
- Komisia pre územné plánovanie, architektúru, verejný priestor a investičnú činnosť,
- Komisia pre sociálne veci a bytové otázky,
- Komisia pre kultúru, kreatívny priemysel a cestovný ruch,
- Komisia pre školstvo, mládež a vzdelávanie,
- Komisia pre šport,
- Komisia pre životné prostredie, verejný poriadok a komunálne činnosti,
- Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (zriadená v zmysle Ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov),
- Komisia na prešetrenie sťažnosti proti činnosti poslanca mestského zastupiteľstva, primátora mesta a hlavného kontrolóra,
- Redakčná rada.

Výbor pre audit

V zmysle §34 ods. 5 c) zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite činnosť Výboru pre audit zabezpečuje z poverenia primátora mesta komisia Mestského zastupiteľstva v Nitre pre financovanie, správu majetku a podnikateľskú činnosť v zložení k 31.12.2023:

- Mgr. Ján Greššo – predseda
- Ing. Roman Ágh, MBA
- Ing. Miroslav Gut
- Ing. Martin Horváth
- JUDr. Igor Kršiak
- Pavol Obertáš
- Ing. Peter Oremus, PhD.
- Ing. Regina Víteková
- Ing. Edita Vnučková

Z radov občanov:

- JUDr. Miroslav Belica
- Ing. Jozef Filip
- Ing. Tibor Koščo, MBA
- JUDr. Ladislav Mášik, LL.M., MBA
- Dušan Rác
- Marián Volek

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA K 31.12.2023

- a) **Kancelária primátora**
- b) **Sprostredkovateľský orgán pre IROP (zaniká k 31.12.2023)**
- c) **Kreatívne centrum Nitra**
  - referát programov
  - referát finančného riadenia
  - referát riadenia projektu
- d) **Útvar hlavného kontrolóra**
- e) **Útvar hlavného architekta**
  - referát urbanizmu a architektúry
- f) **Prednosta MsÚ**
  - koordinátor integrácie cudzincov
  - referát riadenia projektov
  - referát riadenia kvality

Kancelária prednostu

  - referát ľudských zdrojov
  - referát hospodárskej prevádzky
  - referát IT
- g) **Stredisko mestských služieb**
  - referát správy a opráv miestnych ciest
  - referát správy a údržby vodorovného dopravného značenia
  - referát čistenia a údržby miestnych ciest
  - referát správy a údržby verejnej zelene
  - referát správy a údržby mestského mobiliáru a obslužných činností
  - referát správy, prevádzky a údržby pohrebísk a cintorínov
- h) **Turistické informačné centrum (TIC Nitra)**
  - referát prevádzky TIC
- i) **Odbor projektového a strategického riadenia**
  - referát projektového riadenia
  - referát miestneho rozvoja a strategických činností
  - referát inovácií, transparentného riadenia a klientskej spokojnosti
- j) **Odbor komunikácie a propagácie**
- k) **Odbor služieb úradu**
  - referát klientskeho centra
  - referát právny a vymáhania pohľadávok
  - referát organizačný
  - referát matričného úradu
  - referát evidencie obyvateľstva a domov
- l) **Odbor ekonomiky a rozpočtu**
  - referát rozpočtu a finančného manažmentu
  - referát účtovnej evidencie
  - referát platobného styku a zmluvných vzťahov
- m) **Odbor miestnych daní a poplatkov**
  - referát dane z nehnuteľností
  - referát ostatných miestnych daní a poplatkov
- n) **Odbor majetku**
  - referát majetku
  - referát energetiky
  - referát prevádzky mestských tržníc
- o) **Odbor dopravy**
  - referát mobility
  - referát parkovacej politiky
- p) **Odbor životného prostredia**
  - referát tvorby a správy sídelnej zelene
  - referát odpadového hospodárstva a životného prostredia

- q) Odbor kultúry**
  - referát kultúry
  - referát kultúrnej infraštruktúry a služieb
- r) Odbor školstva, mládeže a športu**
  - referát školského úradu a základných škôl
  - referát ekonomiky školstva a školského stravovania
  - referát športu
  - referát predprimárneho vzdelávania
  - Nitrianske centrum podpory vzdelávania a mládeže
- s) Odbor sociálnych služieb**
  - referát sociálnych služieb a dávok
  - referát sociálneho bývania a krízovej intervencie
  - Útulok pre bezdomovcov
  - Útulok pre jednotlivcov s deťmi
  - Komunitné centrá
  - Miestne občianske poriadkové služby
- t) Odbor investičnej výstavby a rozvoja**
- u) Odbor stavebného poriadku**
  - referát agendy stavebných konaní
  - referát agendy ŠFRB
- v) Odbor verejného obstarávania**
- w) Mestský hasičský zbor**
- x) Dobrovoľný hasičský zbor Nitra Pribina**

Zdroj: Organizačný poriadok Mestského úradu v Nitre v znení dodatkov č. 1 až 30 (účinný od 01.11.2023)
vrátane prílohy Organizačná štruktúra Mesta Nitry – Mestský úrad v Nitre

POČET ZAMESTNANCOV K 31.12.2023

	Priemerný počet zamestnancov	Počet zamestnancov	Z toho počet vedúcich zamestnancov
Mesto Nitra	988,54	1 009,00	70,00
z toho: - Mestský úrad	314,93	326,00	22,00
- Stredisko mestských služieb	99,98	104,00	1,00
- MŠ, ZŠS, jasle a Centrum zdravia	493,08	501,00	40,00
- Mestská polícia	80,55	78,00	7,00
Rozpočtové organizácie	1 008,20	1 029,00	60,00
z toho: - ZŠ a školské zariadenia	928,50	947,00	54,00
- Centrum voľného času	18,10	18,00	2,00
- ZUŠ J. Rosinského	61,60	64,00	4,00
Príspevkové organizácie	209,60	214,00	8,00
Z toho: - Správa zariadení soc. služieb	209,60	214,00	8,00
- Kreatívne centrum Nitra	0,00	0,00	0,00
Obchodné spoločnosti	255,70	256,00	11,00
z toho: - NTS, a.s.	49,00	49,00	4,00
- Nitrianske komunálne služby, s.r.o.	115,00	115,00	2,00
- Službyt Nitra, s.r.o.	87,40	86,00	4,00
- Nitrianska investičná, s.r.o.	4,30	6,00	1,00
SPOLU ZA KONSOLIDOVANÝ CELOK	2 462,04	2 508,00	149,00

Zdroj: Poznámky individuálnej účtovnej závierky zostavenej k 31. decembru 2023, mesto Nitra

KONSOLIDOVANÝ CELOK TVORIA ORGANIZÁCIE ZRIADENÉ MESTOM

Mesto Nitra ako účtovná jednotka verejnej správy v zmysle platných právnych predpisov je povinné zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku. Základným účelom zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky je poskytnúť informácie o konsolidovanom celku ako o jednej ekonomickej jednotke, pričom východiskom je individuálna účtovná závierka jednotlivých subjektov vstupujúcich do konsolidácie. Všetky účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku Mesta Nitry sú dcérske účtovné jednotky, čo znamená, že sú plne kontrolované a vlastnené mestom Nitra.

Konsolidovaná účtovná závierka konsolidovaného celku Mesta Nitry k 31.12.2023, za účtovné obdobie od 1.januára 2023 do 31.decembra 2023, bola zostavená ako riadna konsolidovaná účtovná závierka v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v súlade s Opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 17. decembra 2008 č. MF/27526/2008-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky vo verejnej správe v znení neskorších predpisov.

Účtovné jednotky konsolidovaného celku Mesta Nitry boli zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky 100 %-nou metódou úplnej konsolidácie.

1. Rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti konsolidujúcej účtovnej jednotky

Názov rozpočtovej organizácie	Sídlo rozpočtovej organizácie	Hlavný predmet činnosti
ZŠ Beethovenova	Beethovenova 11, Nitra	Základné školy zabezpečujú výchovu a vzdelávanie prostredníctvom vzdelávacích programov, ktoré poskytujú základné vzdelanie, zabezpečujú povinnú školskú dochádzku v ročníkoch 1.-9. a poskytujú rôzne možnosti záujmového vzdelávania.
ZŠ Cabajská	Cabajská 2, Nitra	
ZŠ a MŠ Novozámocká	Novozámocká 129, Nitra	
ZŠ Drážovce	Sčasného 22, Nitra	
ZŠ Fatranská	Fatranská 14, Nitra	
ZŠ Kniežaťa Pribinu	A. Šulgana 1, Nitra	
ZŠ Krčméryho	Krčméryho 2, Nitra	
ZŠ Nábřežie mládeže	Nábřežie ml., Nitra	
ZŠ a MŠ Na Hôrke	Na Hôrke 30, Nitra	
ZŠ Škultétyho	Škultétyho 1, Nitra	
ZŠ Topoľová	Topoľová 8, Nitra	
ZŠ Tulipánová	Tulipánová 1, Nitra	
ZŠ kráľa Svätopluka	Dražovská 6, Nitra	
ZŠ Benkova	Benkova 34, Nitra	
CVČ Nitra	Štefánikova trieda 63, Nitra	Centrum voľného času zabezpečuje podľa výchovného programu školského zariadenia výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí, rodičov a iných osôb do veku 30 rokov v ich voľnom čase. Poskytuje odbornú a metodickú pomoc v oblasti práce s deťmi a mládežou v ich voľnom čase inštitúciám, občianskym združeniam, ktoré pracujú s deťmi a mládežou.
ZUŠ J. Rosinského	Vajanského 1, Nitra	Predmetom činnosti ZUŠ J. Rosinského je poskytovanie základného umeleckého vzdelania v nasledovných umeleckých odboroch a oddeleniach: hudobný odbor (oddelenie strunových nástrojov, oddelenie dychových nástrojov, oddelenie populárnej hudby a spevácke oddelenie), tanečný odbor a výtvarný odbor. Štúdium v ZUŠ sa organizuje formou individuálneho vyučovania alebo formou skupinového vyučovania.

2. Príspevkové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti konsolidujúcej účtovnej jednotky

Príspevková organizácia je právnická osoba štátu, obce a vyššieho územného celku, ktorej menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami (Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 25. februára 2003 č. 1407/2003 – 92) a ktorá je na štátny rozpočet, rozpočet obce alebo na rozpočet vyššieho územného celku zapojená príspevkom. Platia pre ňu finančné vzťahy určené zriaďovateľom v rámci jeho rozpočtu.

Názov príspevkovej organizácie	Sídlo príspevkovej organizácie	Hlavný predmet činnosti
Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre	Janského 680/7	<p>Mesto Nitra zriadilo príspevkovú organizáciu Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre za účelom vytvárania optimálnych podmienok pri zabezpečovaní sociálnych služieb pre občanov mesta Nitry. Predmetom činnosti organizácie je zabezpečovanie poskytovania nasledovných sociálnych služieb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opatrovateľská služba, • prepravná služba na území Nitry, • požičkovanie pomôcok, • odľahčovacia služba, • poskytovanie sociálnej služby v dennom centre, • poskytovanie sociálnej služby v jedálni, • denný stacionár, • zariadenie pre seniorov, • zariadenie opatrovateľskej služby.
Kreatívne centrum Nitra	Svätourbanská 104/31, Nitra	<p>Kreatívne centrum Nitra je kultúrnym, vzdelávacím, výchovným a osvetovým zariadením zabezpečujúcim vzdelávaciu, záujmovú a voľnočasovú činnosť, ktorá vytvára podmienky pre tvorivé umelecké aktivity a vzdelávanie občanov napomáhajúce cieľavedomému rozvoju kreativity, vedy, osvojovaniu si podnikateľských zručností na základe potrieb občanov zameraných na podporu aktívneho uplatnenia sa na trhu práce s cieľom napomáhať regionálnemu rozvoju. Úlohy Kreatívneho centra Nitra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorba, rozvoj, chrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt, • vzdelávania a výchova dospelých v sociálnych a v podnikateľských zručnostiach, • výskum, vývoj, vedecko•technické služby a informačné služby, • služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti v oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu. <p>V roku 2023 nevykonával subjekt aktívnu činnosť.</p>

3. Obchodné spoločnosti v konsolidovanom celku Mesta Nitra

Názov právnickej osoby	Sídlo právnickej osoby	Hlavný predmet činnosti
Nitrianska teplárenská spoločnosť, a.s.	J. Kráľa 122, Nitra	<ul style="list-style-type: none"> - výroba tepla, rozvod tepla - prenájom nehnuteľností s poskytovaním iných než základných služieb - rozvod plynu - úprava vody - inžinierska činnosť - podnikanie v oblasti nakladania s odpadmi - prenájom strojov, nástrojov a zariadení - poradenská činnosť v oblasti obchodu, služieb a podnikania - kúpa tovaru za účelom jeho predaja v rozsahu voľnej živnosti
Nitrianske komunálne služby, s.r.o.	Nábrežie mládeže 87, Nitra	<ul style="list-style-type: none"> - sprostredkovanie obchodu so zbytkovým materiálom, odpadom a šrotom - spracovanie druhotných surovín - podnikanie v oblasti nakladania s odpadmi - veľkoobchod so zbytkovým materiálom, odpadom a šrotom - prenájom strojov a zariadení - vnútroštátna nákladná cestná doprava - podnikanie v oblasti nakladania s nebezpečným odpadom
Službyt Nitra, s.r.o.	J. Kráľa 122, Nitra	<ul style="list-style-type: none"> - spravovanie zvereného domového a bytového majetku a tepelného zariadenia - vykonávanie údržby, opráv a rekonštrukcie domového a bytového majetku a tepelných zariadení - vykonávanie revízií vyhradených technických zariadení ako aj vykonávanie ich opráv - vykonávanie montáže, opráv, servisu meracej a regulačnej techniky - verejná cestná nákladná doprava - podnikanie v oblasti nakladania s odpadmi- odvoz odpadu - obstarávanie služieb spojených so správou bytového a nebytového fondu - prenájom nehnuteľností a hnutel'ných vecí - realitná činnosť - výkon činnosti stavebného dozoru - vykonávanie prípravných prác k realizácii stavby, uskutočňovanie stavieb a ich zmien - dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov
Nitrianska investičná, s.r.o.	Štefánikova trieda 60, Nitra	<ul style="list-style-type: none"> - inžinierske činnosti a súvisiace technické poradenstvo - veľkoobchod v rozsahu voľných živností - sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľných živností - poradenská činnosť v rozsahu voľných živností - realitná činnosť - reklamná a propagačná činnosť - prípravné práce k realizácii stavby - uskutočňovanie stavieb a ich zmien - dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov - stavebné cenárstvo

NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE/ZDRUŽENIA/NADÁCIE ZALOŽENÉ MESTOM NITRA NEZARADENÉ DO KONSOLIDOVANÉHO CELKU

Mesto Nitra zakladá a podporuje množstvo neziskových organizácií, združení a nadácií, ktoré zohrávajú významnú úlohu v rozvoji miestnej komunity, kultúry a cestovného ruchu. Medzi organizácie, v rámci ktorých je mesto Nitra zakladajúcim členom, patrí Nitrianska komunitná nadácia, Nitrianska organizácia cestovného ruchu a projekt Nitra2026.

Napriek tomu, že spomínané združenia boli založené mestom, resp. Nitra patrí medzi ich zakladajúcich členov, nepatria do konsolidovaného celku mesta. Podľa § 18a zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, konsolidovaný celok zahŕňa len subjekty, ktoré sú priamo súčasťou rozpočtového hospodárenia obce a ktorých účtovné jednotky sú prepojené s verejnými financiami mesta. Tieto organizácie fungujú ako samostatné právnické osoby s vlastným riadením a financovaním, ktoré neovplyvňujú priamo mestský rozpočet.

Názov právnickej osoby	Právna forma	Sídlo právnickej osoby	Hlavný predmet činnosti
Nitrianska komunitná nadácia	nadácia	Piaristická 2, Nitra	Nitrianska komunitná nadácia vznikla v roku 2002 a je súčasťou Asociácie komunitných nadácií Slovenska. Poskytuje granty aktívnym obyvateľom a organizáciám v nitrianskom kraji a prostredníctvom grantových programov podporujeme verejnoprospešné aktivity z rôznych oblastí ako sú napr.: vzdelávanie, zdravie, šport, kultúra, atď. Ich cieľom je zlepšovať Kvalitu života v nitrianskom kraji rozvojom filantropie a dobrovoľníctva.
Nitrianska organizácia cestovného ruchu	združenie	Štefánikova trieda 60, Nitra	Organizácia vznikla v zmysle národnej stratégie rozvoja turizmu a predstavuje moderný systém strategického riadenia turistickej destinácie. Funguje na princípoch verejno-súkromného partnerstva, nakoľko združuje samosprávne, podnikateľské a iné subjekty pôsobiace v destinácii. Úlohou organizácie je zabezpečenie riadenej spolupráce medzi čo najväčším počtom subjektov, ktoré tvoria a ovplyvňujú zážitok návštevníka. Ako organizácia destinačného manažmentu realizuje aktivity zamerané na zvyšovanie počtu návštevníkov a predĺženie počtu dní strávených v destinácii. Úzka spolupráca s poskytovateľmi služieb cestovného ruchu prirodzene vyústila do ich prijatia za člena organizácie. Od roku 2020 je Nitrianska organizácia cestovného ruchu majiteľom ochrannej známky „regionálny produkt PONITRIE“.
Nitra2026	združenie	Farská 5, Nitra	Ide o projekt, ktorý vznikol s cieľom uchádzať sa o titul Európske hlavné mesto kultúry v roku 2026. Tento projekt bol iniciovaný mestom Nitra a predstavuje významnú snahu o podporu a rozvoj kultúrnych a umeleckých aktivít v meste. Medzi hlavné ciele a aktivity projektu patrí kultúrny rozvoj, turistická propagácia a komunitné zapojenie.

Tieto organizácie a projekty, aj keď úzko spolupracujú s mestom Nitra, sú riadené nezávisle, čo im umožňuje efektívnejšie dosahovať svoje špecifické ciele a prispievať k rozvoju mesta rôznymi spôsobmi. Ich právna a finančná samostatnosť im poskytuje flexibilitu, ktorú potrebujú na úspešné vykonávanie svojich aktivít.

4. Poslanie, vízie a ciele mesta

VÍZIA MESTA NITRY:

„NITRA JE MODERNÉ A OTVORENÉ MESTO PRE VŠETKÝCH“.

Ciele rozvoja mesta

Základným strategickým dokumentom Mesta Nitry, v ktorom je zakomponovaná vízia a stratégia rozvoja mesta je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Nitra na roky 2015 – 2023, ktorý je doplnený Akčným plánom pripravovaným vždy na dva roky.

Aktuálne platný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitry (ďalej len „PHSR“) na obdobie 2015 – 2023 koncepčne a systematicky analyzuje súčasný stav územia a určuje budúcnosť rozvoja prostredníctvom špecifických miestnych intervencií – kľúčových investičných a neinvestičných projektov v oblasti ekonomickej, sociálnej, environmentálnej a inštitucionálnej. Vytvára obsahový, finančný a inštitucionálny rámec pre naplnenie vízie a strategických cieľov.

Pôvodná platnosť dokumentu bola do roku 2023 a následne bola platnosť predĺžená do roku 2025, a v tomto roku sa začala realizovať príprava nového dokumentu v zmysle nového programového obdobia.

Programová časť PHSR mesta Nitry je rozdelená do 4 priorít:

Priorita č. 1: Príroda a kultúra v meste Nitra je zameraná na využitie kultúrneho a prírodného potenciálu mesta Nitry a jeho okolia, na zelené iniciatívy a adaptačné opatrenia na zmenu klímy, na podporu cestovného ruchu, kreatívnej ekonomiky – kultúrneho a kreatívneho priemyslu,

Priorita č. 2: Mobilita v meste Nitra je zameraná na podporu ekologickej mestskej mobility, zvýšenia bezpečnosti všetkých účastníkov cestnej premávky, systémový prístup k riešeniu statickej dopravy,

Priorita č. 3: Nitra - mesto pre život je zameraná na podporu bývania pre všetky skupiny obyvateľstva, sociálnych služieb a vzdelávania, podporu podnikania mladých a ostatných verejných služieb v meste,

Priorita č. 4: Partnerstvo v meste Nitra je zameraná na podporu spolupráce, koordinácie a partnerstiev na miestnej, národnej i medzinárodnej úrovni, vrátane spolupráce verejného a súkromného sektora, spolupráca a budovanie efektívnej verejnej správy.

Dlhodobé priority mesta sumarizované v schválenom PHSR mesta Nitry sú špecifikované v Akčnom pláne mesta, ktorý zahŕňa už konkrétne plánované ciele, projektové zámery a aktivity. Akčný plán je vytváraný na 2 roky. Akčný plán na roky 2022-2023 je rozdelený nasledovne: Územné plánovanie a výstavba, životné prostredie, doprava, školstvo a šport, miestny rozvoj a cestovný ruch, sociálne služby a bezpečnosť, kultúra a kreatívny priemysel, úrad a mestské podniky.

Nitra ako moderné mesto pre všetkých

Okrem priorít definovaných v PHSR na roky 2015-2023 sa musí mesto Nitra vysporiadať so zmenami, ktoré so sebou prináša rozvoj mesta alebo nečakané situácie v rámci Slovenska alebo vo svete, konkrétne:

- zhoršená dopravná situácia v dôsledku výstavby nových bytových domov a rovnako v dôsledku opotrebovania dopravnej infraštruktúry,
- zväčšená dopravná zataženosť miestnych ciest,
- nedostatočná kanalizačná infraštruktúra v dôsledku nových bytových projektov v meste,
- stále intenzívnejšie zmeny klímy, ktoré spôsobujú viaceré problémy ovplyvňujúce život v meste,
- neustály nárast počtu pracovníkov v meste pracujúcich v strategickom priemyselnom parku z krajín mimo Európskej únie a tiež obyvateľov z iných krajov Slovenska,
- hospodárska kríza vzhľadom na prebiehajúci konflikt na Ukrajine a energetická kríza.

Mesto sa snaží reagovať na všetky výzvy, ktoré nám prinášajú situácie v meste vo svete. Hospodárska kríza vzhľadom na prebiehajúci vojenský konflikt na Ukrajine a s tým súvisiaca energokríza negatívne ovplyvnili všetky oblasti života občanov. Migrácia a prílev obyvateľov zo zahraničia ovplyvňujú nielen zamestnanosť, dopravu, ale aj sociálne služby pre obyvateľstvo. Taktiež sme sa snažili hľadať riešenia pre skvalitnenie života obyvateľov v rôznych sférach života. Okrem vlastného rozpočtu mesta sa snažíme pre inovatívne projekty získať externé zdroje. Pripravili sa dopravné riešenia na preferenciu dopravy, ktorá by mala zlepšiť dopravnú situáciu v mestskej hromadnej doprave, pracuje sa na zavedení parkovacej politiky, realizoval sa audit osvetlenia a nízkouhlíková stratégia ako strategické dokumenty na úspory energie, rovnako sa rieši využitie obnoviteľných zdrojov energie mestským úradom a ostatnými mestskými organizáciami, budujú sa cyklotrasy a pripravujú sa nové projektové dokumentácie na rozšírenie ich siete, vytvorili sa parkovacie domy pre bicykle, rekonštruujú sa športoviská, revitalizujeme mestskú zeleň a rekonštruujeme veľké mestské parky ako hlavné plochy v boji proti klimatickým zmenám, rozširujú sa elektronické možnosti pre obyvateľov, ale snažíme sa modernizovať aj IT infraštruktúru pre zamestnancov ako základ pre inovatívne technologické riešenia, spustili sa neinvestičné projekty s mládežou. Priority mesta sú budovanie kultúrno-kreatívneho centra na Martinskom vrchu, ktorého realizácia stále prebieha a taktiež Kino Palace a revitalizácia Mestského parku na Sihoti. Kreatívne centrum, ako aj Mestský park na Sihoti by mali byť zrealizované a otvorené v roku 2024.

Vízia pre Mestský úrad v Nitre

Poslaním Mestského úradu v Nitre je poskytovať verejné služby, ktoré vedú k spokojnosti obyvateľov a všestrannému rozvoju mesta Nitry. Hlavné oblasti rozvoja Mestského úradu tak podriadujeme orientácii smerom k verejnosti a jeho zamestnancom, kvalite a klientskemu pohľadu na úrad.

Hodnoty Mestského úradu v Nitre:

- **Zákonnosť a bezpečnosť:** pri svojej práci dodržiavame všetky platné právne predpisy
- **Efektívnosť, estetika a kvalita:** pracujeme odborne, účinne, s citom pre vytvárané hodnoty a zároveň rýchlo a hospodárne
- **Otvorenosť a komunikácia:** podporujeme úprimnú a úctivú spoluprácu s občanmi, sme transparentní a vytvárame pozitívne prostredie vo vnútri i navonok
- **Profesionalita:** pracujeme na rozvoji nášho potenciálu a zručnosti
- **Odolnosť a udržateľnosť:** podporujeme rozvoj našej agilnosti a potenciálu, konáme spoločensky a zodpovedne
- **Inkluzívnosť a etika:** sme nestranní, nediskriminujeme a chováme úctu k profesii a občanom.

VÍZIA, POSLANIE A HODNOTY

VÍZIA ÚRADU
"Otvorený a zodpovedný úrad s partnerským prístupom slúžiaci ľuďom a prinášajúci kvalitu do ich života."

POSLANIE ÚRADU
Poslaním Mestského úradu v Nitre je poskytovať verejné služby, ktoré vedú k spokojnosti jeho obyvateľov a všestrannému rozvoju mesta Nitry. Hlavné oblasti rozvoja mestského úradu tak podriadujeme orientácii smerom k verejnosti a jeho zamestnancom, kvalite a klientskemu pohľadu na úrad.

HODNOTY ÚRADU

- ✓ **Zákonnosť a bezpečnosť:** pri svojej práci dodržiavame všetky platné právne predpisy
- ✓ **Efektívnosť, estetika a kvalita:** pracujeme odborne, účinne, s citom pre vytvárané hodnoty a zároveň rýchlo a hospodárne
- ✓ **Otvorenosť a komunikácia:** podporujeme úprimnú a úctivú spoluprácu s občanmi, sme transparentní a vytvárame pozitívne prostredie vo vnútri i navonok
- ✓ **Profesionalita:** pracujeme na rozvoji nášho potenciálu a zručnosti
- ✓ **Odolnosť a udržateľnosť:** podporujeme rozvoj našej agilnosti a potenciálu, konáme spoločensky zodpovedne
- ✓ **Inkluzívnosť a etika:** sme nestranní, nediskriminujeme a máme úctu k profesii a občanom

TVORBA VÍZIE
Finálne znenie vízie bolo vybrané na základe viackolového participatívneho prístupu so zapojením vedenia mesta, CAF tímu a zamestnancov úradu.
Vytvorená vízia vystihuje ideálny budúci stav úradu a zároveň je dostatočne flexibilná, aby ju bolo možné aktualizovať s ohľadom na skutočný vývoj v čase.
Spolu s víziou úradu boli zadané poslanie úradu a hodnoty – sú to základné princípy, ktorých sa úrad drží dnes a budú platiť aj v budúcnosti.

Potreba formulovať víziu a poslanie aj pre Mestský úrad v Nitre bola identifikovaná počas implementácie riadenia kvality prostredníctvom modelu CAF a premietla sa do akčného plánu zlepšovania úradu. Vytvorená vízia udáva jeho smerovanie a je orientačným bodom do budúcnosti, ktorý vyjadruje, že vieme KAM A PREČO úrad smeruje, pričom je dôležité, aby sa s jej znením stotožnili všetci zamestnanci úradu. Strategické ciele zase definujú konečný stav, ku ktorému smeruje vízia úradu. Ich účelom je definovať merateľný výsledok vízie.

Finálne znenie vízie bolo vybrané na základe viackolového participatívneho prístupu so zapojením vedenia mesta, CAF tímu a zamestnancov úradu. Vytvorená vízia vystihuje ideálny budúci stav úradu a zároveň je dostatočne flexibilná, aby ju bolo možné aktualizovať s ohľadom na skutočný vývoj v čase. Spolu s víziou úradu bolo zadané poslanie úradu a hodnoty; sú to základné princípy, ktorých sa úrad drží dnes a budú platiť aj v budúcnosti:

**„OTVORENÝ A ZODPOVEDNÝ ÚRAD S PARTNERSKÝM PRÍSTUPOM
SLÚŽIACI ĽUĐOM A PRINÁŠAJÚCI KVALITU DO ICH ŽIVOTA.“**

5. Základná charakteristika mesta Nitra

Mesto Nitra je samostatným samosprávnym územným a správnym celkom Slovenskej republiky, čo znamená, že má vlastnú miestnu vládu a autonómiu v rozhodovaní o záležitostiach týkajúcich sa jeho územia a občanov. Mesto združuje občanov, ktorí majú na jeho území trvalý pobyt. Administratívny štatút umožňuje Nitre zabezpečovať základné služby a spravovať miestne záležitosti v prospech občanov.

Nitra je právnickou osobou. Právne postavenie mesta je kľúčové pre jeho schopnosť vykonávať funkcie a povinnosti nezávisle od štátu. Mesto samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, čo zahŕňa správu a využívanie mestských pozemkov, budov, infraštruktúry a finančných prostriedkov získaných z miestnych daní, poplatkov a iných zdrojov.

Zdroj: Mestský úrad v Nitre

Základnou úlohou mesta pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia zahŕňajúci plánovanie a realizáciu projektov na zlepšenie miestnej infraštruktúry, dopravy, bývania, vzdelávania, zdravotníctva a sociálnych služieb. Mesto sa tiež zameriava na ochranu životného prostredia, podporu kultúrnych a športových aktivít a zabezpečenie verejného poriadku a bezpečnosti.

Mesto Nitra sa stará o potreby svojich obyvateľov, pričom mestská správa aktívne pracuje na zlepšení kvality života všetkých, ktorí žijú na jeho území prostredníctvom poskytovania základných služieb, ako je zásobovanie vodou, kanalizácia, odvoz odpadu a údržba verejných priestranstiev. Mesto tiež podporuje miestne podnikanie a vytvára podmienky pre hospodársky rast a zamestnanosť, čo prispieva k celkovému blahobytu jeho obyvateľov.

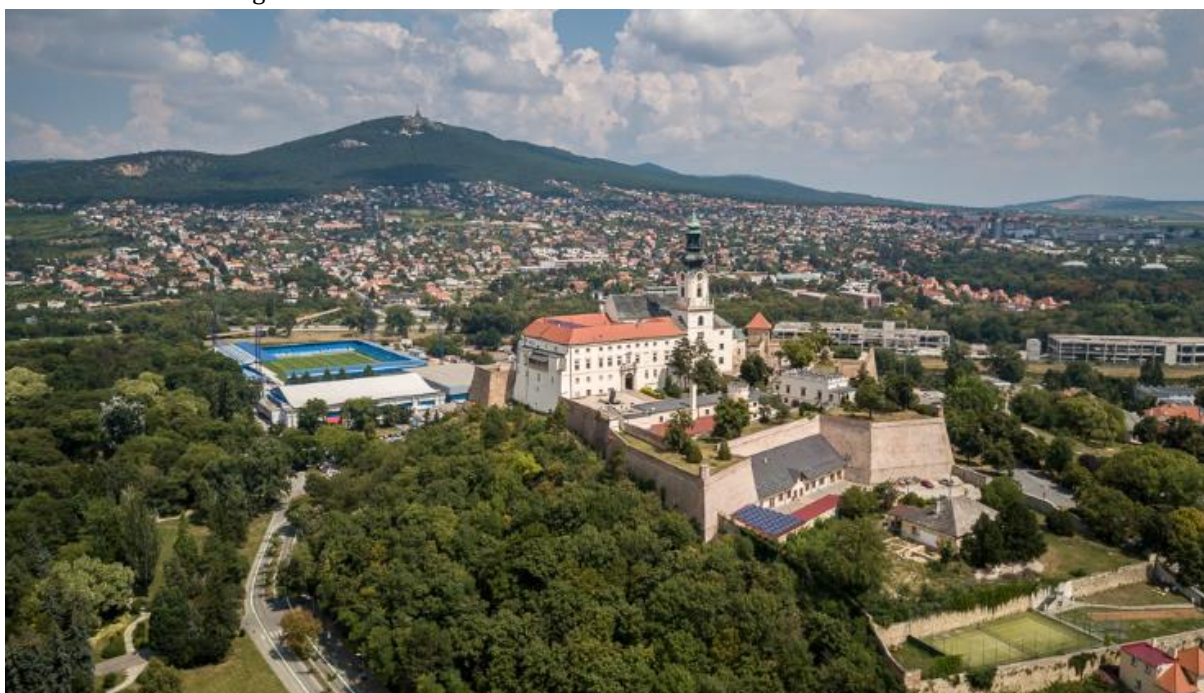
Cieľom samosprávy mesta Nitra je vytvoriť a udržiavať prostredie, v ktorom môžu obyvatelia žiť kvalitný a spokojný život, cítiť sa bezpečne a mať prístup k širokej škále služieb a príležitostí. Samospráva sa zároveň zameriava na podporu komunitného života a rozvoj kultúrnych, športových a rekreačných aktivít pre všetky vekové kategórie. Okrem toho sa usiluje o ochranu životného prostredia a podporu udržateľných riešení, ktoré prispievajú k dlhodobej prosperite mesta.

5.1 Geografické údaje

Geografická poloha mesta

Mesto Nitra sa nachádza v západnej časti Slovenska, na území rozprestierajúcom sa medzi masívom Zobor (587 m) na východe a vrchmi Kalvária (215 m) a Šibeničný vrch (218,5 m) na západe, ktoré možno považovať za časť Tribečského pohoria charakterizujúce krásnymi výhľadmi a rekreačnými možnosťami pre miestnych obyvateľov aj návštevníkom mesta. Nitrianska kotlina, kde sa mesto rozprestiera, je známa svojím priaznivým mikroklimatickým prostredím a úrodnou pôdou, čo v minulosti prispelo k rozvoju poľnohospodárstva a vinohradníctva v regióne. Nitra leží na rieke Nitre, ktorá oddeľuje hlavný masív Tribeča od vedľajších vrchov a pomáha definovať charakter krajiny okolo mesta. Táto vodná cesta bola historicky dôležitá pre obchod a dopravu, čo podporilo obchodný a kultúrny vývoj mesta Nitry ako dôležitého centra v regióne.

Zdroj: Nitalive

V súčasnosti je Nitra moderné mesto kombinujúce svoje bohaté historické dedičstvo s dynamickým hospodárskym rastom a kultúrnym rozvojom. Ide o mesto spájajúce tradíciu a modernu v jedinečnej harmónii, čo robí z Nitry atraktívne mesto na život, prácu a návštevu. Poloha mesta Nitry je daná týmito krajnými súradnicami: GPS: S48° 18' 25'', V 18° 5' 11'', konkrétne 48° 17'18'' severnej šírky (Čermáň), 48° 20'15'' severnej šírky (Zobor), 18° 04'00'' východnej dĺžky (Mlynárce), 18° 06'30'' východnej dĺžky (mesto Nitra). Nitra sa zaraďuje s rozlohou 100,5 km² v súčasnosti ako piate najväčšie mesto na Slovensku. Nitra je správnym centrom Nitrianskeho kraja, ktorý tvoria okresy Nitra, Komárno, Levice, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce.

V súčasnosti sídelný útvar Nitra tvorí 7 mestských častí:

- Dolné Krškany, Horné Krškany,
- Staré mesto,
- Čermáň,
- Klokočina
- Diely, Kynek, Mlynárce, Párovské Háje,
- Dražovce, Zobor,
- Chrenová, Janíkovce

5.2 Demografické údaje

Mesto Nitra prešlo od svojho vzniku až po súčasnosť rôznymi demografickými zmenami odzrkadľujúce jej bohaté historické dedičstvo a zároveň sú výsledkom moderného rozvoja a urbanizácie. Demografické údaje Nitry ponúkajú ucelený pohľad na štruktúru obyvateľstva, migračné trendy a sociálno-ekonomické charakteristiky ovplyvňujúce súčasný život v tomto regionálnom centre.

Nitra je piatym najväčším mestom Slovenska so 75 741 obyvateľmi, rozlohou 100,5 km² a hustotou obyvateľstva 753,64 osôb na km² (údaje k 31.12.2023).

V Nitrianskom kraji sa rodí menej detí než v minulosti, čo zodpovedá celonárodnému trendu. Od roku 2005 do roku 2023 sa v mnohých rokoch zaznamenalo negatívne saldo prirodzeného prírastku, keďže počet úmrtí prevyšuje počet narodených. V posledných štyroch rokoch tento negatívny trend pretrváva bez zmeny. Nitra tiež čelí výraznej migrácii, pričom mnohí mladí ľudia odchádzajú za prácou alebo štúdiom do väčších miest alebo do zahraničia. Rovnako ako v prípade prirodzeného prírastku, aj migrácia v Nitre vykazuje za posledné desaťročie negatívne saldo, keďže počet odšťahovaných prevyšuje počet prisťahovalcov.

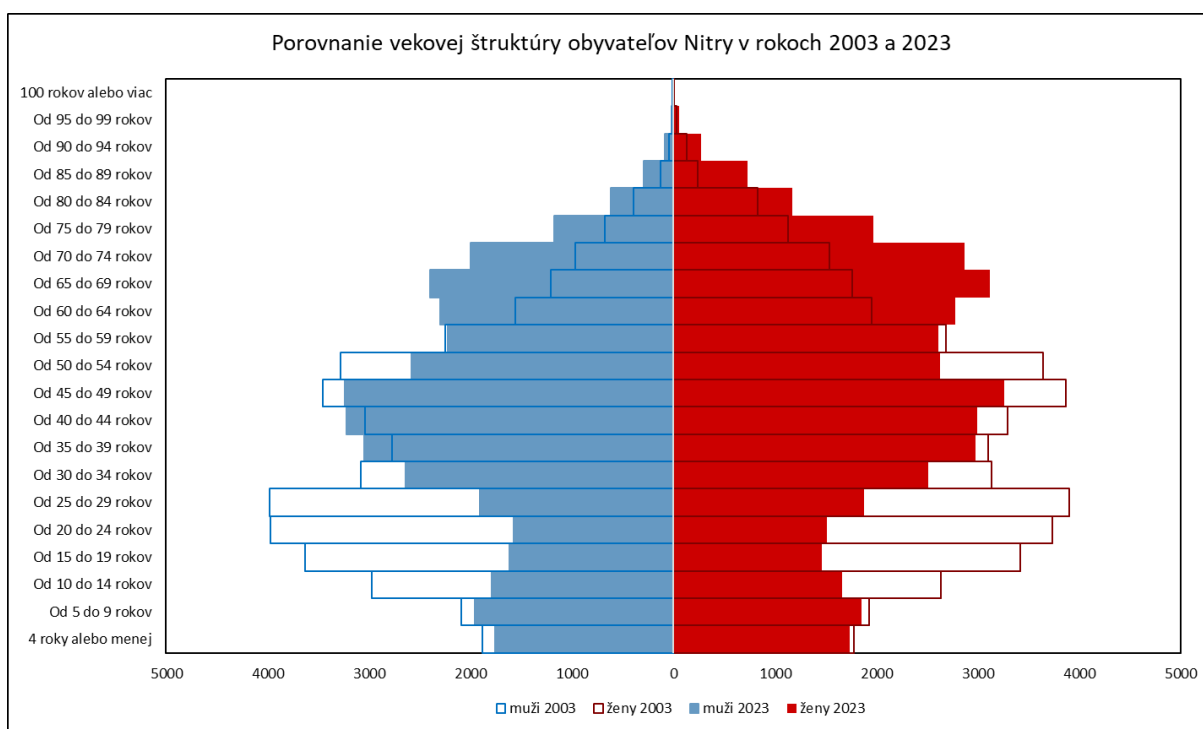
	Počet obyvateľov	Narodení	Prisťahovaní	Zomrelí	Odsťahovaní
2003	87 324	679	878	662	1 134
2004	86 580	680	964	668	1 442
2005	85 961	696	895	764	1 507
2006	85 192	705	911	757	1 389
2007	84 697	670	994	722	1 572
2008	83 976	787	867	697	1 562
2009	83 265	796	758	766	1 292
2010	82 728	788	908	684	1 474
2011	82 226	718	965	671	1 406
2012	81 798	786	851	702	1 302
2013	81 351	774	1 063	689	1 451
2014	80 947	807	1 045	756	1 434
2015	80 524	799	1 158	769	1 550
2016	80 130	780	969	741	1 570
2017	79 534	749	1 063	694	1 491
2018	79 131	774	1 062	790	1 639
2019	78 559	760	1 292	737	1 450
2020	78 353	761	1 097	922	1 415
2021	76 932	715	1 092	1 108	1 643
2022	76 223	667	1 285	803	1 832
2023	75 741	647	1 168	743	1 553

Mesto má relatívne vyváženú vekovú štruktúru, no podobne ako v mnohých európskych mestách, aj tu dochádza k postupnému starnutiu populácie. Priemerný vek obyvateľov mesta Nitry je 43,32 rokov. Priemerná dĺžka života v Nitrianskom kraji je podobná celoštátnemu priemeru (76,9 rokov). Kľúčové aspekty týkajúce sa vekovej štruktúry obyvateľstva zobrazuje graf vekovej pyramídy. Veková pyramída,

tiež známa ako strom života, je grafické znázornenie vekovej štruktúry populácie. Zobrazuje rozloženie obyvateľstva podľa vekových skupín a pohlavia, pričom muži sú zvyčajne zobrazení na ľavej strane a ženy na pravej strane. Vertikálna os predstavuje vekové skupiny a horizontálna os ukazuje počet obyvateľov v každej vekovej skupine.

Porovnanie dát z rokov 2003 a 2023 odhaľuje významné trendy v oblasti starnutia populácie, zmeny v počte narodení a demografické zmeny spojené s migráciou. V roku 2003 mala Nitra relatívne „tradičnú“ vekovú pyramídu s výraznou základňou, ktorú tvorili početné mladšie vekové skupiny (deti a mladí ľudia). Tieto široké vekové skupiny naznačovali stabilnú populáciu s pomerne vysokou pôrodnosťou v predchádzajúcich dekádach. Stredné vekové skupiny, reprezentujúce pracovnú populáciu, boli tiež početné, čo odrážalo priaznivé demografické podmienky v 70. a 80. rokoch 20. storočia. Horná časť pyramídy, ktorá zahŕňa staršie obyvateľstvo, bola výrazne užšia, čo svedčí o nižšej priemernej dĺžke života a nižšom počte osôb vo vyšších vekových kategóriách. O dvadsať rokov neskôr, v roku 2023, sa pyramída zmenila na výrazne užšiu na základni, čo naznačuje pokles pôrodnosti a znížený počet mladších vekových skupín. Tento trend je bežný v mnohých európskych krajinách a naznačuje starnutie populácie. Stredné vekové skupiny, ktoré boli v roku 2003 početné, sa presunuli do vyšších vekových kategórií, čo spôsobilo rozšírenie hornej časti pyramídy. Táto expanzia indikuje starnúcu populáciu, s vyšším počtom seniorov a predĺženou priemernou dĺžkou života.

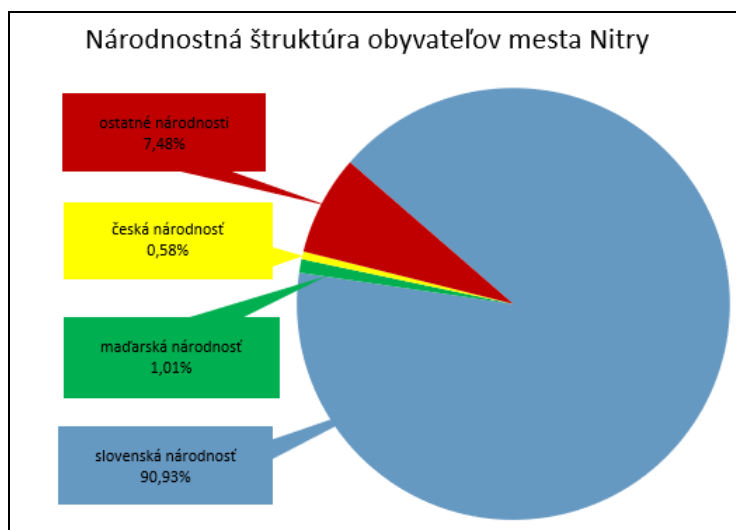
Zdroj: spracovanie na základe údajov zo Štatistického úradu Slovenskej republiky,

Veková pyramída Nitry v rokoch 2003 a 2023 jasne demonštruje demografický posun smerom k starnutiu populácie, čo má významné sociálne a ekonomické dôsledky pre mesto. V roku 2003 dosahovalo vek 62+ približne 10 % Slovákov, čo zodpovedalo približne 500 000 ľuďom. Dnes dosahuje tento vek až 25 % Slovákov, čo predstavuje približne 1 milión obyvateľov, t. j. v roku 2003 mal 62 rokov a viac každý desiaty Slovák, dnes každý štvrtý. Tento výrazný nárast je dôsledkom starnutia populácie a predĺženia priemernej dĺžky života. Tieto zmeny si vyžadujú adekvátnu reakciu v oblasti verejnej politiky a plánovania, aby sa zabezpečila udržateľnosť a kvalita života pre všetky vekové skupiny obyvateľstva.

Na základe prehľadu demografických údajov môžeme konštatovať, že Nitra predstavuje dynamicky sa rozvíjajúce mesto čeliace výzvam i príležitostiam spojenými s urbanizáciou a rastom populácie. Zároveň sa mesto Nitra snaží efektívne plánovať a adaptovať na demografické zmeny s cieľom zabezpečiť pre svojich obyvateľov maximálnu kvalitu života.

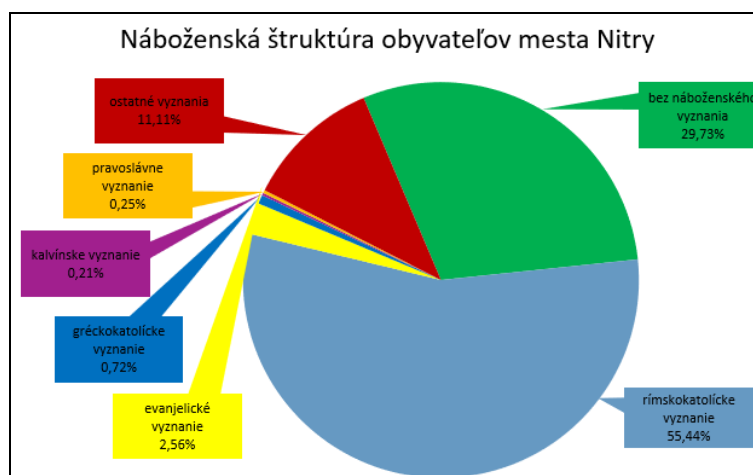
Národnostná štruktúra obyvateľov Nitry je pestrá a odzrkadľuje historické a súčasné demografické trendy v regióne. Dominantnou národnosťou sú Slováci (90,93 %) tvoriaci väčšinu populácie. Okrem toho je v Nitre zastúpená aj maďarská národnosť (1,01 %), česká národnosť (0,58 %) a iné národnosti ako napríklad Rómovia, Ukrajinci, Nemci, Poliaci prispievajúci ku kultúrnej rozmanitosti mesta.

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Národnostná štruktúra obyvateľov mesta Nitra odráža bohatú rôznorodosť, ktorá sa spája s podobne pestrým náboženským spektrom obyvateľstva. Mestská atmosféra podporuje toleranciu a vzájomné porozumenie nielen medzi rôznymi etnickými skupinami, ale aj medzi náboženskými skupinami. Sociálny a kultúrny život je obohatený vďaka prítomnosti rôznorodej národnostnej a náboženskej štruktúry prispievajúcej k rozmanitosti miestneho spoločenstva.

Náboženská štruktúra obyvateľov mesta Nitra je mnohotvárna, zohľadňujúca rôzne vierovyznania, ktoré sú taktiež prepojené s bohatou národnostnou diverzitou obyvateľstva.

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Viac ako polovica obyvateľov vyznáva rímskokatolícku vieru (55.44 %). Okrem toho je v Nitre prítomná aj menšina evanjelikov (2,56 %), gréckokatolíkov (0,72 %), pravoslávnych (0,25 %) a ďalších kresťanských denominácií. Takmer 30% obyvateľov Nitra je bez náboženského vyznania.

Mesto tiež hostí rôzne náboženské spoločenstvá, ktoré prispievajú k bohatej a pluralitnej náboženskej krajine. Dôležitou súčasťou náboženského života v meste sú historické kostoly a chrámy, ktoré sú centrom náboženskej a kultúrnej aktivity.

5.3 Ekonomické údaje

Nezamestnanosť je kľúčovým ukazovateľom ekonomického zdravia krajiny, ktorý odráža mieru, akou pracovná sila nachádza uplatnenie na trhu práce.

Podľa dostupných štatistík z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) v Nitre, počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Nitra kolíše v závislosti od rôznych ekonomických a sezónnych faktorov. V posledných rokoch došlo k zníženiu nezamestnanosti vďaka ekonomickému rastu a rozvoju priemyslu v regióne. Aktuálny počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese Nitra na konci roka 2023 dosiahol úroveň 2 462 uchádzačov o zamestnanie. Miera nezamestnanosti v okrese Nitra bola v tomto období okolo 3,5%, čo je v porovnaní s celoštátnym priemerom (5,08 %) pozitívny jav.

Vzhľadom na priaznivú ekonomickú situáciu a aktívne politiky trhu práce sa očakáva, že počet uchádzačov o zamestnanie bude v nasledujúcich rokoch v Nitrianskom okrese aj naďalej klesať.

Počet uchádzačov o zamestnanie evidovaných na ÚPSVaR v Nitre za OKRES NITRA												
obdobie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2014	8 662	8 535	8 558	8 260	8 004	7 857	8 234	8 149	8 113	7 992	7 752	7 794
2015	8 118	7 862	7 704	7 496	7 387	7 491	7 529	7 274	7 257	7 079	6 714	6 672
2016	6 605	6 429	6 196	5 996	5 861	5 811	5 791	5 701	5 629	5 289	4 970	4 913
2017	4 864	4 697	4 357	4 171	4 018	3 810	3 701	3 669	3 499	3 300	3 088	3 046
2018	3 051	2 937	2 823	2 759	2 731	2 701	2 684	2 684	2 632	2 598	2 499	2 431
2019	2 409	2 373	2 339	2 310	2 283	2 230	2 225	2 239	2 344	2 308	2 257	2 228
2020	2 222	2 218	2 465	3 413	3 909	4 162	4 404	4 341	4 041	3 707	3 713	3 714
2021	3 866	3 879	3 885	3 931	3 801	3 747	3 605	3 366	3 189	3 077	2 954	3 028
2022	3 260	3 138	2 986	2 847	2 723	2 704	2 684	2 695	2 640	2 546	2 503	2 562
2023	2 686	2 680	2 583	2 574	2 636	2 708	2 751	2 723	2 590	2 447	2 433	2 462

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

V roku 2023 v Nitrianskom okrese zaznamenávame pokles počtu nezamestnaných osôb evidovaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami, čo súvisí s pozitívnym ekonomickým prostredím v regióne.

Počet uchádzačov o zamestnanie evidovaných na ÚPSVaR v Nitre za MESTO NITRA												
obdobie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2023	1 145	1 142	1 098	1 116	1 170	1 221	1 237	1 227	1 178	1 137	1 143	1 141

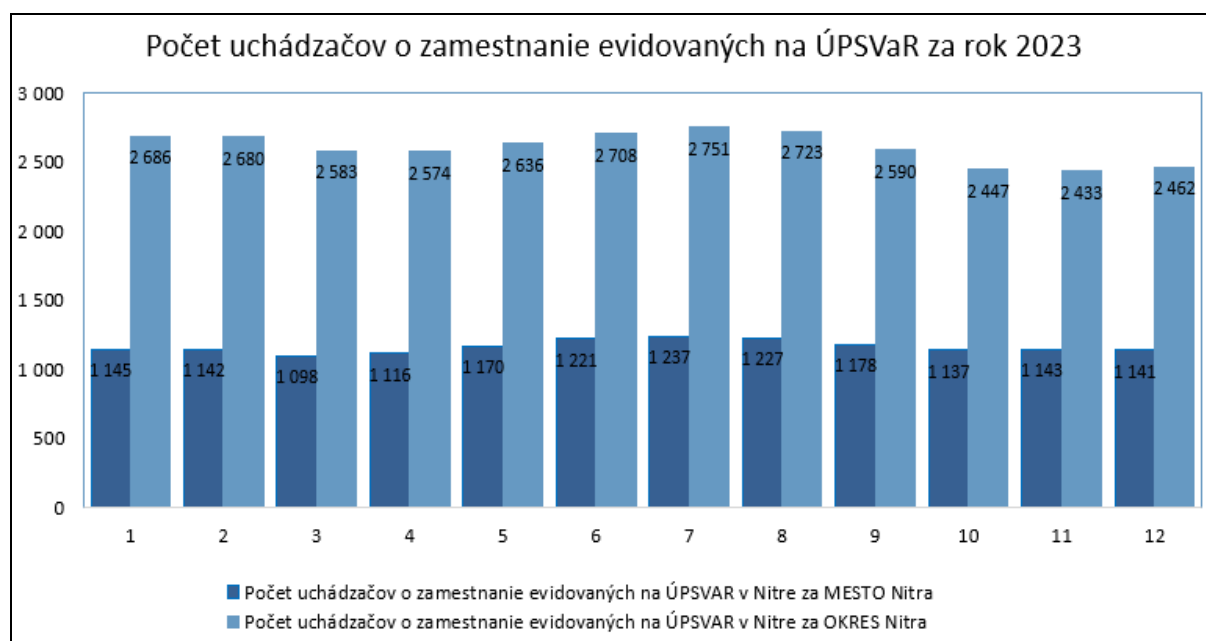
Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

V roku 2023 bola situácia v meste Nitra vzhľadom na počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie pozitívna. Počet evidovaných uchádzačov klesol, čo naznačuje stabilizáciu a zlepšenie na trhu práce v meste. Tento pokles je pravdepodobne dôsledkom lepších ekonomických podmienok v regióne, podporných opatrení pre zamestnanosť a efektívnejšieho sprostredkovania pracovných príležitostí. Celkový trend naznačuje snahu mesta a regionálnych orgánov o posilnenie trhu práce a podporu ekonomického rastu v Nitre.

Situácia v Nitrianskom okrese v porovnaní so samotným mestom Nitra bola v roku 2023 charakterizovaná rozdielmi v počte evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Okres Nitra, ktorého súčasťou je bezpodmienečne aj samotné mesto Nitra, vykazoval na konci roka 2023 celkovú mieru nezamestnanosti vyjadrenú počtom uchádzačov o zamestnanie na úrovni 2 462 uchádzačov o zamestnanie, z čoho samotné mesto vykazovalo počet uchádzačov o zamestnanie na úrovni 1 141 uchádzačov o zamestnanie.

Tieto údaje naznačujú, že takmer polovica všetkých uchádzačov o zamestnanie v Nitrianskom okrese pochádzala priamo z mesta Nitra. Konkrétne, z celkového počtu 2 462 uchádzačov o zamestnanie v okrese Nitra tvorilo mesto Nitra 1 141 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje v percentuálnom vyjadrení podiel na úrovni 46 %. Vykazovaný pomer odráža dôležitosť mesta ako centrálného bodu nielen pre ekonomickú aktivitu, ale aj pre výzvy spojené s nezamestnanosťou.

Zdroj: Spracovanie na základe údajov z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

Uvedené čísla poukazujú, že hoci mesto Nitra je kľúčovým zdrojom zamestnania v regióne, stále existuje významná skupina ľudí, ktorá hľadá prácu. Preto je dôležité, aby regionálne politiky zamerané na znižovanie nezamestnanosti brali do úvahy špecifiká a potreby ako mesta, tak aj ostatných častí okresu.

Mesto Nitra, ako významné ekonomické centrum okresu, zohráva kľúčovú úlohu v zamestnanosti celého regiónu. Vďaka prítomnosti priemyselných zón, veľkých podnikov a rozmanitých odvetví, ako sú automobilový priemysel, IT sektor a služby, poskytuje široké spektrum pracovných príležitostí. Tieto faktory prispievajú k celkovej stabilite trhu práce v okrese a znižujú mieru nezamestnanosti. Na druhej strane, menej urbanizované časti okresu Nitra, ktoré sú mimo samotného mesta, môžu čeliť vyššej miere nezamestnanosti. Okres Nitra, s významným prínosom zo strany mesta Nitra, vykazuje celkovo priaznivú tendenciu v oblasti zamestnanosti. Zvýšený prílev investícií a rozvoj nových priemyselných parkov v meste prináša nové pracovné miesta, čo pozitívne ovplyvňuje aj okolitý región. Navyše, mesto Nitra aktívne podporuje podnikateľské iniciatívy, čo prispieva k rozvoju miestneho trhu práce a tvorbe nových príležitostí. Pre menej rozvinuté časti okresu je kľúčové zlepšovať infraštruktúru a dopravné spojenia, čo môže zvýšiť prístup k pracovným miestam v meste Nitra. Tento prístup môže tiež podporiť rozvoj lokálnych ekonomík a znížiť rozdiely v miere nezamestnanosti medzi mestskými a vidieckymi oblasťami.

Celkovo je zrejmé, že mesto Nitra má významný vplyv na zamestnanosť v celom okrese. Pokračovanie v podpore hospodárskeho rozvoja, investícií a vzdelávania je nevyhnutné pre udržanie pozitívnych trendov a zlepšenie kvality života pre všetkých obyvateľov okresu Nitra. Tieto opatrenia prispievajú k harmonizácii ekonomických rozdielov a zabezpečia trvalo udržateľný rozvoj regiónu.

5.4 Symboly mesta

Erb mesta

Erb mesta Nitra je skutočne významný symbol, ktorý nesie historickú a kultúrnu hodnotu. Erb (znak) Nitry tvorí modrý štít neskorogotického tvaru. Pravá opancierovaná ruka, zohnutá v lakti, je ukončená na pravej strane ramenom, na ľavej päťou zvierajúcou žrd' zástavy. Červená zástava je tvaru lastovičieho chvosta s ležatým rovnoramenným dvojkřížom striebornej (bielej) farby, upravená na dlhej zvislej žrdi striebornej (bielej) farby. Erb môže byť zobrazený aj v monochromatickom prevedení i s heraldickou šrafúrou vyjadrujúcou sfarbenie erbu.

Rameno, ktoré v erbe Nitry drží zástavu s dvojkřížom a v symbole Nitrianskeho samosprávneho kraja zasa bojovú sekeru patrí slávnemu uhorskému kráľovi, svätcovi a ochrancovi Nitry sv. Ladislavovi. Ide o patróna Nitry a ochrancu nášho kraja. Svätý Ladislav I. bol uhorský kráľ a pred nástupom na trón bol aj nitrianskym vojvodom. V legendách a kronikách bol spomínaný ako udatný bojovník i hlboko veriaci kresťan. Stal sa tak vzorom rytierskeho hrdinu. Sv. Ladislav I. mal k Nitre veľmi blízko a nie náhodou sa po jeho vysvätení práve on stal ochrancom Nitry. Jeho pravica sa dostala do erbu mesta Nitry, len namiesto bojovej sekery, s ktorou bol Ladislav I. zobrazovaný, má v Nitrianskom erbe v ruke červenú zástavu s byzantským dvojkřížom, ktorá bola symbolom celého Nitrianska. Podobne je sv. Ladislav erbovým symbolom Nitrianskeho samosprávneho kraja, tu už však v zmysle spomenutej legendy stojí s bojovou sekerou nad ležiacim nomádom. Dnešný samosprávny kraj tak prevzal pôvodný symbol historickej Nitrianskej župy.

Vlajka mesta

Vlajka mesta Nitry je celá modrej farby, pomery jej strán sú 2:3. Ukončená je lastovičím chvostom, t. j. zástrihom, ktorý siaha do jednej tretiny listu vlajky. Je pripevnená k žrdi tak, aby sa dala vztyčovať a spúšťať. Modrá vlajka symbolizuje stabilitu a dôstojnosť spojenú s históriou a významom mesta Nitra.

Tento typ dizajnu môže byť často vnímaný ako minimalistický, avšak odráža seriózný a profesionálny prístup k vizuálnym symbolom mesta.

Pečať mesta

Pečať mesta Nitra je historický symbol, ktorý odráža význam a tradície tohto starobylého mesta. Pečať mesta má bohatú heraldickú hodnotu a je jedným z dôležitých symbolov mesta. Pečať mesta Nitry je pečatidlom zhotovený reliéfny obraz erbu mesta Nitry obkolesený kruhopolisom s názvom MESTO NITRA.

Pečať mesta Nitra je viac než len historický artefakt; je to symbol miestnej identity, histórie a tradície, ktorý je stále používaný v rôznych oficiálnych a ceremoniálnych kontextoch. V súčasnosti sa pečať využíva na oficiálnych dokumentoch a ako reprezentatívny prvok mesta.

Pečať mesta Nitra sa používa pri rôznych oficiálnych a administratívnych príležitostiach. Je to symbol mesta, ktorý dodáva dokumentom a úradným aktom formálny a právny význam. Používanie pečate je regulované miestnymi predpismi a normami a zvyčajne vyžaduje schválenie príslušných mestských úradov. Je to znak dôveryhodnosti a oficiálnosti dokumentov a činov, ktoré sú s mestom spojené.

Znelka mesta Nitry

Znelkou mesta Nitry je text historickej piesne Nitra, milá Nitra. Autorom textu je Ľudovít Štúr. Text zhudobnil anonym. Vyšla v Banskej Bystrici roku 1862 vo Venci národných piesní slovenských. Znelka mesta Nitry sa používa pri slávnostných príležitostiach - slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva, oslavy významných výročí a podobne.

Znelka mesta Nitry je hudobný symbol, ktorý predstavuje mesto a jeho identitu. Je to krátka, ale výrazná melodická skladba, ktorá je spojená s rôznymi oficiálnymi a kultúrnymi udalosťami mesta.

Text znelky mesta Nitry:

/:Nitra, milá Nitra, ty vysoká Nitra :/
Kdeže sú tie časy, kdeže sú tie časy,
v ktorých si ty kvitla?

/:Ty si bola niekedy všetkých krajín hlava :/
v ktorých tečie Dunaj, v ktorých tečie Dunaj,
Visla i Morava.

/: Ty si bola sídlo kráľa Svätopluka :/
keď tu panovala, keď tu panovala
jeho mocná ruka.

/: Ty si bola sväté mesto Metodovo :/
keď tu našim otcom, keď tu našim otcom
kázal božie slovo.

5.5 Logo mesta

Nitra ako najstaršie slovenské mesto má oproti iným, mladším mestám, výhodu dlhodobej tradície vizuálnej identity. Erb s opancierovanou rukou ohnutou v lakti je spätý s mestom už od 15. storočia. Dlhá tradícia, symbolika a nemennosť z neho vytvorili signifikantný prvok, s ktorým obyvatelia žijú už celé generácie. Výsledkom je spojenie erbu a loga mesta Nitra. V základnom formáte je logo čistým, vizuálne abstrahovaným erbom.

5.6 História mesta

Zobor je jedným zo siedmich vŕškov, na ktorom sa podľa legendy rozprestiera staroslávna Nitra. Spolu s Martinským vrchom, hradným kopcom, Vŕškom, Kalváriou, Borinou a Lupkou vytvára prekrásnu scenériu jedného z najstarších slovenských miest doloženého v písomných prameňoch už v 9. storočí.

Najstarším písaným historickým prameňom o dejinách mesta Nitry obsahujúcim prvé písomné správy o Nitre je záznam v kronikárskom spise *De conversione Bagoariorum et Carantanorum* (O obrátení Bavorov a Korutáncov) z r. 870-871: „Jemu (Pribinovi) vysvätil niekdajší arcibiskup Adalram kostol za Dunajom na jeho vlastnom majetku zvanom Nitrava“ (Ratkoš, 1964). Tento najstarší kresťanský chrám v strednej Európe bol nitrianskemu kniežaťu Pribinovi vysvätený okolo r. 828.

O výnimočnom postavení Nitry v dejinách Slovenska svedčí aj existencia najstaršieho biskupstva v strednej Európe od r. 880, najstaršieho kláštora na území Slovenska – benediktínsky kláštor sv. Hyppolita na Zobore v Nitre, sú tu uchované najstaršie zachované listiny na území Slovenska - Zoborské listiny z r. 1111 a i najstaršia zachovaná ručne písaná knižná pamiatka na území Slovenska - Nitriansky evanjeliár (viď foto).

Nitriansky hrad je najrozsiahlejším hradným komplexom na Slovensku s rozlohou 8,5 ha.

Počiatky osídlenia územia Nitry siahajú do obdobia praveku. Najstaršie nálezy pochádzajú z hradnej jaskyne a sú datované do staršej doby kamennej, cca 28 000 rokov. Mladšie sú nálezy z Čermáňa staré cca 23 000 rokov. Vrchol pravekého

osídlenia nastal v dobe bronzovej, z ktorej je doložená nitrianska kultúra. Význam územia Nitry v dobe bronzovej i železnej potvrdzuje husté osídlenie, ale i mohutné hradisko na Zobore a na Žibrici. Bohaté sú archeologické nálezy z doby rímskej, z doby sťahovania národov i z obdobia príchodu našich slovanských predkov na prelome 6. – 7. storočia.

Nitra získala vrcholné postavenie a význam na území Slovenska v 8. a 9. storočí. Stala sa centrom rozsiahleho Nitrianskeho kniežatstva a od roku 833, po vyhnaní kniežaťa Pribinu moravským Mojmirom, aj jedným z najdôležitejších centier Veľkomoravskej ríše. Na Nitrianskom hrade stál pravdepodobne aj Pribinov kostol, naznačuje to dodnes zachované zasvätenie sv. Emerámovi a neskôr, po zriadení nitrianskeho biskupstva pápežom Jánom VIII. roku 880, aj diecézny chrám.

O zriadenie biskupstva sa svojou misijnou činnosťou zaslúžili Konštantín a Metod, byzantskí učitelia, ktorí pred svojím príchodom na Veľkú Moravu roku 863 vytvorili slovanské písmo hlaholiku. Na hradnom kopci v mohutnom ústrednom hradisku zrejme sídlil aj Svätopluk, nitrianske knieža od pol. 9. storočia a neskôr, v rokoch 871-894, najmocnejší vládca Veľkej Moravy. Éra Veľkej Moravy skončila roku 907, ale Nitra svoje postavenie duchovného, správneho a hospodárskeho centra nestratila ani v novovznikajúcom Uhorskom štáte.

Tradíciu Nitrianskeho kniežatstva využil v 10. storočí kráľ Gejza na zriadenie nitrianskeho údelného vojvodstva, ktoré malo byť pôsobiskom budúceho uhorského kráľa a disponovalo značnou samostatnosťou. Z tohto obdobia pochádza kamenný múr z opevnenia, ktoré obopínalo celý hradný kopec, celú časť Nitry, ktorá sa dnes nazýva Horné mesto. Mohutný kamenný hrad odolal aj tatárskemu vpádu roku 1241 a Nitra za pomoc kráľovi po prehratej bitke získala od Bela IV. výsady slobodného kráľovského mesta roku 1248 (Štefko, 2014).

Kráľ Ladislav IV. ho však už roku 1288 daroval nitrianskemu biskupovi a zo slobodného kráľovského mesta sa Nitra zmenila na zemepanské mesto. Zostala ním až do roku 1777.

Ďalšie osudy mesta poznačili vpády cudzích vojsk, dynastické a protivládne boje, takže hrad bol niekoľkokrát vážne poškodený a mesto úplne zničené. Súčasná podoba hradu je výsledkom stavebných aktivít od stredoveku až po 18. storočie, s výrazným vplyvom barokového slohu. Historická Nitra takmer až do konca 19. storočia pozostávala z viacerých samostatných častí, čo sa dodnes zachovalo v názvoch jej ulíc a sídlisk. Nitrania aj dnes rozoznávajú Horné mesto a Dolné mesto, Párovce, ktoré však po prestavbe stratili svoj starobylý ráz.

Zachovaná podoba Dolného mesta je dokladom vzrastu hospodárskej sily Uhorska a v rámci neho aj mesta v poslednej tretine 19. a začiatku 20. storočia. Všetky svetské palácové stavby i honosnejšie meštianske domy pochádzajú z tohto obdobia, aj keď stoja na oveľa

starších základoch. Vzhľad historického mesta však výrazne ovplyvnilo aj stavebné úsilie z obdobia I. Československej republiky, prejavujúce sa hlavne presadzovaním sa funkcionalistického tvaroslovia. Na obrázku je Turecká brána zo 17. storočia – dolná brána mestského opevnenia, dnes križovatka Štefánikova - Štúrova, foto: archív MsÚ.

5.7 Kultúrne dedičstvo mesta Nitry

Mesto Nitra disponuje bohatým fondom hnutelných i nehnuteľných objektov a predmetov s pamiatkovou hodnotou, ktoré svedčia o jeho slávnej histórii. Na území mesta Nitry sa nachádza 241 národných kultúrnych pamiatok evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky.

Okrem pamiatkového fondu spísaného v ÚZPF SR sa na území mesta nachádzajú tiež hnutelné, alebo nehnuteľné veci, ktoré majú pre mesto výnimočnú hodnotu, sú vyhlásené za pamätihodnosť a sú spísané v Evidencii pamätihodností mesta (VZN č.5/2009 o národných kultúrnych pamiatkach a pamätihodnostiach). Počet pamätihodností do roku 2023 je 174.

Nesporným potenciálom pre kultúru disponuje areál Nitrianskeho hradu výnimočný svojou rozlohou (8,5 ha), zachovanými stavbami a časťami opevnenia siahajúcimi po budovu Župného domu. Dosaď nedostatočne využitý potenciál sa skrýva napr. na Martinskom vrchu, v areáli bývalých kasární pod Zoborom, kde okrem pamiatkovo chránených kasárenských budov z 1. pol. 20. st. sa nachádzajú aj pozostatky predrománskeho kostola sv. Martina a pripravuje sa tu experimentálny archeopark. Mesto Nitra v tomto areáli spúšťa po roku 2023 do prevádzky projekt Kreatívneho centra Nitra.

Na území mesta sa tiež nachádzajú územia sústredených pamiatkových hodnôt. Horné mesto je pamiatkovou rezerváciou /PR/, v Dolnom meste sa nachádza pamiatková zóna /PZ/ a v časti Starého mesta, Zobora a Chrenovej je ochranné pásmo PR/PZ. Neodmysliteľnou súčasťou kultúrneho dedičstva sú aj viaceré stavby z 20. storočia zapísané v ÚZPF (napr. budova SPU architektov Dedečka a Miňovského).

Zachovanie kultúrneho dedičstva patrí medzi priority mesta a deklaruje ho každoročne okrem iného v rámci dotačnej politiky podporou projektov pre cieľovú oblasť „Záchrana a obnova národných kultúrnych pamiatok a pamätihodností“ v súlade so stanovenými prioritami.

Finančné prostriedky vo výške 20 000 € z rozpočtu mesta Nitry získali tri predložené projekty:

- Rímskokatolícka cirkev Farnosť Nitra – Kalvária: Kalvária v Nitre - III. etapa - Kaplnka Božieho hrobu - obnova a reštaurovanie interiéru- NKP č. ÚZPF: 11664/21(10 000 €);
- FARSKÁ: Remeselnou-umelecká obnova hlavných vstupných dverí na Farskej ulici 50, Nitra - NKP - č. ÚZPF: 11894/1 (5 000 €);
- Rímskokatolícka cirkev - Farnosť Dolné Krškany: Obnova kostola sv. Ondreja v Dolných Krškanoch (5 000 €), (viď foto)

Zdroj: Rímskokatolícka farnosť Nitra – Dolné Krškany

V rámci možností rozpočtu sa mesto zameriava aj na obnovu umeleckých artefaktov, pamiatok a pamätihodností, ktoré sú v jeho správe. V oblasti pamiatkovej starostlivosti boli vyčerpané finančné prostriedky vo výške 20 840 €.

V roku 2023 bola realizovaná ďalšia - 3. etapa komplexnej obnovy sochársko-architektonickej kompozície na Cyrilo-metodskom námestí vyhotovením rekonštrukčných kópií 2 sôch apoštolov a 1 podstavca podľa zachovaných originálov Antona Brandla. (viď foto).

Zdroj: archív Mestský úrad v Nitre

Mesto Nitra naďalej v spolupráci s kultúrnymi inštitúciami rozvíjajúcej činnosť na jej území prezentuje a popularizuje kultúrne dedičstvo v rámci viacerých podujatí (napr. Nitra, milá Nitra, Kráľovská Nitra ap.) a každoročne sa zapája do medzinárodného projektu Dni európskeho kultúrneho dedičstva, ktoré sa konali v dňoch 1.9.–30.9.2023.

5.8 Významné ocenenia udelené za rok 2023

Cena primátora mesta Nitry

- Ing. Bohumil Michalides - za významný prínos v oblasti hudobného života a za prezentáciu Nitry na domácej pôde i v zahraničí
- Centrum voľného času DOMINO – pri príležitosti 70. výročia jeho založenia, za vytváranie vynikajúcich podmienok na neformálne vzdelávanie a dlhoročnú podporu záujmovej činnosti detí a mládeže
- Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre – pri príležitosti 100. výročia vzniku 1. verejnej knižnice v Nitre za významný prínos k rozvoju vzdelávania a lásky k literatúre obyvateľov Nitry a okolitých regiónov.

5.9 Partnerské mestá

Mesto Nitra, ako jedno z najstarších a najvýznamnejších centier Slovenska, sa môže pýšiť bohatou históriou a kultúrnym dedičstvom, ktoré siaha až do obdobia Veľkej Moravy. V súčasnosti sa Nitra aktívne zapája do medzinárodných spoluprác, ktoré obohacujú jej kultúrny, hospodársky a spoločenský život. Tieto medzinárodné partnerstvá umožňujú mestu nielen čerpať inšpiráciu z rôznych kultúr a spoločenských systémov, ale tiež prinášajú inovatívne riešenia a nové perspektívy v oblasti mestského rozvoja, vzdelávania, a životného prostredia. V rámci svojich partnerských vzťahov nadviazala Nitra úzke kontakty s mestami po celom svete, čím vytvára priestor pre vzájomnú výmenu skúseností a podporu rozvoja v rôznych oblastiach. Medzi partnerské mestá Nitry patria:

- Báčsky Petrovec, Srbsko
- České Budějovice, Česko
- Kroměříž, Česko
- Spišská Nová Ves, Slovensko
- Osijek, Chorvátsko
- Zielona Góra, Poľsko
- Naperville, USA
- Gosford, Austrália
- Zoetermeer, Holandsko
- Vesprém, Maďarsko
- Gyeongju, Južná Kórea

Memorandá o spolupráci:

Roding, Nemecko (podpísané v 2017)

Volgograd, Rusko (podpísané v 2017)

Báčsky Petrovec v Srbsku, České Budějovice a Kroměříž v Česku, Spišská Nová Ves na Slovensku, Osijek v Chorvátsku, Zielona Góra v Poľsku, Naperville v USA, Gosford v Austrálii, Vesprém v Maďarsku a Gyeongju v Južnej Kórei. Tieto partnerské mestá predstavujú rôznorodé kultúrne a geografické regióny, pričom každé z nich prispieva svojím jedinečným spôsobom k obohateniu vzájomných vzťahov a rozvoju spoločných projektov.

Vďaka týmto medzinárodným partnerstvám môže Nitra čerpať inšpiráciu a zavádzať inovatívne riešenia v oblasti kultúry, vzdelávania, a mestského rozvoja. Okrem toho, tieto vzťahy umožňujú Nitre účelne zdieľať svoje know-how a prax v rôznych oblastiach, čo prispieva k zvyšovaniu kvality života jej obyvateľov. Spolupráca s týmito mestami tiež podporuje výmenu osvedčených postupov a posilňuje regionálnu a globálnu spoluprácu, čo má pozitívny vplyv na celkový rozvoj Nitry.

V konečnom dôsledku tieto partnerstvá prispievajú k vytváraniu dynamického a otvoreného prostredia pre všetkých, ktorí sú zapojení do medzinárodného dialógu. Nitra tak môže využívať príležitosti na rozvoj v oblastiach ako je kultúrna diplomacia, ekonomická spolupráca a spoločenský rozvoj, čo z nej robí nielen významné centrum na Slovensku, ale aj aktívneho účastníka globálnych procesov.

Od začiatku augusta 2023 prebiehala spolupráca s partnerskými mestami prostredníctvom referenta pre zahraničné vzťahy a spoluprácu (kancelária primátora) dovtedy táto pozícia nebola obsadená a suplovala ju vedúca kancelárie primátora. Počas roka prebehli s jednotlivými partnerskými mestami viaceré zdvorilostné výmeny skúseností a prejavy partnerstva prostredníctvom mailov, v ktorých boli priložené aj oficiálne listy na úrovni primátorov miest.

V roku 2023 mesto Nitra realizovalo množstvo významných podujatí so svojimi partnerskými mestami, čím posilnilo medzinárodné vzťahy a obohatilo kultúrny a spoločenský život mesta.

20. – 22.01.2023	Otvorenie roka Európskeho hlavného mesta kultúry, Veszprém
19. – 20.03.2023	Návšteva delegácie z Gyeongju, Nitra
30.3.2023	Stretnutie základných škôl partnerských miest a nadviazanie spolupráce, Kroměříž
apríl 2023	Potvrdenie spolupráce na medzinárodnom projekte, Kroměříž
12.5.2023	Dúhové bubliny – športové podujatie, Kroměříž
12.5.2023	Gizella Days (EHMK), Veszprém
12. – 13.06.2023	Festival Hudba v záhradách a zámku, Kroměříž
13. – 15.07.2023	Spišský trh, Spišská Nová Ves
26. – 28.06.2023	Slávnosti patrónov mesta sv. Petra a Pavla, Osijek
11. – 13.08.2023	Slovenské národné slávnosti, Báčsky Petrovec
03. – 05.07.2023	Nitra, milá Nitra, Nitra
4.9.2023	Plánovanie oslavy 50. výročia partnerstva s Kroměřížom, Nitra
15. – 17.09.2023	Dni Zielonej Góry – Festival vína 2023, Zielona Góra
19.9.2023	Deň darcov kostnej drene – spolupráca s Kroměřížom, Nitra
21. – 24.09.2023	Balaton Wine & Gourment Festival, Veszprém
05. – 06.12.2023	Slávnostné podpísanie memoranda s Kroměřížom, Nitra

V roku 2023 mesto Nitra uskutočnilo množstvo podujatí v rámci svojej zahraničnej spolupráce, čím výrazne rozšírilo svoje medzinárodné kontakty a posilnilo kultúrnu a hospodársku výmenu s ostatnými zahraničnými mestami. Tieto aktivity zahŕňali rôzne medzinárodné konferencie, kultúrne festivaly, výstavy a obchodné misie, ktoré umožnili mestu Nitra nadviazať nové partnerstvá a prehlibnúť existujúce vzťahy s mestami v Európe a mimo nej.

29.01. – 05.02.2023	Konferencia IN-HABIT, Bogota
20.02. – 24.02.2023	Horizont 2020, Lucca
2.3.2023	Blue dot COMIN – slávnostné otvorenie, Nitra
19.4.2023	Prijatie veľvyslankyne Republiky Severné Macedónsko v Nitre
20.4.2023	Prijatia veľvyslancov UK a skupiny diplomatov, Nitra
25.4.2023	Prijatie veľvyslancov Slovenskej republiky, Nitra
18.5.2023	Americký deň v Nitre, Riga, Nitra
29.05. – 01.06.2023	Konferencia Horizont 2020, Lotyšsko
20.06. – 24.06.2023	Konferencia URBAN FUTURE, Stuttgart
13.9.2023	Stretnutie UNICEF, Nitra
18.09. – 20.09.2023	Urban study climate, Nórsko
11.09. – 14.09.2023	Konferencia IN-HABIT, Nitra
09.10. – 11.10.2023	Architecture Week Praha, Praha
26.10. – 27.10.2023	Projekt URBACT IV, Nitra
31.10.2023	Prehliadka závodu Kompan, Brno
14.11.2023	Prijatie veľvyslancov Slovenskej republiky, Nitra
21.11.2023	Prijatie veľvyslankyne Indickej republiky, Nitra
29.11. – 01.12.2023	Konferencia „Postavení obecních a městských policií“, Praha
30.11.2023	Prijatie veľvyslancov Japonska, Nitra

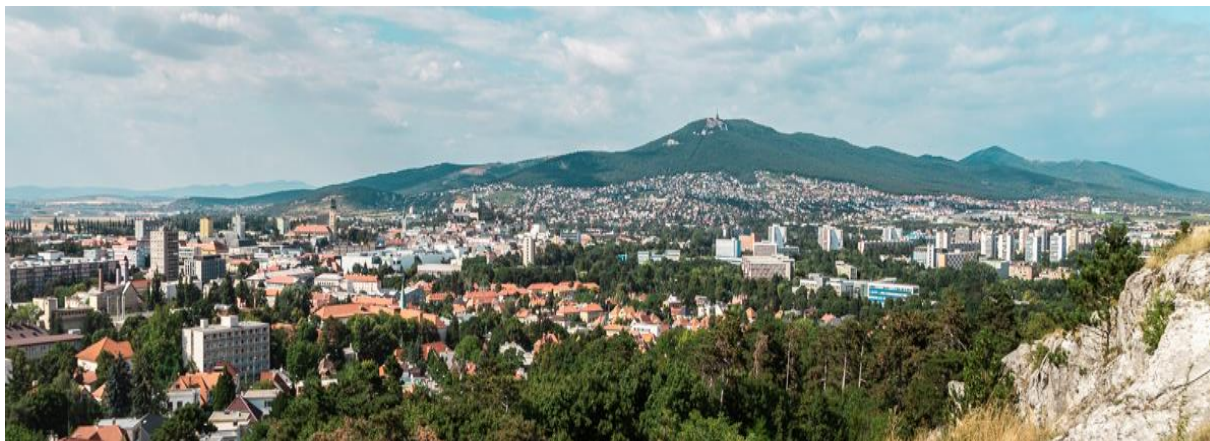
Na záver kapitoly o partnerských mestách sa môže konštatovať, že aktívna zahraničná spolupráca mesta Nitra v roku 2023 významne prispela k rozvoju medzinárodných vzťahov a posilneniu kultúrnej a hospodárskej výmeny. Účasť na medzinárodných konferenciách, kultúrnych festivaloch, obchodných misiách a rôznych výmenách umožnila mestu prezentovať svoje unikátne kultúrne dedičstvo a inovácie, čím zvýšila svoju viditeľnosť na globálnej scéne. Tieto aktivity prispeli k rozvoju miestneho hospodárstva, podporili turistický ruch a obohatili miestny kultúrny život.

Mesto Nitra tak opätovne dokázalo svoju dynamiku a otvorenosť v medzinárodnom prostredí, čo potvrdzuje jeho ambíciu byť aktívnym a vplyvným hráčom v globálnych vzťahoch. Táto neustála práca na budovaní a udržiavaní medzinárodných kontaktov zabezpečuje trvalý prínos pre mesto a jeho obyvateľov, čím vytvára základ pre ďalší rozvoj a rast v budúcnosti.

6. Plnenie funkcií mesta

Mesto Nitra, ako významné centrum regiónu, plní množstvo dôležitých funkcií, ktoré prispievajú k jeho rozvoju a kvalite života jeho obyvateľov. Táto kapitola sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých mesto aktívne pôsobí a poskytuje služby. V nasledujúcich podkapitolách sa podrobne pozrieme na rôzne aspekty mestského života, vrátane výchovy a vzdelávania, zdravotníctva, sociálneho zabezpečenia, kultúry, dopravy, územného plánovania a hospodárstva.

Každá z týchto oblastí je neoddeliteľnou súčasťou mestského života a má významný vplyv na spokojnosť a prosperitu jeho obyvateľov. Výchova a vzdelávanie formujú budúce generácie, čím prispievajú k intelektuálnemu a osobnostnému rastu detí a mládeže. Zdravotníctvo zabezpečuje dostupnosť a kvalitu zdravotnej starostlivosti, čím sa stará o zdravie a pohodu obyvateľov všetkých vekových skupín. Sociálne zabezpečenie poskytuje podporu seniorom, ľuďom so zdravotným postihnutím a rodinám v núdzi, čo prispieva k sociálnej inklúzii a ochrane zraniteľných skupín. Kultúra obohacuje komunitu prostredníctvom rôznych kultúrnych podujatí, festivalov, výstav a divadelných predstavení, čím posilňuje identitu a súdržnosť obyvateľov mesta. Doprava zaisťuje efektívne prepojenie jednotlivých častí mesta a jeho okolia, uľahčuje každodenný pohyb obyvateľov a podporuje hospodársky rast tým, že zabezpečuje dostupnosť pracovných príležitostí a služieb. Územné plánovanie riadi rozvoj mesta, zabezpečuje harmonický rast a ochranu prírodných a historických hodnôt, zatiaľ čo hospodárstvo podporuje ekonomický rozvoj, inovácie a vytváranie pracovných miest.

Mesto Nitra sa neustále snaží zlepšovať a rozvíjať tieto funkcie, aby zabezpečilo trvalo udržateľný rozvoj a vysokú kvalitu života pre všetkých svojich obyvateľov. Prostredníctvom rôznych iniciatív a projektov sa usiluje o modernizáciu a efektívne využívanie dostupných zdrojov, čo prispieva k dlhodobej prosperite a spokojnosti občanov.

Nitra kladie dôraz aj na environmentálnu udržateľnosť a smart riešenia, ktoré prispievajú k zlepšeniu životného prostredia a znižovaniu energetickej náročnosti. Projekty zamerané na zlepšenie zelenej infraštruktúry, využívanie obnoviteľných zdrojov energie a zlepšenie odpadového hospodárstva sú príkladom toho, ako sa mesto snaží byť moderné a ohľaduplné voči prírode. Tieto iniciatívy pomáhajú nielen chrániť prírodu, ale aj zvyšovať kvalitu života obyvateľov tým, že im poskytujú zdravšie a príjemnejšie prostredie na život.

Medzi ďalšie aktivity mesta patrí podpora miestnych podnikov a startupov, ktoré prinášajú inovatívne riešenia a nové pracovné príležitosti. Mesto tiež aktívne spolupracuje s univerzitami a výskumnými inštitúciami na podpore vzdelávania a výskumu, čím prispieva k celkovému intelektuálnemu rozvoju regiónu. Takto komplexne a systematicky sa Nitra snaží vytvárať harmonické a dynamické prostredie, ktoré je pripravené čeliť výzvam modernej doby a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj pre budúce generácie.

6.1 Výchova a vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie predstavujú základné piliere rozvoja spoločnosti, formujú charakter a schopnosti jednotlivcov a pripravujú ich na aktívny a zodpovedný život. V meste Nitra, ktoré je jedným z najvýznamnejších centier kultúry a histórie na Slovensku, je tomuto aspektu venovaná mimoriadna pozornosť. Nitra disponuje širokým spektrom vzdelávacích zariadení, ktoré pokrývajú všetky vekové kategórie a vzdelávacie potreby. Mesto sa môže pochváliť kvalitnými materskými školami, ktoré poskytujú najmladším deťom podnetné prostredie pre ich prvé kroky v rámci vzdelávania. Základné školy v Nitre sú vybavené modernými učebňami a poskytujú širokú škálu programov a aktivít, ktoré podporujú komplexný rozvoj žiakov. V stredných školách sa študenti pripravujú na odborné alebo akademické výzvy, pričom sa kladie dôraz na praktické zručnosti a prípravu na ďalšie štúdium alebo pracovný trh. Táto pestrá škála vzdelávacích možností zabezpečuje, že každé dieťa a mladý človek v Nitre má prístup k vzdelaniu, ktoré najlepšie vyhovuje jeho potrebám a ambíciám.

V Nitre pôsobí široké spektrum vzdelávacích zariadení, od materských škôl cez základné a stredné školy až po univerzity.

Budúcnosť spoločnosti sa neoddeliteľne spája s výchovou a vzdelávaním najmladších generácií, a mesto Nitra si túto úlohu uvedomuje a aktívne podporuje. V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Nitra sa nachádza široká sieť materských a základných škôl, ktoré poskytujú kvalitné vzdelanie a starostlivosť deťom od najútlejšieho veku. Tieto školské zariadenia sú navrhnuté tak, aby vytvárali podnetné a bezpečné prostredie, ktoré podporuje nielen akademický, ale aj emocionálny a sociálny rozvoj detí.

Výchovu a vzdelávanie detí a žiakov v meste Nitra v roku 2023 zabezpečovali školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Nitry, konkrétne ide o:

- 2 mestské detské jasle,
- 26 materských škôl,
- 12 základných škôl a 13 školských klubov detí,
- 2 základné školy s materskou školou,
- 1 základná umelecká škola.

Voľnočasové aktivity v meste Nitra zabezpečovali:

- centrum voľného času
- 2 centrá voľného času pri 2 základných školách.

Výchova a vzdelávanie v Nitre sa orientujú na kvalitný, efektívny a moderný systém založený na tvorivo-humanistickom princípe. Tento prístup kladie dôraz na rozvoj kreativity, kritického myslenia a sociálnych zručností žiakov, pričom rešpektuje individualitu každého dieťaťa. Niektoré základné školy v meste sa aktívne zapojili do realizácie novej školskej reformy, ktorá má tri hlavné priority: inkluzívnu školu, zelenú školu a digitálnu transformáciu. Inkluzívna škola sa zameriava na zabezpečenie rovnakých príležitostí pre všetkých žiakov, vrátane tých so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Zelená škola podporuje environmentálnu výchovu a udržateľné správanie, pričom sa zameriava na ochranu životného prostredia a ekologické iniciatívy. Digitálna transformácia prináša moderné technológie do vyučovacieho procesu, čím zvyšuje efektivitu a atraktivitu výučby. Pri implementácii kurikulárnej reformy školám pomáha Regionálne centrum podpory učiteľov Nitry, ktoré vzniklo ako organizačná jednotka pod Odborom školstva, mládeže a športu. Toto centrum poskytuje školám a učiteľom mentoring a odbornú podporu, čím zabezpečuje hladký priebeh a úspešné zavedenie nových vzdelávacích postupov.

Mesto Nitra, ako zriaďovateľ, zohráva kľúčovú úlohu v podpore škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti. Zabezpečuje materiálno-technické vybavenie, ktoré je nevyhnutné na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu. Týmto spôsobom Nitra aktívne prispieva k vytváraniu prostredia, ktoré podporuje učenie, rast a rozvoj detí a mládeže.

Žiakom 1. ročníka základných škôl zriadených Mestom Nitry primátor mesta už tradične venoval prvú knihu a balíček školských pomôcok. V roku 2023 bolo budúcim prváčikom odovzdaných 827 kníh.

Významné podujatia v školských zariadeniach v roku 2023

V roku 2023 sa realizovalo oceňovanie učiteľov škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitry pri príležitosti Dňa učiteľov netradičnou formou - žiaci základných škôl si vybrali svojho najlepšieho učiteľa, kolektívy materských škôl, základnej umeleckej školy a centra voľného času si zvolili spomedzi seba učiteľa, resp. vychovávateľa, ktorý je kreatívny, aktívny a obľúbený v kolektíve.

Zrealizovali sa aj vzájomné návštevy materských škôl partnerských miest mesta Nitry a obľúbené športové olympiády. Ako novinka bolo nadviazanie spolupráce a vzájomná výmena skúseností aj medzi základnými školami partnerského mesta Kroměříž a tromi základnými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitry. Do spolupráce sa zapojili:

- Základná škola kniežaťa Pribinu, Andreja Šulgana 1, Nitra,
- Základná škola kráľa Svätopluka, Dražovská 6, Nitra a
- Základná škola, Škultétyho 1, Nitra

a týkala sa výmeny vedomostí s projektami ERAZMUS+, eTwinning, Školy UNESCO. Veľkým prínosom bolo aj začatie partnerstva medzi Základnou umeleckou školou Jozefa Rosinského, Vajanského 1, Nitra a Základnou umeleckou školou v Kroměříži. Uskutočnili sa dve vzájomné stretnutia s predstaviteľmi oboch miest a vedením škôl.

Olympiáda detí z materských škôl mesta Nitry

Materské školy v Nitre sa v roku 2023 zapojili do projektu Technické škôlky, ktorý má za cieľ vzbudiť u detí záujem o techniku a prírodovedné poznanie. Hlavnou myšlienkou tohto projektu je podporiť celkovú technickú a vedeckú gramotnosť, zlepšiť schopnosť detí porozumieť základným poznatkom vedy a techniky a uvedomovať si, ako tieto poznatky prakticky ovplyvňujú život každého z nás. Projekt vznikol v Českej republike v roku 2014 a vychádza z princípov polytechnickej výchovy. Od roku 2015 sa na základe dohody s autormi projektu stala garantkou projektu na území Slovenskej republiky prof. Iveta Radičová a národným koordinátorom Ing. Peter Beck zo vzdelávacej inštitúcie Duálna akadémia. Táto inštitúcia zabezpečuje odborné vzdelávanie pre všetky vekové kategórie, čím prispieva k rozvoju technických zručností od útleho veku. Projekt Technické škôlky v Nitre zahŕňa rôzne aktivity a experimenty, ktoré sú navrhnuté tak, aby deti zaujali a motivovali ich k objavovaniu sveta techniky a vedy. Deti sa učia prostredníctvom hry, čo podporuje ich prirodzenú zvedavosť a túžbu po poznání. Týmto spôsobom sa materské školy v Nitre stávajú miestami, kde sa kladie dôraz na inovatívne vzdelávacie metódy a prípravu detí na budúcnosť v technicky orientovanej spoločnosti.

Dňa 25.8.2023 sa uskutočnilo stretnutie s garantkou projektu Technické škôlky, prof. Ivetou Radičovou a národným koordinátorom Ing. Petrom Beckom zo vzdelávacej inštitúcie Duálna akadémia, v Materskej škole, Alexyho 26, Nitra.

V roku 2023 začala intenzívna spolupráca Mesta Nitra s organizáciou UNICEF, ktorá bola súčinná pri začleňovaní detí odídencov po začatí vojnového konfliktu na Ukrajine. V našich základných a materských školách sme zaradili do vzdelávacieho procesu vyše 300 detí odídencov, pričom najviac ich bolo zaradených do Základnej školy s materskou školou Na Hôrke 30, Nitra. Pre deti vo veku predškolského vzdelávania Mesto Nitra zriadilo predškolský klub v priestoroch budovy Párovská 40, Nitra. Na rekonštrukciu a vybavenie priestorov finančne prispel UNICEF.

Rekonštrukcie a opravy materských a základných škôl v roku 2023

V roku 2023 sa Mesto Nitra zameralo na rekonštrukcie a opravy budov škôl a školských zariadení vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Investície do týchto prác boli značné. Medzi dokončené projekty patrila rekonštrukcia školskej kuchyne na Základnej škole, Škultétyho 1, Nitra, ktorá umožnila začatie prevádzky zariadenia školského stravovania od 1. septembra 2023. Podobné práce prebehli aj v Materskej škole, Novomeského 19, Nitra, kde bola zrekonštruovaná školská kuchyňa.

Významné investície boli realizované v základných školách, kde sa uskutočnili rozsiahle rekonštrukčné práce. Medzi najvýznamnejšie patrila rekonštrukcia telocvične Základnej školy s materskou školou, Novozámocká 129, Nitra, oprava povrchu veľkej telocvične na Základnej škole, Beethovenova 11, Nitra, rekonštrukcia sociálnych zariadení a rozvodov v Základnej škole kniežat'a Pribinu, Andreja Šulgana 1, Nitra, a vybavenie rehabilitačnej miestnosti na Základnej škole, Topoľová 1, Nitra, ktorá bude slúžiť žiakom so zdravotným znevýhodnením.

Na materské školy boli použité finančné prostriedky na opravy podláh v Materskej škole, Dolnočermánska 57, Nitra a v Materskej škole, Topoľová 8, Nitra. Tieto opravy a rekonštrukcie prispejú k zlepšeniu podmienok pre žiakov a podporia kvalitu vzdelávania v meste.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitry sa bude orientovať na niekoľko kľúčových cieľov a vízií. V prvom rade sa bude klásť dôraz na modernizáciu materských a základných škôl, vrátane zavádzania digitálnych technológií a interaktívnych učebných pomôcok do výučby. Dôležitým cieľom bude aj podpora inkluzívneho vzdelávania, aby všetky deti, bez ohľadu na ich individuálne potreby, mali prístup k rovnakým vzdelávacím príležitostiam. Ďalším smerovaním bude rozvoj environmentálneho vzdelávania, kde sa školy budú aktívne zapájať do projektov zameraných na udržateľnosť a ochranu životného prostredia. Posilnenie spolupráce s rodičmi a komunitou bude tiež prioritou, čo umožní vytvárať harmonické a podporujúce prostredie pre deti. Modernizácia infraštruktúry školských zariadení, vrátane renovácie budov a zlepšenia vybavenia, zabezpečí, že školy budú poskytovať bezpečné a podnetné prostredie pre vzdelávanie. V neposlednom rade, mesto Nitra sa bude snažiť o zvyšovanie kvality pedagogického zboru prostredníctvom ďalšieho vzdelávania učiteľov a ich podpory v implementácii inovatívnych vzdelávacích metód.

Pri návrhu cieľov a vízií rozvoja vzdelávania v inštitúciách v pôsobnosti mesta Nitra sa vychádza zo všeobecne uznávaných trendov a stratégií v oblasti vzdelávania, ktoré sú často zohľadňované pri plánovaní a rozvoji školských zariadení. Medzi tieto zdroje patria:

- Aktuálne trendy vo vzdelávaní: Modernizácia školských zariadení, integrácia digitálnych technológií, inkluzívne vzdelávanie a environmentálna výchova sú globálne trendy, ktoré sú relevantné aj pre miestne samosprávy.
- Národné a regionálne vzdelávacie stratégie: Slovenské národné plány a stratégie v oblasti školstva, ako aj regionálne iniciatívy, ktoré kladú dôraz na modernizáciu, inklúziu a udržateľnosť.
- Osvedčené postupy z iných miest a krajín: Príklady úspešných vzdelávacích programov a projektov z iných miest a krajín, ktoré môžu byť inšpiratívne a aplikovateľné aj v Nitre ako napríklad: Fínsko, ktoré je v oblasti vzdelávania známe individualizovaným prístupom a silným dôrazom na rovnováhu medzi akademickými vedomosťami a praktickými zručnosťami. Estónsko exceluje v digitálnom vzdelávaní, využívajúc moderné technológie a online platformy na zvýšenie digitálnej gramotnosti. Kanadský vzdelávací systém sa vyznačuje silným dôrazom na inkluzívne vzdelávanie a podporu diverzity. Japonské školy kladú dôraz na disciplínu, kolektívnu zodpovednosť a praktické vzdelávanie s prvkami environmentálneho vzdelávania. Holandský vzdelávací systém je flexibilný a zameriava sa na individualizovaný prístup a podporu praktických zručností a podnikateľského myslenia.

Tieto zdroje a trendy poskytujú rámec pre navrhovanie cieľov a vízií, ktoré sú v súlade s aktuálnymi potrebami a smerovaniami v oblasti vzdelávania a zároveň zohľadňujú špecifické podmienky a priority mesta Nitry.

6.2 Zdravotníctvo

Zdravotníctvo je základným pilierom každého moderného mesta, ktorý zabezpečuje ochranu a podporu zdravia jeho obyvateľov, poskytuje potrebnú starostlivosť a podporuje prevenciu a liečbu ochorení. V Nitre, ako v dynamicky sa rozvíjajúcom meste, zohráva zdravotníctvo kľúčovú úlohu v zlepšovaní kvality života obyvateľov.

V roku 2023 mesto Nitra pokračovalo vo svojom úsilí o zabezpečenie kvalitnej zdravotnej starostlivosti pre svojich obyvateľov prostredníctvom polikliník, ktoré sú v jeho správe. Ide konkrétne o:

- polikliniku na Chrenovej,
- polikliniku na Klokočine a
- zubnú polikliniku Párovce.

Tieto polikliniky zohrávajú kľúčovú úlohu v poskytovaní ambulantnej zdravotnej starostlivosti a prispievajú k zlepšeniu verejného zdravia v rôznych častiach mesta. Tieto zariadenia ponúkajú služby všeobecných lekárov, zubárov, ortopédov, dermatológov a mnohých ďalších odborníkov. Mesto sa stará o to, aby tieto zariadenia boli dostupné a aby poskytovali vysokú kvalitu zdravotných služieb pre všetkých obyvateľov.

Zdroj: PP Invest

Dôležitou súčasťou zdravotníckeho systému sú aj lekárne, ktoré sú rozmiestnené po celom meste a poskytujú široký sortiment liekov a zdravotníckych pomôcok. Aktuálne (december 2023) sa v meste Nitra nachádza 20 – 25 verejných lekární. Mesto tiež zabezpečuje dostupnosť pohotovostných služieb, ktoré poskytujú nepretržitú zdravotnú starostlivosť v prípade núdze.

Zdravotníctvo v Nitre je úzko prepojené s miestnymi univerzitami, najmä Univerzitou Konštantína Filozofa a Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou. Tieto inštitúcie spolupracujú s nemocnicami a zdravotníckymi zariadeniami na vzdelávaní a výskume, čo prispieva k neustálemu zlepšovaniu kvality.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na nasledujúce kľúčové oblasti:

1. Digitalizácia a telemedicína: Využívanie moderných technológií a digitalizácie sa stáva čoraz významnejším trendom v zdravotnej starostlivosti. Telemedicína, elektronické zdravotné záznamy a digitálne zdravotné aplikácie umožňujú efektívnejšie monitorovanie pacientov,

poskytovanie konzultácií na diaľku a zlepšenie koordinácie medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Očakáva sa, že tieto technológie prispedia k lepšiemu prístupu k zdravotnej starostlivosti a optimalizácii procesov.

2. Personalizovaná medicína: Trend personalizovanej medicíny sa zameriava na prispôbenie liečby a prevencie na základe individuálnych genetických, environmentálnych a životných faktorov pacienta. Pokroky v genetike a biotechnológii umožňujú vytvárať personalizované terapeutické plány, čo môže zlepšiť účinnosť liečby a minimalizovať vedľajšie účinky.
3. Prevencia a zdravý životný štýl: Rôzne iniciatívy a programy zamerané na prevenciu ochorení, podporu zdravého životného štýlu a vzdelávanie obyvateľstva sa stávajú prioritou. Očakáva sa, že dôraz na prevenciu, vrátane podpory fyzickej aktivity, zdravej výživy a psychického zdravia, prispeje k znižovaniu výskytu chronických ochorení a zlepšeniu celkového zdravotného stavu populácie.
4. Zlepšenie prístupu k zdravotnej starostlivosti: Zvýšené úsilie bude venované zlepšeniu dostupnosti zdravotnej starostlivosti, najmä v odľahlých a menej rozvinutých oblastiach. Budovanie a modernizácia zdravotníckych zariadení, rozširovanie dostupnosti základnej a špecializovanej starostlivosti a znižovanie geografických a ekonomických bariér budú kľúčovými faktormi.
5. Integrovaná starostlivosť a koordinácia služieb: Rozvoj integrovaných modelov zdravotnej starostlivosti, ktoré zabezpečujú koordináciu medzi rôznymi poskytovateľmi a úrovňami starostlivosti, bude dôležitým krokom smerom k zlepšeniu efektivity a kvality poskytovaných služieb. Tieto modely pomáhajú zabezpečiť plynulý prechod medzi rôznymi typmi starostlivosti a lepšie riešiť komplexné potreby pacientov.
6. Inovácie v liečbe a výskume: Pokroky v oblasti výskumu a vývoja nových liečebných metód, vrátane biologických liečiv, génovej terapie a nových diagnostických technológií, budú ďalej posúvať hranice možností zdravotnej starostlivosti. Tieto inovácie môžu priniesť nové možnosti liečby a zlepšiť výsledky zdravotnej starostlivosti.
7. Zameranie na duševné zdravie: Očakáva sa zvýšená pozornosť venovaná duševnému zdraviu a psychologickému podpore. Zlepšenie prístupu k psychologickým a psychiatrickým službám, ako aj integrácia duševného zdravia do celkového modelu starostlivosti, bude kľúčové pre zlepšenie kvality života pacientov a zmiernenie stigmatizácie duševných ochorení.

Tieto trendy naznačujú, že budúci rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude sústreďovať na inováciu, prevenciu, personalizáciu a zlepšenie prístupu k službám s cieľom zabezpečiť lepšiu a efektívnejšiu starostlivosť o obyvateľov.

Pri prehľade trendov v oblasti zdravotnej starostlivosti a budúceho vývoja vychádzame z viacerých prieskumov, štúdií a odborných dokumentov, napr. Štúdia: "Telemedicine: Opportunities and Developments in Member States" - WHO (World Health Organization) - tento dokument hodnotí príležitosti a vývoj telemedicíny v rôznych členských štátoch a diskutuje o výhodách a výzvach spojených s jej implementáciou, Štúdia: "Personalized Medicine: The New Frontier in Healthcare" - National Institutes of Health (NIH) - dokument poskytuje prehľad o rozvoji personalizovanej medicíny, jej aplikáciách a budúcich trendoch, Štúdia: "Prevention and Wellness: A National Imperative" - Centers for Disease Control and Prevention (CDC) - dokument zdôrazňuje význam prevencie a wellness pre zlepšenie verejného zdravia a znižovanie nákladov na zdravotnú starostlivosť, Prieskum: "Healthcare Access and Quality Index" - Global Burden of Disease Study - hodnotí prístup a kvalitu zdravotnej starostlivosti na globálnej úrovni a poskytuje prehľad o pokroku a výzvach a iné.

6.3 Sociálne zabezpečenie

Sociálne zabezpečenie v Meste Nitra zohráva zásadnú rolu v zlepšovaní kvality života obyvateľov a poskytovaní nevyhnutnej podpory pre rôzne skupiny občanov. Mesto sa zameriava na zabezpečenie komplexnej a dostupnej sociálnej starostlivosti, ktorá pokrýva široké spektrum potrieb od starostlivosti o seniorov po podporu osôb so zdravotným postihnutím. Sociálne služby sú organizované a poskytované v rôznych formách, ktoré umožňujú flexibilné prispôsobenie sa individuálnym potrebám občanov.

V rámci týchto služieb sa mesto snaží zabezpečiť efektívny prístup k starostlivosti a podpore v oblastiach ako sú pobytové sociálne služby, ktoré ponúkajú celodennú starostlivosť a ubytovanie, ambulantné služby pre tých, ktorí potrebujú pravidelnú, ale nie celodennú pomoc, a terénne služby, ktoré poskytujú podporu priamo v domácnostiach obyvateľov. Tieto služby sú rozdelené do rôznych špecializovaných programov a zariadení, ktoré sa snažia reagovať na aktuálne potreby miestnych obyvateľov.

Mesto Nitra svojim občanom zabezpečuje prístup k sociálnym službám prostredníctvom neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a zároveň v kontexte so súvisiacimi právnymi predpismi v sociálnej oblasti.

Okrem základných foriem sociálnych služieb sa Nitra angažuje aj v iných oblastiach podpory, ako sú krízová intervencia a programy na podporu rodiny, ktoré zabezpečujú okamžitú pomoc v núdzových situáciách a podporu pre rodiny v každodenných výzvach. S cieľom neustále zlepšovať kvalitu poskytovaných služieb a reagovať na meniace sa potreby obyvateľstva, mesto pravidelne vyhodnocuje účinnosť svojich programov a služieb, čím sa snaží o ich rozvoj a inovovanie.

Vďaka týmto opatreniam sa mesto Nitra usiluje o vytvorenie prostredia, kde každý občan má prístup k potrebnej podpore a pomoci, čím sa prispieva k celkovému zlepšeniu kvality života a sociálneho zabezpečenia v komunitách.

Mesto Nitra pre svojich občanov poskytuje nasledujúce sociálne služby

Pobytové sociálne služby

a) Správa zariadení sociálnych služieb ZOBOR, Janského 7, Nitra

- Zariadenie pre seniorov (ZpS) - poskytuje služby v zmysle § 35 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v platnom znení. Sociálna služba sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby alebo poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.
- Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) - poskytuje služby v zmysle § 36 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení. Prijímateľom sociálnej služby je plnoletá fyzická osoba, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu. Služba sa poskytuje podľa zákona na určitý čas - jedná sa o prechodnú formu poskytovania sociálnej služby.

Zdroj: Správa zariadení sociálnych služieb

Celková kapacita zariadenia sociálnych služieb Zobor je 159 lôžok, z toho v ZpS je 103 lôžok a v ZOS je 56 lôžok. K 31.12.2023 bolo v ZpS umiestnených 100 prijímateľov sociálnej služby (PSS) s vekovým priemerom 83,80 rokov, pričom priemerná obsadenosť lôžok v ZpS počas roka 2023 bola 98,85 %.

V priebehu roka 2023 zariadenie pre seniorov poskytlo pobytovú sociálnu službu 124 PSS. V roku 2023 ZOS poskytovalo sociálne služby celoročnou pobytovou formou celkom 89 PSS. K 31.12.2023 bolo v ZOS umiestnených 56 PSS. Vekový priemer PSS v ZOS bol 81,20 rokov. V roku 2023 sa v ZOS poskytovala podporná odľahčovacia sociálna služba 3 prijímateľom sociálnej služby v počte 1200 hodín.

Zariadenie sociálnych služieb ZOBOR sa každoročne zapája do rôznych projektov a grantových výziev, ktoré sú zamerané na zlepšenie kvality a podmienok poskytovaných sociálnych služieb života seniorov.

V roku 2023 boli v Zariadení sociálnych služieb ZOBOR zrealizované tieto projekty:

Projekt: Vianočná pošta – 200 pohľadníc a listov pre PSS.

Projekt: Vianočný zázrak – 12 splnených vianočných želaní pre PSS.

Projekt: Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok – 160 vianočných darčiekov pre PSS.

- b) Útulok pre bezdomovcov, Štúrova 55, Nitra - poskytuje dočasné ubytovanie a základné potreby pre bezdomovcov, ktorí sú v núdzi.
- c) Nocľaháreň, Štúrova 55, Nitra - Umožňuje bezdomovcom prechodné ubytovanie na jednu noc, poskytuje im bezpečné miesto na prespanie a základné hygienické potreby.
- d) Útulok pre jednotlivcov s deťmi, Krčméryho 22, Nitra - zameriava sa na poskytovanie ubytovania a podpory pre jednotlivcov s deťmi, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii.

Ambulantné sociálne služby

Ambulantnou formou je poskytovaná sociálna služba v denných stacionároch. Denný stacionár je zariadenie s denným pobytom, ktoré poskytuje ambulatnú sociálnu službu podľa § 40 zákona o sociálnych službách v znení neskorších predpisov osobám odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby, ktoré sú odkázané na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa. Denný stacionár je zariadením sociálnych služieb, ktorého hlavným cieľom je vytvárať podmienky na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a seniorov.

- a) Denný stacionár pre seniorov, Baničova 12, Nitra a Janského 7, Nitra - sociálna služba v dennom stacionári pre seniorov bola v období 01.01.2023 až 31.12.2023 poskytnutá v rozsahu 9 289 hodín, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje nárast o 2 962 hodín. V porovnaní s rokom 2021 je počet hodín poskytnutej sociálnej služby vyšší o 4 068 hodín.
- b) Denný stacionár pre osoby so zdravotným postihnutím, Baničova 12, Nitra - k 31.12.2023 bolo v dennom stacionári pre osoby s ŤZP 28 prijímateľov sociálnej služby. Celkový počet hodín poskytnutej sociálnej služby je 12 919 hodín, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje nárast o 2 961 hodín. V porovnaní s rokom 2021 je to nárast o 6 751 hodín poskytnutej sociálnej služby.
- c) Denný stacionár pre ľudí s autizmom, Baničova 14, Nitra - V sledovanom období od 01.01.2023 do 31.12.2023 bola sociálna služba poskytnutá 12 prijímateľom sociálnej služby. Celkový počet hodín poskytnutej sociálnej služby za rok 2023 je 7 581 hodín, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje nárast o 729 hodín. V porovnaní s rokom 2021 sa počet hodín poskytnutej sociálnej služby navýšil o 2 449 h.

Celkovo bolo v roku 2023 v denných stacionároch poskytnutých 29 789 hodín sociálnej služby.

- d) Denné centrum, Baničova 12, Nitra - k 31.12.2023 bolo v tomto zariadení 150 prijímateľov sociálnej služby
- e) Denné centrum OLYMPIA, Tr. A. Hlinku 57, Nitra - k 31.12.2023 bolo v tomto zariadení 114 prijímateľov sociálnej služby
- f) Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa:
  - Mestské detské jasle, Bazovského 1, Nitra
  - Mestské detské jasle, L. Okánika, Nitra
- g) Komunitné centrum Orechov Dvor, Nitra
- h) Komunitné centrum Dražovce, Nitra

Terénne sociálne služby

Domáca opatrovateľská služba je v zmysle § 41 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 tohto zákona. Opatrovateľská služba umožňuje fyzickej osobe odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby čo najdlhšie zotrvať v prirodzenom domácom prostredí, a preto je preferovaná pred pobytovými sociálnymi službami.

- Správa zariadení sociálnych služieb, Baničova 12, Nitra - tento úrad poskytuje opatrovateľské služby priamo v domácnostiach, ktoré sú určené pre osoby so zdravotnými alebo inými obmedzeniami, ktoré potrebujú podporu v každodennom živote.
- Diecézna charita Nitra - nezisková organizácia poskytujúca opatrovateľské služby pre jednotlivcov v meste Nitra.
- Evanjelická zborová diakónia - poskytuje opatrovateľskú službu pre ľudí, ktorí potrebujú pomoc v domácnosti.
- Seniorka - zaoberá sa opatrovateľskými službami pre seniorov a zraniteľné skupiny obyvateľstva.

Opatrovateľská služba bola Správou zariadení sociálnych služieb v priebehu roka 2023 poskytovaná 237 prijímateľom/prijímateľkám sociálnej služby (ďalej len „prijímateľom sociálnej služby“ v príslušných gramatických tvaroch). V Dome s opatrovateľskou službou na ul. J. Kráľa 2, Nitra bola opatrovateľská služba poskytnutá 103 prijímateľom sociálnej služby, v Dome s opatrovateľskou službou na Bernolákovej ul. č.16, Nitra, 22 prijímateľom sociálnej služby, v Bytovom dome Senior (BDS), Krčméryho 2/C sme poskytovali opatrovateľskú službu 2 prijímateľom sociálnej služby. V domácnostiach v rámci územia mesta Nitry sme sociálnu službu poskytovali 110 prijímateľom sociálnej služby. V sledovanom období evidujeme v opatrovateľskej službe prírastok 43 prijímateľov a úbytok 41 prijímateľov sociálnej služby. V roku 2023 bol priemerný mesačný počet prijímateľov opatrovateľskej služby v domácnostiach (okrem domov s opatrovateľskou službou a Bytového domu Senior) na území mesta 83 prijímateľov sociálnej služby.

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa

- Sociálna služba sa poskytuje, ak rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, nemôže z vážnych dôvodov zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa sama alebo s pomocou rodiny. Poskytuje sa najviac v rozsahu 30 po sebe nasledujúcich dní.

Prepravná služba

- je v zmysle § 42 zákona o sociálnych službách poskytovaná fyzickej osobe so zdravotným postihnutím alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu. Prepravnú službu v meste Nitra zabezpečujú 2 vodiči na dvoch motorových vozidlách. V roku 2023 bolo v rámci projektu „Komfortnejšia a operatívnejšia preprava imobilných prijímateľov sociálnych služieb“ zakúpené nové vozidlo s moderným, bezpečnejším a komfortnejším vybavením na prepravu imobilných prijímateľov sociálnych služieb. V roku 2023 bolo prepravnou službou najazdených 15 458 km, čo tvorilo 3 643 jász a bolo odvezených 1 993 prijímateľov sociálnej služby, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2022 nárast o 302 odvezených prijímateľov sociálnej služby. Počet jász sa v porovnaní s rokom 2022 zvýšil o 416 jász. Za poskytnutie prepravnej služby bola v sledovanom období úhrada 6 657,90 €.

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci

- Sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá má nepriaznivý zdravotný stav, s cieľom zabrániť vzniku krízovej sociálnej situácie alebo zabezpečiť jej riešenie. Poskytovanie sociálnej služby s použitím telekomunikačných technológií na zabezpečenie nepretržitej, dištančnej komunikácie s fyzickou osobou prostredníctvom signalizačného zariadenia.

Podporné služby

Odľahčovacia služba

- Počas poskytovania odľahčovacej služby mesto v rámci svojej pôsobnosti zabezpečí alebo poskytne fyzickej osobe so zdravotným postihnutím sociálnu službu podľa jej výberu: formou pobytu v dennom stacionári, poskytovaním opatrovateľskej služby v domácnosti, pobytom v zariadení opatrovateľskej služby.

Sociálna služba v jedálni

Tieto stravovacie zariadenia zabezpečujú v zmysle čl. XIV § 18 ods. 6 VZN č. 4/2014 o sociálnych službách v znení neskorších dodatkov, v pracovných dňoch stravovanie formou obedov pre prijímateľov sociálnej služby v jedálni s možnosťou priameho odobrania stravy v jedálňach:

- a) Centrum pre seniorov, Baničova 12, Nitra
- b) OLYMPIA, Trieda Andreja Hlinku 57, Nitra
- c) Bytový dom Senior, Krčméryho 2C, Nitra

odobratím stravy do obedárov, prostredníctvom donášky do domácnosti. Stravovanie sa vo vybranom rozsahu podľa čl. VIII § 12 ods. 5 VZN č. 4/2014 o sociálnych službách v znení neskorších dodatkov, poskytuje prijímateľom sociálnej služby v dennom stacionári. Celodenná strava sa poskytuje prijímateľom služieb v zariadení pre seniorov (ďalej len „ZpS“) podľa čl. VII § 10 ods. 3 písm. b) VZN č. 4/2014 o sociálnych službách v znení neskorších dodatkov, a v zariadení opatrovateľskej služby (ďalej len „ZOS“) podľa čl. VI § 8 ods. 2 písm. b) VZN č. 4/2014 o sociálnych službách v znení neskorších dodatkov.

V roku 2023 bol zvýšený počet odobratých obedov oproti roku 2022. Na Baničovej – stravovanie v jedálni o 4 342 obedov, na Olympii o 6 609 obedov. Donáška stravy Baničova + Zobor sa zvýšila o 4 738 obedov.

Denné centrá

- poskytovanie sociálneho poradenstva, zabezpečovanie záujmovej činnosti
- denné centrum pre seniorov: Baničova 12, Nitra a Olympia, Trieda Andreja Hlinku 57, Nitra

Ďalšie sociálne služby

- požičiavanie pomôcok - je v zmysle § 47 zákona o sociálnych službách sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom odkázaným na pomôcku. Pomôcka sa môže požičiavať fyzickým osobám na dohodnutý čas, najdlhšie do zabezpečenia pomôcky na základe verejného zdravotného poistenia, formou peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky podľa osobitného predpisu. Správa zariadení sociálnych služieb ponúka občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a občanom, ktorí sa zotavujú po úrazoch a operáciách možnosť zapožičania kompenzačných pomôcok: hygienické stoličky, invalidné vozíky, polohovacie posteľe, antidekubitné pomôcky a iné. Za sledované obdobie bolo uzatvorených 8 zmlúv o poskytovaní sociálnej služby požičiavanie pomôcok.
- krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií - krízová pomoc využívajúca moderné telekomunikačné technológie na poskytovanie okamžitej podpory v prípade krízových situácií. Tento typ služby môže zahŕňať napr. telefónne linky a horúce linky na poskytovanie okamžitej psychologickkej podpory a poradenstva alebo online služby a chaty na zabezpečenie prístupu k odborníkom v prípade núdze. Služba je určená pre osoby v krízových situáciách, ktoré potrebujú okamžitú pomoc a podporu.
- sociálne poradenstvo - mesto poskytuje sociálne poradenstvo, ktoré zahŕňa individuálne a skupinové poradenstvo, pomoc pri riešení sociálnych, psychologických a právnych problémov a poskytovanie informácií o dostupných sociálnych službách, právach a možnostiach podpory.

REALIZOVANÉ PROJEKTY OSS v roku 2023

NP „TAKE AWAY“ v rámci ktorého sa realizujú nasledovné NP:

- NP „Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít II“ – projekt predĺžený do 31.7.2023;

NP „Terénna sociálna práca a komunitné centrá (IMPLEA)

- aktivita TSP od 1.8.2023

Projekt „Komunitné centrum Dražovce“ (IROP)

- výstavba Komunitného centra Dražovce – nenávratný finančný príspevok z Integrovaného regionálneho operačného programu.

- od október 2023

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb v Nitre sa bude zameriavať na zlepšenie ich dostupnosti a kvality, pričom bude vychádzať z Komunitného plánu sociálnych služieb. Tento strategický dokument, vypracovaný Mestom Nitra, slúži na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti sociálnych služieb. V rámci Komunitného plánu sociálnych služieb sú definované štyri strategické ciele podľa cieľových skupín (seniori, osoby so zdravotným postihnutím, rodiny s deťmi a osoby ohrozené sociálnou exklúziou) a dva spoločné strategické ciele pre všetky skupiny. Konkrétne ide o:

1. Podporu aktívneho starnutia a podpora seniorov odkázaných na pomoc s cieľom čo najdlhšie udržať ich v prirodzenom prostredí
2. Podporu nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím
3. Rovnosť príležitostí pre rodiny s deťmi a mládež z rôzneho sociálneho prostredia
4. Komplexný a koordinovaný prístup k prevencii a riešeniu problémov ľudí bez domova a osôb ohrozených sociálnou exklúziou
5. Komplexnú informovanosť a spolupráca subjektov v sociálnej oblasti
6. Kvalitu v sociálnych službách

Vyhodnotenie rozvoja sociálnych služieb v Nitre vychádza z Komunitného plánu sociálnych služieb, ktorý zohľadňuje potreby obyvateľov a aktuálne aj predpokladané budúce trendy v tejto oblasti. Tento plán poskytuje komplexný prehľad o tom, ako efektívne reagovať na dynamické zmeny v spoločnosti a prispôsobiť sociálne služby tak, aby vyhovovali individuálnym potrebám rôznych cieľových skupín.

Súčasný a budúce trendy naznačujú, že mesto Nitra bude pokračovať v intenzívnom rozvoji sociálnych služieb, pričom sa bude sústreďovať na zlepšenie efektívnosti poskytovania sociálnych služieb, vrátane optimalizácie procesov a využívania zdrojov. Tento prístup zabezpečuje, že dostupné prostriedky sú maximálne využité na dosiahnutie čo najlepších výsledkov pre obyvateľov. Ďalej sa bude mesto sústreďovať na zvýšenie kvality služieb prostredníctvom pravidelného hodnotenia a aktualizácie štandardov, školení pre poskytovateľov služieb a zlepšovania infraštruktúry a v poslednom rade sa mesto zameria na prispôbenie sa individuálnym potrebám, t. j. prispôbenie sociálnych služieb konkrétnym potrebám jednotlivých obyvateľov.

Mesto Nitra sa zameriava na rozvoj personalizovaných a flexibilných služieb, ktoré reagujú na špecifické požiadavky a situácie jednotlivcov, čím zabezpečujú, že každý občan dostáva podporu prispôbenú jeho jedinečnej situácii. Tieto snahy sú podporované pravidelnou analýzou potrieb a spätnou väzbou od obyvateľov, čo umožňuje mesta Nitra rýchlo reagovať na zmeny a zabezpečiť, že sociálne služby zostanú relevantné a efektívne aj v budúcnosti.

6.4 Kultúra a šport

Mesto Nitra v uplynulom roku opäť potvrdilo svoju pozíciu významného kultúrneho a športového centra, ktoré svojimi rozmanitými aktivitami, podujatiami a iniciatívami obohacuje každodenný život obyvateľov i návštevníkov.

Mesto Nitra sa v oblasti kultúry zameriava na vytváranie vhodných podmienok pre obnovu a zachovávanie kultúrneho dedičstva, pre rôznorodú kultúrnu ponuku, prevádzku kultúrnej infraštruktúry, zabezpečovanie občianskych obradov a realizáciu projektu Kreatívne centrum Nitra. Postupne naplňa ciele Stratégie rozvoja kultúry NK31: Nitra je mestom s dostupnou kultúrou, vysokou kvalitou umeleckej produkcie, s rozvinutou sieťou subjektov kultúrnych a kreatívnych odvetví, s fungujúcim systémom podpory zachovávaného kultúrneho dedičstva, s kvalitným kultúrnym priestorom a atraktívnou ponukou pre európskeho návštevníka. V oblasti strategického plánovania je postupne implementovaný Akčný plán k Stratégii rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu v Nitre K31. Realizáciu navrhnutých opatrení Nitra v súlade so schváleným zámerom podporuje aj významný projekt Kreatívne centrum.

V roku 2023 sa uskutočnili 3 festivaly vážnej hudby: 49. Nitrianska hudobná jar, 32. Medzinárodný festival sakrálnej hudby Musica sacra a 18. Nitrianska hudobná jeseň. Z kalendárnych obyčají boli zrealizované – Nitrianske fašiangy, Sviatky jari (tradičné zvykoslovie vynášania Moreny) a adventno-vianočné zvyky počas trvania Nitrianskeho vianočného mestečka na Svätoplukovom námestí v mesiaci december. Z projektov zameraných na prezentáciu kultúrneho dedičstva boli zrealizované aktivity v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva, Kráľovská Nitra a historická línia slávností Nitra, milá Nitra. Komunitné podujatia v mestských častiach: Čermánske červené, Krškanský majáles, Krškanské rezervované pre deti, Svätourbanské zoborské slávnosti, Letné kino na Dieloch, Piknik pri kostolíku v Dražovciach, Chrenovské slávnosti, Klokočinský jarmok, Guláš Cup Mlynárce, Hájovský kotlík, Janíkovský ohnivák, Zdravý Kynek a v každom z KD Dni matiek, stretnutia so seniormi a vianočné programy. Mesto Nitra participuje na viacerých projektoch na báze partnerstva: Divadelná Nitra, Podzoborské vinobranie, Campana fest, Nitrianske univerzitné dni, Agrofilm, ap. a ďalšie realizuje projekty v mestských KZ s cieľom sprístupňovať kultúrne vyžitie priamo v mestských častiach (Sviatok nového chleba v Dražovciach, Festival amatérskeho divadla – na báze partnerstva ap.).

Mesto Nitra v roku 2023 poskytlo dotácie vo výške 96 000 eur na podporu 38 kultúrnych a kreatívnych projektov. Tieto projekty, zahŕňajúce hudbu, divadlo a výtvarné umenie, obohatili kultúrny život mesta a ponúkli rôznorodé zážitky pre všetky cieľové skupiny.

Prehľad kultúrnych podujatí v roku 2023

18.02.	Nitrianske fašiangy
05. - 23.03.	49. Nitrianska hudobná jar
30.03.	Spomienková slávnosť – 78. výročie oslobodenia Nitry
02.04.	Sviatky jari
18.04. - 05. 05.	Nitrianske univerzitné dni 2023
25.04.	SPUKFest
30.04.	Majáles Krškany
30.04. - 28.05.	ARS ORGANI
05.05.	Čermánske červené
06. - 07.05.	Majáles Nitra
12. - 21.05.	Deň matiek
26. - 28.05.	Svätoubanské zoborské slávnosti
27.05.	90's SUPER FEST
27.05.	Nitránsky rínek
03.06.	Medzinárodný deň detí
10.06.	Klokočina deťom
10.06.	Miro Jaroš
11. - 29.06.	Medzinárodný festival sakrálnej hudby Musica sacra
17.06.	Deň rodiny
18. 06.	70. výročie CVČ DOMINO
22. - 25.06.	Nitránsky Street Food Fest
24.06.	Letné kino na Dieloch
25.06.	Piknik pri kostolíku
júl - september	Nitrianske kultúrne leto
03.07.	Literárna Nitra
03.-05.07.	Nitra, milá Nitra... Pribinove a Cyrilo-metodské slávnosti
05.07.	Pribinova Nitrawa
05.-07.07.	Akademická Nitra
18.-22.07.	Festival amatérskeho divadla
22.-23.07.	Amaro Fest
30.-31.07.	Sviatok nového chleba
11.08.	Bieločierny koncert
11.-13.08.	Nitránske Pivobranie
12.08.	Hájovský kotlík
12.-13.08.	Nitrianske hody a dožinky
18.-19.08.	Chrenovské slávnosti
18.-19.08.	FLAAM festival
26.08.	Janíkovský ohnivák
26.-27.08.	Klokočinský jarmok
28.08.	Slížovica
september	Dni európskeho kultúrneho dedičstva
02.09.	Kráľovská Nitra - 775.výročie udelenia kráľovských výsad Nitre
08.-09.09.	Campana Fest
09.09.	Krškanská krosová desiatka
09.09.	Zdravý Kynek
09.09.	Aby ľudia ľuďom pomáhali
10.09.	Podzoborské vinobranie
16.09.	Nitránsky rínek
16.09.	Cyklistické preteky Okolo Slovenska
17.-21.09.	Fatango
22.-27.09.	Divadelná Nitra
október	Mesiac úcty k starším
02.-08.10.	Agrofilm
03.10.	Októberfest UKF
05.-26.10.	Nitrianska hudobná jeseň
14.10.	Nitra Model 2023
08.-24.11.	Študentské dni nitrianskych univerzít
16.11.	Slávnostné zhromaždenie k 17.novembru
20.-24.11.	Konfrontácie
24.-26.11.	Vysoké Hory Nitra
01.-23.12.	Adventná Nitra – nitrianske vianočné mestečko
03.12.	Mikuláš
31.12.	Silvester

49. ročník Nitrianskej hudobnej jari v období od 5. do 19. marca ponúkol 5 koncertov vážnej hudby, vystúpili známi interpreti s kvalitným programom vážnej hudby ako napr. Slovenský komorný orchester, Le Nuove Musiche a ďalší. V spolupráci so ZUŠ J. Rosinského sa uskutočnil ďalší cyklus koncertov Nitrianskej hudobnej jari mladých, venovaný 40. výročiu úmrtia Bartolomeja Urbanca.

V období februára, pred pôstom, Nitrianske fašiangy priniesli na pešiu zónu tradičný jarmok remesiel, fašiangový sprievod masiek a veselú zábavu s klaunom Adinom a kapelou Živica.

Čermánske červené sa stalo vyhľadávaným podujatím, ktoré už presiahlo charakter komunitného podujatia a stalo sa celomestsky obľúbeným podujatím, ktoré pripomína minulosť vinárskej tradície na kopci Čermáň v Nitre. Po Sviatkoch jari, Krškanskom majálese, stavaní mája – oživovaní tradícií aj v mestských častiach sa už v meste realizovali podujatia v rýchlom slede a pestrej žánrovej skladbe.

Programy v rámci Dňa matiek opätovne spestrili život v kultúrnych zariadeniach a ponúkli možnosť stretávania sa obyvateľov mesta pri podujatiach a slávnostiach.

Medzinárodný deň detí sme už tradične oslávili na Svätoplukovom námestí. V spolupráci s CVČ Domino, Centrum Slniečko, n. o., Jazykovou školou VAGeS, Slovenským červeným krížom boli pre deti pripravené zábavné súťažné stanovišťa. Sladká odmena a vecné ceny potešili deti. Aj v tomto roku toto obľúbené podujatie dosiahlo vysokú návštevnosť a to približne 1000 detí. Ukážky činnosti si pre deti pripravili príslušníci Okresného hasičského a záchranného zboru, Policajný zbor SR a Mestská polícia Nitra. V kultúrnom programe sa deťom predstavili malé veľké talenty z CVČ Domino, Tanečná škola Old school brothers. Divadelné predstavenie Cisárova nové šaty v podaní hercov Nového divadla v Nitre zaujalo nielen najmenších. Pre rodičov bol pripravený výber piesní z hudobnej inscenácie Zlatá lýra v podaní hercov z Divadla Andreja Bagara v Nitre. Svätoplukovo námestie sa okrem oslavy MDD stalo aj dejiskom futbalového turnaju základných škôl z Nitrianskeho kraja - Futbal v meste.

Svätourbanské zoborské slávnosti sa po trinásty raz konali v mestskej časti Zobor od 26. do 28.5. a priniesli návštevníkom zo Zobora, Nitry a tiež aj okolia opätovne trojdňovú ponuku rozmanitého programu, tradičného zoborského vinárskeho festivalu, súťaž vo varení halušiek o varešku Jožka Dóczyho. Vystúpili známe i menej známe hudobné zoskupenia - Júlia a Peter Hečkovci, česká kapela St. Johnny, alebo skvelé nitrianske hudobné teleso Swingless jazz ensemble. Spolu so sv. omšou ku cti patróna vinohradníkov a živou, púťavou oslavou sa zoborské hody zaradili medzi vyhľadávané, svojou ponukou a návštevnosťou mestskú časť Zobor presahujúce podujatie.

V máji sa v šiestich kultúrnych domoch v mestských častiach v rámci programu vzdelávania publika

v spolupráci s divadlom Tyjatr navštívili predstavenia tradičného bábkového divadla pre deti v sérii „Oživené kulturáky“ deti nitrianskych materských škôl a nižších ročníkov ZŠ.

V priebehu mesiaca jún odznelo 6 koncertov v rámci 32. Medzinárodného festivalu Musica sacra, predstavili sa uznávaní domáci i zahraniční interpreti. Festival sa koná z jednej z najvýraznejších dominant nášho mesta - v Piaristickom kostole sv. Ladislava.

Letné kino na Dieloch - komunitné podujatie, ktoré sa uskutočnilo v mestskej časti Diely ponúкло pestrý program pre deti, prezentácie práce policajných kynológov, armády SR, hasičského a záchranného zboru SR, hudobné vystúpenie rockovej kapely Generations a ukončené bolo tiež premietaním filmu Posledné preteky.

Slávnosti Nitra, milá Nitra (NMN) 2023 - v termíne 3. – 5. júla ožila Nitra obľúbenými Pribinovými a Cyrilo-metodskými slávnosťami na Cyrilo-metodskej ceste Rady Európy pod záštitou prezidentky

Slovenskej republiky pani Zuzany Čaputovej. Oslavy 1160. výročia príchodu Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu. Počas troch dní ponúkli slávnosti jedinečné podujatia. V pondelok 3. júla Nitra privítala cyklopútnikov Cyrilo-metodskej cesty, ktorí prešli 1800 km zo Solúna na Velehrad. Peši pútnici putovali po CM ceste – Dražovský kostolík – Nitriansky hrad. Hlavný večerný program odštartovala nitrianska kapela Dis is Markéta (spojenie folklóru a klasickej, experimentálnej hudby). Prvá dáma slovenského popu Jana Kirschner s kapelou dala bodku za prvým dňom. Utorok 4. júla dominoval životu v podhradí Nitrianskeho hradu dvojdňový historický festival Pribinova Nitrawa a dobové spolky Satyros, Staroslovania, Eldur, Fólkvang, Západoslované vrátili návštevníkov do veľkomoravskej doby. Svätoplukovo námestie vo svojom večernom programe ponúкло formou živého televízneho prenosu divákovi nielen na námestí koncert Slovenského komorného orchestra a Slovenského filharmonického zboru. Dopoludnia v stredu 5. júla sa konala slávnostná svätá omša, ktorej hlavným celebrantom bol biskup diecézy Greensburg v štáte Pensylvánia v USA, Larry James Kulick. Krojová paráda a 1. súťažný večer Medzinárodného akademického festivalu folklórnych súborov 45. ročníka Akademickkej Nitry bol dynamickým pestrofarebným záverom slávností Nitra, milá Nitra 2023.

Nitrianske kultúrne leto počas mesiacov júl až september svojou žánrovou rôznorodosťou ponúka bohaté kultúrne vyžitie pre širokú verejnosť - občanov, ale i návštevníkov mesta všetkých vekových kategórií. Okrem podujatí organizovaných mestom Nitra (Nitra, milá Nitra, Nitrianske hody a dožinky, Chrenovské slávnosti, Klokočinský jarmok, Kráľovská Nitra i.) je kultúrna ponuka obohatená o podujatia, v ktorých mesto Nitra vystupuje ako partner, podporovateľ, či spoluorganizátor (napr. Festival amatérskeho divadla, Sviatok nového chleba, Bieločierny koncert, FLAAM festival, Labyrint fest, Campana fest, Gašpariáda, Fatango, Divadelná Nitra a i.).

V súlade s dlhodobým strategickým zámerom oživenia pešej zóny organizuje mesto Nitra koncerty pre dospelých aj divadelné rozprávky pre menších návštevníkov. Na pódiu pred TIC sa počas prázdnin prestriedali rôzne hudobné zoskupenia (Pengagi, Let it sound, Nitriansky komorný orchester, Carpe diem, Janko Kulich a kolégium, V8 band, Ponte Pardo – flamenco neuvo band a i.). Najvyššiu návštevnosť spomedzi koncertov pripravených špeciálne v sérii programov Nitrianskeho kultúrneho leta mal koncert bratov Geišbergovcov a tiež vystúpenie Richard Autner & band, ktoré bolo pre nepriaznivé počasie presunuté do Synagogy.

Medzinárodným Festivalom amatérskeho divadla v Párovských Hájoch žil tento kultúrny stánok už po jubilejný desiaty raz. Už tradične sa počas neho predstavilo mnoho mladých slovenských aj zahraničných talentov javiskového umenia, do Párovských Hájov zavítalo mnoho mladých, talentovaných divadelníkov.

Augustové Nitrianske hody a dožinky majú svoje miesto v kalendári nitrianskych podujatí ako spojenie pútnických sv. omší na Kalvárii – k „Matke Božej“, ktoré odpradáva tvoria celomestské hody

v Nitre a dožinkovej tradície mesta pod vrchom Zobor. Oslavu úrody a hodové popoludnie dokresľuje nielen dožinkový sprievod, odovzdanie dožinkového venca s dožinkovým pásmom v tomto roku opätovne v podaní FS Tradícia, ale i vystúpenia na pešej zóne a Svätoplukovom námestí. Miesto na pódiu si okrem folklóru našli v duchu kvalitnej hodovej zábavy mestského charakteru

v tomto roku RuNA, FS Podpoľanec a zazneli i podmanivé tóny kapely Slovak Tango.

Chrenovské slávnosti sa presunuli na priestranstvo pred kinom Lipa na sídlisku Chrenová, ktoré ožilo vďaka pestrej hudobnej ponuke. Skvelú atmosféru zabezpečili nitrianske hudobné zoskupenia Ľudová hudba Furmani z Nitry, E.G.O. Group a mladá funky kapela Sematam. Návštevníkov komunitného podujatia večer zabavila rocková kapela Arzén.

Na obľúbenom Klokočínskom jarmoku s bohatou ponukou kultúrneho programu, ale aj rozmanitého tovaru, občerstvenia a rôznych atrakcií sa zabavili deti i dospelí už po dvadsiaty prvý raz. V programe sa predstavili viaceré zoskupenia, sobotný program zakončili nestarnúce hity Karola Duchoňa v podaní Ludo Kuruc Band, v nedeľu Klokočinu roztancovala Letná párty kapely Polemic.

Záver leta už tradične tvorili Janíkovský ohnivák, Campana fest na námestí, Podzoborské vinobranie, Chrenovský kotlík a v mestských častiach Krškanská crossová desiatka spojená s programom Rezervované pre deti. September bol venovaný Dňom európskeho kultúrneho dedičstva s podtitulom „Dedičstvo ži“. V rámci série aktivít sme si pripomenuli 775. výročie udelenia kráľovských výsad Nitre podujatím Kráľovská Nitra, v Synagóge sa uskutočnila výstava Slovensko

v štátnej symbolike, tiež Európsky deň židovskej kultúry, Prechádzka obnovou Kalvárie s reštaurátorom, v KD Kynek výstava a workshopy „Krása z nití pletená“, výstava a workshopy venované umeniu paličkovanej čipky a tiež workshopy tvorby šúpolienok spojené s prezentáciou folklórnych tradícií detí a mládeže – DFS Borinka a FS Furmani. „Young heritage makers“.

Októbrové stretnutia so seniormi, Nitrianska hudobná jeseň, v rámci ktorej sa na 8 koncertoch predstavili slovenskí umelci a tiež interpreti z Rakúska, ČR i Japonska, vianočné podujatia v mestských častiach vniesli rozmanitý kultúrny život do Synagógy a všetkých kultúrnych zariadení v meste.

Otvorenie každodenného adventného programu na pódium Adventnej Nitry s adventným mestečkom patrilo mikulášskemu programu po druhý raz v réžii ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre. Deti upútal program spojený s príchodom Mikuláša a rozožatím stromčeka, námestie sa zaplnilo deťmi s rodinami. V duchu okienok adventného kalendára boli návštevníci opätovne každý deň pozvaní zažiť od ponuky tradičných zvykov, kolied a folklórnych vystúpení, program detí nitrianskych umeleckých škôl, materských a základných škôl, vystúpenia vážnej hudby, rockovo ladené koncerty a z ponuky si vybrali i nadšenci

iných hudobných žánrov. Silvester party na námestí vytvoril hudobno-tanečnú bodku za rokom 2023 v Nitre.

Mesto Nitra sa v roku 2023 opäť ukázalo ako spoločensky zodpovedná inštitúcia, ktorá okrem iných svojich hlavných činností venuje pozornosť napĺňaniu kultúrnych a duchovných potrieb obyvateľov a návštevníkov mesta.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život v Nitre sa bude orientovať na posilnenie komplexného kultivovania publika, rozvoj a obohatenie mestských častí ako stredísk kultúrneho a spoločenského života, zachovávanie živého kultúrneho dedičstva, atraktivitu kultúrnych zariadení a ich premenenie na multikultúrne živé priestory. Rovnako bude kladený dôraz na rozvoj tvorivosti, voľnočasových aktivít a klubovej činnosti pre všetky vekové skupiny, aby každý obyvateľ a návštevník našiel priestor pre sebarealizáciu a zábavu.

Kultúrne a športové aktivity v Nitre spoločne prispievajú k rozvoju komunitného života, vytvárajúc tak harmonické prostredie pre aktívne trávenie voľného času a budovanie mestského ducha.

V roku 2023 sa mesto Nitra výrazne sústredilo na podporu športu, čím posilnilo jeho úlohu v každodennom živote našich obyvateľov. Šport sa stal pilierom zdravého životného štýlu, prispievajúc k fyzickému a duševnému blahu komunity. Vďaka systematickým investíciám do športovej infraštruktúry a dostupnosti športových programov pre všetky vekové kategórie sa nám podarilo vytvoriť prostredie, ktoré motivuje občanov k aktívnemu životu. Mesto Nitra tak naďalej naplňa svoju víziu byť miestom, kde šport zohráva kľúčovú úlohu v rozvoji a zjednocovaní našej komunity.

Mesto Nitra v roku 2023 tak, ako aj po minulé roky, vytváralo podmienky na napredovanie športu v meste. V rámci rozpočtu vyčlenilo finančné prostriedky na podporu športu prostredníctvom dotácií v celkovej výške 520 000€. Dotácie sa rozdeľovali medzi štyri dotačné schémy, a to strategické športy, ostatné športy, podujatia a podpora telesne znevýhodnených športovcov.

Medzi podujatia, ktoré mesto Nitra v oblasti športu v roku 2023 zorganizovalo alebo spoluorganizovalo, môžeme zaradiť Cykloraňajky, ako i účasť v iniciatíve Do práce na bicykli, Oceňovanie najlepších športovcov za rok 2022, Deň športu, Šarkaniádu, 2. ročník Kláštorného behu v blízkosti Zoborského kláštora a Večerný beh Nitrou.

Mesto Nitra pokračovalo aj v tomto roku v projekte Centrum športu pri Základnej škole, ktorý realizuje v spolupráci so Slovenským zväzom ľadového hokeja. Projekt prebiehal na štyroch základných školách a venoval sa všeobecnej športovej príprave žiakov prvého stupňa ZŠ. Mesto finančne podporilo aj viacero základných škôl zapojených do projektu Tréneri v škole.

Objekty mestského majetku, ktorý sa využíva na športovú a rekreačnú činnosť

- Mestský kúpeľ, Kúpeľná 4
- Letné kúpalisko, Jesenského 3
- Mestská športová hala, Dolnočermánska 106
- Zimný štadión, Jesenského 2
- Futbalový štadión, Jesenského 4
- Tenisové kurty, Jesenského 4
- Telocvičňa, Parkové nábrežie 27
- Atletický štadión, Tr. A. Hlinku 55
- Futbalový štadión, Golianova 2
- Tenisový areál – Chrenová, Ďumbierska 2
- Futbalový štadión, Janíkovce
- Futbalový štadión, Dražovce
- Futbalový štadión, Krškany
- Futbalový štadión, Kynek
- Multifunkčné ihriská: Prima areál Ždiarska, Janíkovce, Párovské Háje, Kynek, Mlynárce, Horné Krškany, Diely
- Skatepark, Klokočina
- Telocvičňa Hlboká

Mestský kúpeľ: prevádzka krytého bazéna pre dospelých 25 m, detského bazéna a sauny

Letné kúpalisko: prevádzka plaveckého bazéna 50 m, plaveckého bazéna 40 m, rekreačného bazéna, dvoch detských bazénov, tobogán s dojazdovým bazénom 80 m, 4 beach volejbalové ihriská

Mestská športová hala: prevádzka športovej plochy s hľadiskom – halové športy, 2 squashové kurty, bedminton, stolný tenis

Tenisové kurty Chrenová: prevádzka 4 tenisových kurtov s umelým povrchom, 9 vonkajších antukových kurtov, kolkáreň

Prehľad hlavných športových podujatí v Meste Nitra za rok 2023

OCENENIE NAJÚSPEŠNEJŠÍCH ŠPORTOVCOV MESTA NITRY ZA ROK 2022

Oceňovanie najúspešnejších športovcov mesta Nitry za rok 2022 bolo významným podujatím, ktoré sa konalo s cieľom vyzdvihnúť výnimočné športové výkony a prínosy jednotlivcov a kolektívov. Na tejto slávnostnej ceremónii boli ocenení športovci, športové kolektívy a významné osobnosti z oblasti športu, ktorí svojimi úspechmi a odhodlaním reprezentovali naše mesto na domácich aj medzinárodných súťažiach. Toto podujatie bolo nielen príležitosťou oceniť tých, ktorí dosiahli mimoriadne výsledky, ale aj inšpirovať mladých športovcov a podporiť rozvoj športu v našom regióne. Oceňovanie sa uskutočnilo v prítomnosti predstaviteľov mesta, trénerov, rodinných príslušníkov a fanúšikov, čo umocnilo atmosféru uznania a hrdosti.

DO PRÁCE NA BICYKLI a CYKLORAŇAJKY

Súťaž pre širokú verejnosť bola organizovaná s cieľom poukázať na možnosti zlepšenia dopravnej situácie v mestách prostredníctvom používania bicykla. Táto súťaž podporovala pravidelné využívanie bicyklov na dochádzanie do práce a už niekoľko rokov sa úspešne organizuje aj v okolitých krajinách, ktoré podporujú rozvoj cyklodopravy.

Súťaž bola určená pre tímy zamestnancov z rovnakej firmy alebo inštitúcie, ktorí v období od 1. do 30. júna 2023 dochádzali do práce na bicykli. Do súťaže sa započítavali iba cesty do práce a z práce, pričom mesto Nitra po ukončení súťaže vyhodnocovalo a oceňovalo víťazov. Súťažiaci si evidovali najjazdené kilometre prostredníctvom online portálu.

Do súťaže sa registrovalo 105 samospráv a za mesto Nitra súťažilo 336 účastníkov. Súčasťou tejto iniciatívy boli aj cykloraňajky, ktoré prispeli k pozitívnej atmosfére a motivácii súťažiacich.

DEŇ ŠPORTU

Podujatie, ktoré sa konalo v dopoludňajších hodinách, bolo určené pre žiakov materských a základných škôl, čím sme sa snažili podporiť šport a aktívny životný štýl už od útleho veku. V poobedných hodinách bolo podujatie otvorené pre širokú verejnosť, čo umožnilo všetkým obyvateľom Nitry aktívne sa zapojiť a zažiť radosť zo športu. Na podujatí sa zúčastnili športové kluby z rôznych odvetví, ktoré pôsobia v našom meste, a predviedli ukážky svojich športových aktivít. Táto pestrá prezentácia umožnila návštevníkom oboznámiť sa s rôznymi športmi, vyskúšať si ich a možno nájsť nový koníček alebo šport, ktorý ich bude baviť. Cieľom podujatia bolo nielen propagovať šport, ale aj posilniť komunitného ducha a motivovať občanov k zdravému a aktívnemu spôsobu života.

KLÁŠTORNÝ BEH-2. ročník

Tento rok sme odštartovali 2. ročník Kláštorneho behu, ktorý sa konal pri Špecializovanej nemocnici sv. Svorada. Tento ročník prilákal 50 účastníkov, ktorí sa, aj napriek veľmi nepriaznivému počasiu, rozhodli prekonať výzvu a zúčastniť sa tejto obľúbenej akcii. Beh sa uskutočnil na malebnej trase v okolí nemocnice, ktorá ponúkala účastníkom krásne výhľady a príjemné prostredie, aj keď počasie neprialo. Tí, ktorí sa zúčastnili, preukázali veľkú odhodlanosť a vytrvalosť, čím dokázali, že športové nadšenie a spoločný duch sú silnejšie než akékoľvek prekážky.

Počas behu bolo zabezpečené občerstvenie a program, ktorý prispel k príjemnej atmosfére a povzbudil účastníkov. Tento ročník Kláštorneho behu sa stal významnou súčasťou našej komunitnej športovej scény a pokračuje v tradícii podporovania zdravého životného štýlu a športovej aktivity medzi obyvateľmi. Sme hrdí na úspech tohto podujatia a tešíme sa na ďalšie ročníky, ktoré budú ešte lepšie.

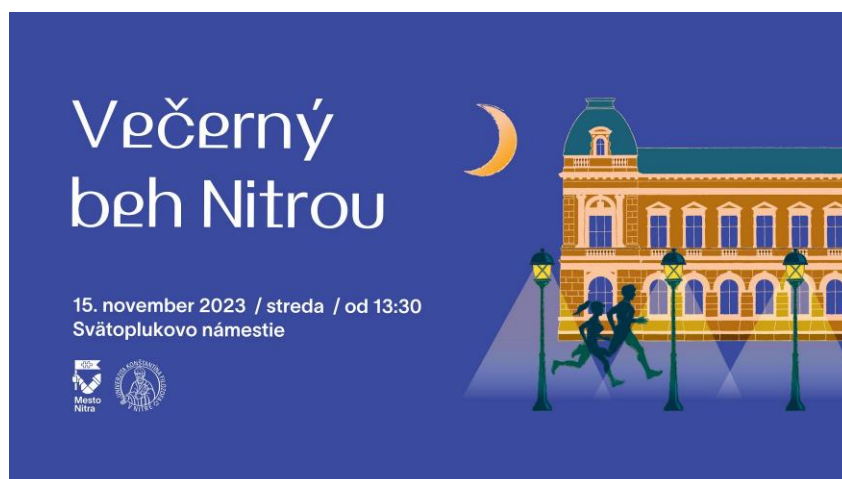
ŠARKANIÁDA

14. októbra sa konala obľúbená Šarkaniáda, ktorá pritiahla vyše 400 ľudí všetkých vekových kategórií. Hlavným lákadlom súťaže bolo hodnotenie šarkanov v rôznych kategóriách, vrátane najkrajšieho, najväčšieho, najzaujímavejšieho a najvtipnejšieho šarkana. Každý účastník mal možnosť predviesť svojho originálneho šarkana a zároveň sa tešiť z krásy a farebnosti oblohy plnej lietajúcich šarkanov. Podujatie zahŕňalo aj tvorivé dielne, ktoré boli organizované v spolupráci s občianskym združením Mareena. Ďalšou atraktívnou súčasťou bolo maľovanie na tvár, ktoré dodalo podujatiu zábavný a hravý rozmer. Šarkaniáda sa stala obľúbeným rodinným podujatím, ktoré prispelo k budovaniu komunitného ducha a poskytlo príležitosť pre spoločné chvíle zábavy a kreativity. Účasť a pozitívna atmosféra potvrdzujú, že podujatie je veľmi vítanou súčasťou našich miestnych tradícií a tešíme sa na ďalšie ročníky.

VEČERNÝ BEH NITROU

51. ročník Večerného behu Nitrou sa uskutočnil v srdci Nitry a opäť prilákal širokú škálu bežcov všetkých vekových kategórií. Tento tradičný beh ponúkol rôzne vzdialenosti prispôbené pre jednotlivcov od 6 rokov až po veteránov, čím sa zabezpečilo, že si každý účastník mohol nájsť trať, ktorá mu vyhovovala. Na podujatí sa zúčastnilo 340 pretekárov, ktorí si užili dynamickú atmosféru a jedinečnú večernú atmosféru, ktorú centrum Nitry ponúklo. Trasa, ktorá prechádzala hlavnými ulicami a malebnými lokalitami mesta, umožnila bežcom zažiť krásy Nitry aj počas nočných hodín. Počas behu boli pre účastníkov pripravené aj rôzne sprievodné aktivity a občerstvenie, ktoré doplnili celkový zážitok. Večerný beh Nitrou sa stal nielen športovou udalosťou, ale aj spoločenským sviatkom, ktorý podporuje zdravý životný štýl a komunitné prepojenie. Sme hrdí na to, že tento beh pokračuje v tradícii a tešíme sa na ďalšie ročníky, ktoré prinesú ešte viac vzrušujúcich chvíľ a bežeckých úspechov.

6.5 Doprava a cestovný ruch

Mesto Nitra sa v uplynulom roku zameralo na rozvoj dopravnej infraštruktúry a podporu cestovného ruchu, čím prispelo k zvýšeniu mobility, dostupnosti a atraktívnosti pre návštevníkov aj obyvateľov.

V roku 2023 prešla doprava v meste Nitra viacerými zásadnými zlepšeniami a modernizačnými projektmi, ktoré prispeli k zvýšeniu efektivity a komfortu pre obyvateľov i návštevníkov. Mesto pokračovalo v rozvoji a optimalizácii dopravnej infraštruktúry, s cieľom vytvoriť plynulejšie a udržateľnejšie dopravné systémy.

Jedným z hlavných projektov bol pokračujúci rozvoj dopravného okruhu okolo mesta, vrátane dokončenia južného dopravného okruhu. Tento projekt výrazne zlepšil spojenia medzi rôznymi časťami mesta a uľahčil prístup do priemyselných parkov a obchodných oblastí. Rozšírenie a modernizácia cestných sietí prispela k zníženiu dopravných zápch a zlepšeniu plynulosti dopravy.

Mesto sa tiež zameralo na rozšírenie a modernizáciu verejnej dopravy. Bola zavedená nová sieť autobusových liniek, ktorá poskytuje lepšie prepojenie medzi centrom mesta a jeho okrajovými časťami. Nové a modernizované autobusy sú vybavené pohodlnými sedadlami a klimatizáciou, čo zlepšuje komfort cestovania. Okrem toho sa plánujú ďalšie investície do rozvoja cyklotrás a chodníkov, čo podporuje udržateľnú dopravu a zdravý životný štýl.

Mesto Nitra pokračuje v implementácii inteligentných dopravných systémov, ktoré zahŕňajú moderné riadiace a monitorovacie technológie. Tieto systémy umožňujú efektívnejšie riadenie dopravy, znižovanie dopravných zápch a zlepšovanie bezpečnosti na cestách. Súčasťou dopravnej politiky mesta je aj podpora ekologických a alternatívnych dopravných prostriedkov. V rámci tejto iniciatívy sa rozvíja sieť nabíjajúcich staníc pre elektromobily a podporujú sa projekty na zlepšenie kvality ovzdušia a zníženie emisií.

Celkový pokrok v oblasti dopravy v Nitre za rok 2023 reflektuje snahu mesta vytvoriť moderné, efektívne a udržateľné dopravné riešenia, ktoré prispievajú k zlepšeniu kvality života obyvateľov a podporia ďalší rozvoj mesta.

Mesto Nitra využíva rôzne typy dopravy, ktoré zahŕňajú pešiu dopravu, železničnú dopravu, cestnú dopravu, leteckú dopravu, mestskú hromadnú dopravu a cyklodopravu.

Pešia doprava

V roku 2023 mesto Nitra podniklo viacero krokov na zlepšenie a rozvoj pešej dopravy, čím prispelo k zvýšeniu bezpečnosti a komfortu chodcov. Medzi najvýznamnejšie patrili:

- zavedenie ZÓNY 30 v centre mesta Nitra, čím sa zvýšila bezpečnosť a komfort pre chodcov aj cyklistov,
- budovanie chodníka pri ZŠ Topol'ová, vrátane realizácie vjazdov a úpravy statickej dopravy,
- realizácia technickej evidencie miestnych ciest.
- realizácia debariérizačných opatrení formou odstraňovania pevných prekážok na chodníkoch, čo výrazne zlepšilo prístupnosť pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu,
- zvýšenie bezpečnosti chodcov osadením dopravných zariadení – pevných dopravných stĺpikov,
- realizácia chodníka na ulici Mostná, I. etapa,
- realizácia úprav vnútroblokov na Štúrovej ulici a Wilsonovom nábreží,
- vypracovanie projektovej dokumentácie pre predĺženie pešej zóny, plánované v štyroch etapách,
- vypracovanie projektovej dokumentácie pre ulicu Radlinského,
- návrh priechodu pre chodcov v lokalite MEDIREX, Krškany,
- návrh priechodu pre chodcov na ulici Hviezdoslavova.

Tieto aktivity predstavujú významný pokrok v oblasti pešej dopravy, zlepšujúce infraštruktúru a bezpečnosť pre všetkých obyvateľov mesta Nitra.

Železničná doprava

V Nitre sa nachádza jedna hlavná železničná stanica a tri železničné zastávky: Dolné Krškany, Mlynárce a Nitra zastávka. Hoci sa Nitra nachádza mimo hlavných železničných koridorov, význam železnice v meste zostáva prevažne regionálny. V roku 2023 neboli zaznamenané významné zmeny alebo investície v oblasti železničnej infraštruktúry, avšak plánuje sa modernizácia vozidiel, staníc a zlepšenie komfortu pre cestujúcich.

Cestná doprava

Nitra je strategicky prepojená cestnými komunikáciami, ktoré spájajú okresy a medzinárodné cesty. Najvýznamnejším cestným ťahom je európska cesta E571, ktorá je súčasťou rýchlostnej cesty R1 a zahŕňa cesty I. triedy I/51 a I/65. Táto cesta začína v Bratislave a končí v Košiciach, prechádzajúc mestami Košice, Rožňava, Zvolen, Nitra a Bratislava. Ďalšou dôležitou cestou je E58, ktorá začína vo Viedni a končí v Rostove nad Donom, prechádzajúc Nitrou a spájajúc Bratislavu s Michalovcami cez Košice.

Cez Nitru vedú tri cesty prvej triedy: I/51, I/64 a I/65, ktoré tvoria základnú štruktúru miestnej cestnej siete. Okrem týchto ciest sú v meste aj cesty II. a III. triedy, ako aj miestne cesty.

V rámci statickej dopravy došlo v roku 2023 k rozšíreniu regulácie parkovania:

- zregulovanie mestskej časti Párovce (+ 96 p.m.)
  - zregulovanie ul. Štefánikova – Polygón (+50 p.m.)
  - zregulovanie ul. Štefánikova 92-106,116 a okolie (+39 p.m.)
  - zregulovanie ul. Vikárska (+45 p.m.)
  - zregulovanie ďalšej časti J. Vuruma (+2p.m.)
  - zregulovanie ul. Pri Červenom kríži (+64 p.m.)
  - zregulovanie ul. Kalinčiakova (+20 p.m.)
  - zregulovanie ul. Kukučínova (+17 p.m.)
  - zregulovanie ul. Jánošíkova (+22 p.m.)
  - zregulovanie ďalšej časti ul. Wilsonovo nábrežie (+55 p.m.)
  - úprava parkovacích státí na ul. Hodžova (-4 p.m.)
  - zregulovanie ďalšej časti ul. Piaristická (+14 p.m.)
  - úprava zásobovanie Kúpeľná, Farská, (-3p.m)
  - nárast p.m. zrušením vyhradených p.m. (+ cca 15 p.m.)
- tvorba projektových dokumentácií parkovísk:
- Párovce I. etapa:
    - ul. Schurmannova 25-15,
    - ul. Schurmannova 1,
    - ul. Štúrova 24-52,
    - pri Párovej poliklinike,
    - ul. Párovská 11-13,
    - ZŠ Tulipánova 1. etapa,
  - Párovce II. etapa:
    - Smetanova 8-12
    - Smetanova ul. vnútroblok
    - Šafárikova ul. vnútroblok
  - Parkovisko Škultétyho
- realizácia parkoviska Wilsonovo nábrežie 2-4
- realizácia parkoviska Borodáčova
- realizácia Parkovisko Bazovského 2-10.

Mestská hromadná doprava

Mestská hromadná doprava (MHD) v Nitre je na vysokej úrovni, zabezpečujúc efektívne spojenie medzi centrom mesta, mestskými časťami, priemyselnými oblasťami a okolitými obcami. Dopravné služby sú poskytované konzorciom spoločností Transdev Morava s.r.o. a TD Transport s.r.o. V roku 2023 sa rozšírila sieť MHD, konkrétne rozšírenie obslužnosti mestskou autobusovou dopravou zastávky Strategický park III. V rámci roku 2023 sa taktiež pracovalo na nasledujúcich projektoch v rámci ktorých sa sleduje podpora mestskej hromadnej dopravy v meste Nitra: Zámer založenia Integrovaného dopravného systému na území Nitrianskeho samosprávneho kraja. V nadväznosti na uvedené bol 20.marca 2023 na Zastupiteľstvo NSK a následne 27.apríla 2023 na Mestské zastupiteľstvo v Nitre predložený "Zámer integrácie verejnej osobnej dopravy v podmienkach Nitrianskeho samosprávneho kraja", ktorý bol obomi zastupiteľstvami schválený, čo dalo základ ďalším rokovaniam a vykonaniu následných krokov potrebných pre samotné vytvorenie integrovanému dopravnému systému v rámci územnej pôsobnosti NSK. K ďalším projektom patrí aktualizácia projektovej dokumentácie Preferencie vozidiel VOD v meste Nitra k žiadosti o nenávratný finančný príspevok, projektovanie dokumentácie k osadeniu LED informačných tabúl k MHD a tvorba projektovej dokumentácie rekonštrukcie ul. Hollého (BUS pruh).

Letecká doprava

V mestskej časti Janíkovce sa nachádza letisko regionálneho významu pre nepravidelnú leteckú dopravu, ktorému bol pridelený medzinárodný štatút Štátnou leteckou inšpekciou SR o prevádzkovej schopnosti letiska. Toto letisko má výhodnú polohu i opodstatnenie k prevádzkovaní pravidelnej vnútroštátnej i medzinárodnej prepravy osôb a tovarov nízko kapacitnými lietadlami. Rozšírenie kapacity letiska pre lietadlá s nosnosťou nad 5 700 kg je možné iba vybudovaním betónovej prístavacej (odletovej) dráhy jej osvetlením a modernizáciou jestvujúcich objektov a zariadení letiska.

Cyklistická doprava

Mesto Nitra má ideálne podmienky pre rozvoj cyklistickej dopravy, čo je vidieť na medziročnom náraste používania bicyklov ako dopravného prostriedku. K existujúcej sieti cyklotrás sa v roku 2023 pridala nová cyklotrasa Mlynárce - Diely - Klokočina. Trasa zlepšila prepojenie medzi mestskými časťami a prispela k zvýšeniu bezpečnosti a komfortu pre cyklistov. K zlepšeniu dostupnosti pešej a cyklistickej dopravy výrazne prispela i realizácia podjazdu pod Univerzitným mostom, ktorého dĺžka je 155 metrov a poskytuje pre všetkých užívateľov bezpečné mimoúrovňové križovanie s cestou I/64. V roku 2023 boli zahájené práce na ďalších projektoch cyklotrás a boli navrhnuté opatrenia pre zlepšenie cyklistickej infraštruktúry, ako napríklad:

- PD cyklotrasy Vodná – Zelokvet v Nitre,
- aktualizácia PD cyklotrasy Selenec – Akademická (Chrenová I. etapa),
- spracovanie PD cyklotrasy Krškanská – Medzi vodami,
- spracovanie PD cyklotrasy Univerzitný most – kruhový objazd Štúrova,
- spracovanie PD cyklotrasy AS – Štúrova,
- spracovanie PD cyklotrasy Hydrocentrála – Vodná,
- úprava PD cyklotrasy Mlynárce – Diely – Klokočina II. etapa,
- doplnenie cyklotrasy Univerzitný most, Wilsonovo nábrevie, Nitra,
- návrh pripojenia cyklotrasy Mestský park, Jesenského ul.,
- digitalizácia koncepcie cyklistickej dopravy,
- projektová dokumentácia k preferencií udržateľnej mobility, cyklodoprava ul. Hviezdna, Ľ. Okánika,
- návrh úpravy dopravného značenia pre cyklistov a chodcov Dolnočermánska ul.,
- zlepšenie služieb zdieľanej mobility – elektrické kolobežky – BOLT, TIER.

Efektívne dopravné spojenia a modernizovaná infraštruktúra sú kľúčovými faktormi, ktoré nielen zlepšujú každodennú mobilitu obyvateľov, ale zároveň významne podporujú rozvoj cestovného ruchu. Investície do kvalitnej dopravy zvyšujú prístupnosť turistických atrakcií a podujatí, čím zvyšujú atraktivitu mesta Nitra pre návštevníkov a prispievajú k jeho hospodárskemu rastu.

Oblasť cestovného ruchu pre mesto Nitra zastrešuje Turistické informačné centrum (TIC). Aktivita, ktoré boli počas celého roka 2023 realizované nadväzovali na Stratégiu rozvoja cestovného ruchu v meste Nitra na roky 2021 – 2031 v zmysle akčných plánov. Hlavnými partnermi pri realizácii aktivít s cieľom podporiť rozvoj aktívneho cestovného ruchu bola spolupráca s Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu (NOCR) a Krajskou organizáciou cestovného ruchu (KOCR). Prioritami v roku 2023 bolo zvyšovanie atraktivity mesta, budovanie jednotného image a značky mesta, reprezentácia a propagácia Nitry ako turistickej destinácie, udržateľnejší a zodpovednejší prístup k životu, podpora vzniku turistickej infraštruktúry, spolupráca súkromného a verejného sektora, sieťovanie, osвета, regionálne vzdelávanie, dotačná politika mesta v oblasti cestovného ruchu a ďalšie.

TIC Nitra je prvým infobodom slovenskej vetvy Cyrilometodskej cesty, ktorá získala v roku 2021 akreditáciu a stala sa jednou z kultúrnych ciest Rady Európy. Propagácia prebieha celoročne prostredníctvom webu, facebook profilu, Instagramu a cez propagačné materiály umiestnené priamo v prevádzke TIC. TIC Nitra je zároveň infobodom na Svätajakubskej ceste, ktorej slovenská vetva vedie z Košíc, cez Nitru až do Bratislavy. Pre pútnikov poskytujeme informácie, bedekre a ďalšie propagačné materiály k tejto téme. TIC Nitra aj v roku 2023 premietlo udržateľnosť do svojich aktivít, podporovali a propagovali sme udržateľný mestský cestovný ruch v novej kvalite s víziou „Inšpirujeme sa navzájom!“. Pod značkou Udržateľná Nitra sme sieťovali a označili poskytovateľov služieb cirkulárnej ekonomiky a zároveň sme na webe vytvorili rubriku „Predstavujeme subjekty Udržateľnej Nitry“.

Väčšina aktivít, na ktorých sme sa aktívne spolupodieľali, bola súčasťou Udržateľnej Nitry: Happening k Udržateľnej Nitre na nádvorí TICu, Kosenie pod Zoborom v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu v Nitre, Medokvet v Botanickej záhrade v rámci osláv Svetového dňa cestovného ruchu, čistenie Nitry na siedmich pahorkoch, swap v Botanickej záhrade a nefinančná zbierka pre útulok Nitra. Na podporu udržateľnosti pamiatok a zachovanie kultúrneho dedičstva sme zorganizovali 2. ročník Kláštorného behu o pohár sv. Hypolita na Zoborskom kláštore, z ktorého výťažok ide na revitalizáciu tohto významného areálu.

V rámci partnerstiev v spolupráci s Nitrianskymi komunálnymi službami sme vytvorili edukatívne zážitkové videá k Udržateľnej Nitre a k triedeniu odpadov. S Kreativným centrom Nitra sme zrealizovali spoločný projekt „Umenie vo verejnom priestore“, v rámci ktorého bolo osadené komunitné dielo „Srdce Nitry“ na Mestskej tržnici uháčkované z odpadových materiálov.

Vianočnú Nitru sme v spolupráci s Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu obohatili o „Vianočný minitrh regionálnych výrobkov značky Ponitrie“ na nádvorí Mestského domu. Každoročne sa zapájame do dobrovoľníckej akcie „Naše mesto“ cez Nadáciu Pontis na Zoborskom kláštore. Pri realizácii projektu Udržateľná Nitra sa vytvorili aj ďalšie partnerstvá na národnej a regionálnej úrovni, čím sa rozšíril jeho dosah a posilnila jeho účinnosť. Na národnej úrovni projekt spolupracoval s iniciatívou

#ObjavUdržateľnéSlovensko, ktorá podporuje celoslovenské aktivity zamerané na udržateľnosť a environmentálnu výchovu. Partnerstvo s ENVIPAK sa zameriava na riešenie otázok súvisiacich s obalovým odpadom a jeho recykláciou, čím prispieva k znižovaniu environmentálneho dopadu. Na regionálnej úrovni boli vytvorené dôležité spolupráce s inštitúciami ako Inštitút znalostného pôdohospodárstva a inovácie (IZPI), Univerzita Konštantína Filozofa (UKF) a Slovenská poľnohospodárska univerzita (SPU) spolu s Botanickou záhradou v Nitre sa podieľajú na výskume a vzdelávaní v oblasti udržateľného rozvoja. Miestne iniciatívy ako Sekáč je láska, Antikvariát Zrkadlo a Domof Creativity prispievajú k udržateľnosti prostredníctvom podporovania lokálnych výrobkov, kultúrnych a vzdelávacích podujatí. Iniciatíva Čistá Nitra aktivuje obyvateľov k čisteniu mesta. Tieto partnerstvá vytvárajú širokú sieť spolupráce, ktorá posilňuje efektívnosť projektu a podporuje implementáciu udržateľných riešení na miestnej aj regionálnej úrovni.

Ďalšou prioritou v smerovaní aktivít bolo **skvalitňovanie služieb TIC Nitra** so zameraním na detského návštevníka, v rámci ktorej sme vo februári slávnostne otvorili **Interaktívno-edukatívnu zónu TICadlovo** v informačnom centre pre cieľovú skupinu rodiny s deťmi a malé školské kolektívy. Súčasťou TICadlova sú originálne edukatívne zostavy, maľované zážitkové steny s edukatívnymi prvkami, 2 dotykové monitory vrátane interaktívnych hier, dataprojektor a hravé interiérové vybavenie. V roku 2023 navštívilo TICadlovo 752 predovšetkým detských návštevníkov, z toho v rámci organizovaných skupín sme zážitkovou formou vzdelávali 351 detí v rámci **regionálneho vzdelávania**. Interaktívnymi hrami a tvorivými dielničkami sme propagovali TICadlovo na viacerých podujatiach: Deň detí v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu, Hody a dožinky, Medokvet v Botanickej záhrade, Nostalgická Nitra, Šarkaniáda a Vianoce v TIC Nitra.

Na základe vypracovaného „Autorského výtvarného a architektonického návrhu priestorového riešenia chodby vrátane mobiliáru v detskej zóne TICadlovo“ sme koncom roka 2023 začali s realizáciou **2. etapy TICadlova** v spolupráci s pedagógmi a študentmi Súkromnej školy umeleckého priemyslu. Zároveň Mesto Nitra podpísalo so školou memorandum o spolupráci, kde jedným z cieľov je zatriktívniť priestory TICadlova výtvarnými návrhmi a prácami študentov. V spolupráci s Nitrianskymi komunálnymi službami sa nám podarilo v roku 2023 prepojiť v rámci regionálneho vzdelávania tému Udržateľnej Nitry a TICadlova. Deti sa hravou formou dozvedeli nielen o Nitre na siedmich pahorkoch ale aj o ekológii, triedení odpadov a ohľaduplnom prístupe k prírode a okoliu.

V rámci **dotačnej schémy** mesta pre oblasť cestovného ruchu bolo podporených 6 projektov, konkrétne ide o:

- Včelárske slávnosti,
- Zážitková návšteva apidomčeka spojená s prenocovaním a medovými raňajkami,
- Jánske vína Bita 2023,
- Nitrafiesta podujatia – cestovný ruch,
- Medzinárodný gajdošský festival Zagajduj gajdoško – 8. ročník a
- Kosenie pod Zoborom 2023.

Celkový počet návštevníkov TIC Nitra sa zvýšil o 25 % oproti minulému roku a ešte výraznejšie vzrástol počet zahraničných turistov z 989 na 1510 z celkového počtu 7698 návštevníkov. Najsilnejšie boli mesiace jún, júl a august. Služby TIC Nitra využilo spolu 10 179 záujemcov.

V roku 2023 vzrástol **záujem o sprievodcovské služby približne o 20 %**, pričom z 2580 záujemcov bolo 255 odsprevádzaných v cudzom jazyku, zatiaľ čo väčšina prehliadok bola v slovenskom jazyku. TIC Nitra zabezpečil 14 tematických bezplatných prehliadok „Potulky Nitrou pešo alebo na bicykli“, vrátane noviniek ako „Otvorené brány kostolov“, Deň detí na bicykli a Svätójánska noc na hradisku. Program „Leto na Zoborskom kláštore“ obsahoval 3 komentované prehliadky areálu Zoborského kláštora, zatiaľ čo slávnosti Nitra, milá Nitra ponúkli prehliadku Martinskeho vrchu. Podujatia Dni archeológie a Dni architektúry sa rozšírili o prehliadky „Potulky zaniknutou krajinou Zoborských vrchov“ a „Príbeh rieky“. TIC Nitra spolupracoval pri vybudovaní **Ferraty pod Zoborom**, ktorá bola sprístupnená verejnosti 1. septembra 2022 a naďalej spravujeme webovú stránku ViaFerrataZobor.sk. V roku 2023 navštívilo feratu 1522 návštevníkov. Výťažok zo vstupného je použitý na podporu aktivít na Zoborskom kláštore.

Pre návštevníkov TIC Nitra sme vytlačili propagačné materiály v novom dizajne Mesta Nitry ako Výlety do okolia Nitry v slovenskom a anglickom jazyku, Vitajte v Nitre, skladačka TICadlovo, Zoborský kláštor a dotlačili sme aktualizované ďalšie skladačky podľa dopytu.

V roku 2023 **TIC Nitra oslávilo 30 rokov svojej existencie** zaujímavými aktivitami počas osláv Svetového dňa cestovného ruchu.

Pri príležitosti 50. výročia partnerstva medzi mestami Nitra a Kroměříž bolo slávnostne obnovené ich vzájomné partnerstvo a načrtnuté nové možnosti spolupráce v rôznych oblastiach. Tento významný medzník zahŕňal plánovanie spoločných projektov zameraných na kultúrnu výmenu, vzdelávanie a rozvoj miestnych komunití. Osobitnú pozornosť dostal aj rozvoj cestovného ruchu, pričom obe mestá sa zamerali na podporu vzájomných výmen a vytváranie atraktívnych turistických programov pre obyvateľov oboch miest. Slávnostné podujatia a workshopy počas osláv poskytli platformu na prehĺbenie vzťahov medzi komunitami, diskusiu o budúcich projektoch a prezentáciu kultúrnych a historických bohatstiev oboch miest. Týmto spôsobom sa posilnila nielen tradičná spolupráca, ale aj otvorili nové príležitosti pre spoločné iniciatívy, ktoré prispievajú k ďalšiemu rozvoju a obohateniu oboch miest.

Spolupracovali sme pri príprave a osadení **fotopointu na Pyramíde**, ktorý sa stal novým atraktívnym miestom pre návštevníkov, ponúkajúcim unikátne panoramatické výhľady na mesto a jeho okolie. Tento projekt bol realizovaný s cieľom zvýšiť turistický potenciál a vytvoriť nové body záujmu pre miestnych obyvateľov a turistov. Okrem toho sme sa podieľali na príprave **Architektonicko-krajinárskej súťaže na obnovu areálu Zoborského kláštora**, ktorá má za cieľ revitalizovať tento historický komplex a zlepšiť jeho integráciu do mestského prostredia. Súťaž sa zameriava na navrhnutie inovatívnych riešení, ktoré zatraktívnia Nitru na siedmich pahorkoch a posilnia jej kultúrny a historický charakter. Tieto iniciatívy sú kľúčové pre rozvoj mesta, pretože prispievajú k zvýšeniu jeho atraktívnosti, podporujú udržateľný cestovný ruch a zlepšujú kvalitu verejných priestorov. Vďaka týmto projektom sa Nitra stáva dynamickejšim a zaujímavejším miestom pre obyvateľov i návštevníkov.

Zapojili sme sa do Letnej univerzity so zahraničnými študentmi programu Erasmus spolupracou na príprave prípadovej štúdie regiónov Slovenska na ceste k udržateľným destináciám. Spolupracujeme pri výučbe študentov Katedry cestovného ruchu Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre prezentáciou práce TIC Nitra. Jedenkrát mesačne sa zúčastňujeme online pracovných stretnutí, ktoré sprostredkúva Asociácia informačných centier Slovenska- AiCES. Počet zobrazení web stránky www.nitra.eu bol 122 223 a stránku navštívilo spolu 67 506 návštevníkov. Návštevníci zostali na webe v priemere spolu 1,18 minút. Facebookový profil TIC mal na konci roku 2023 spolu 5464 sledovateľov, Instagram 853 sledovateľov. Newsletter pre záujemcov o novinky na webstránke využíva spolu 441 odberateľov. Mobilná aplikácia o Nitre má vyše 100 návštevníkov. Responzívny web www.mestovmeste.sk má 135 užívateľov, má 5 checkpointov a 41 fotografií. V ďalšom roku ho budeme dopĺňať o nové checkpointy.

Prezentácia a propagácia Mesta Nitry

V rámci prezentácie a propagácie mesta Nitra disponujeme širokou škálou propagačných materiálov a upomienkových predmetov vrátane regionálnych produktov. V roku 2023 sme zadali externým tlačiarňam výrobu viac ako 12-tisíc kusov plagátov a letákov rôznych formátov. Určené boli na propagáciu podujatí organizovaných Mestom Nitra alebo výbormi mestských častí, na propagáciu aktivít jednotlivých odborov mestského úradu, ako aj na informovanie verejnosti o prebiehajúcich investíciách, kultúrnych, športových a spoločenských podujatiach.

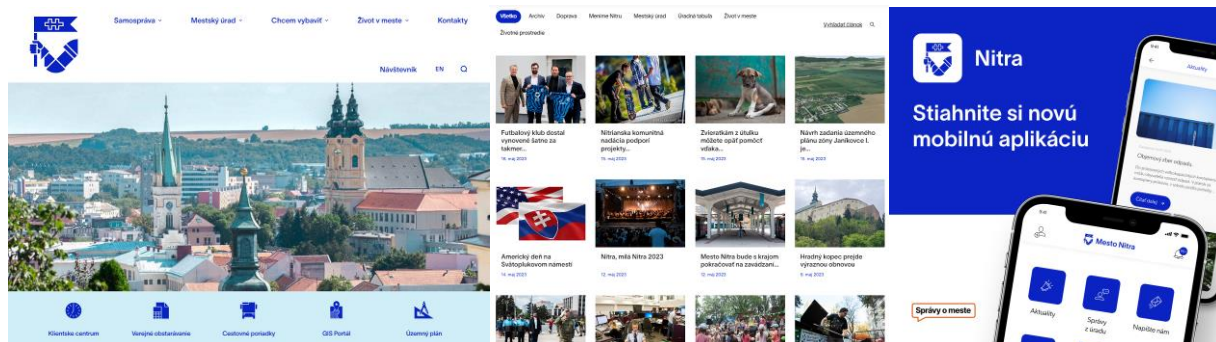
V roku 2023 Mesto Nitra využívalo niekoľko offline reklamných priestorov. Na základe zmluvy so spoločnosťou euroAWK, s. r. o., sme mali celoročne k dispozícii 16 ks citylightov umiestnených v autobusových zastávkach i mimo nich. Tieto plochy sme využívali na celoročnú propagáciu kultúrno-spoločenských akcií. Ďalším reklamným nosičom vo verejnom priestore boli reklamné skruže v centre mesta a na hrade, ktoré sme niekoľkokrát ročne prelepovali výberom kultúrnych podujatí v meste.

Nová webová stránka a mestská mobilná aplikácia Nitra

V januári 2023 sme spustili novú webovú stránku www.nitra.sk. Bola v súlade s novou vizuálnou identitou, ktorú sme zaviedli v predchádzajúcom roku. V rámci informovania obyvateľov sme naplnili sekciu Spravodajstvo. V rámci 6 kategórií sme publikovali celkovo 333 článkov.

V júni 2023 sme spustili mestskú mobilnú aplikáciu Nitra. Dostupná na stiahnutie bola v distribučných platformách Google Play a App Store. Počas roka si ju nainštalovalo viac ako 2-tisíc užívateľov. Obyčania v nej našli všetky články, ktoré boli uverejnené na webovej stránke v sekcii Spravodajstvo, kalendár podujatí, informácie o pracovných ponukách a verejnej doprave, dôležité kontakty a odpovede na často kladené otázky. Zároveň mali možnosť nahlásiť svoje podnety. Obyvateľom sme prostredníctvom mobilnej aplikácie odoslali 27 správ.

Pre obyvateľov sme pripravili inštruktážne videá. V sérii 5 videí sme ich previedli typickými životnými situáciami, ktoré najčastejšie riešia na mestskom úrade. Išlo o 1 – 2 minútové inštruktážne videá, ktoré im priblížili procesy, ako vybaviť stavebné povolenie, ako získať nájomný byt, čo robiť pri narodení dieťaťa, ako si vybaviť trvalý pobyt alebo ako si znížiť poplatok za komunálny odpad. Videá sme šírili prostredníctvom sociálnych sietí Facebook a Instagram a na Youtube. Video Ako na úrad: Chcem získať nájomný byt dosiahlo viac ako 51-tisíc videní.

Informácie o dianí v meste sme okrem webovej stránky www.nitra.sk a mobilnej aplikácie zverejšovali aj na sociálnych sieťach Facebook, Instagram a na Youtube. Počet fanúšikov mesta na sociálnej sieti Facebook vzrástol z 28 442 na 31 989. Počet sledovateľov vzrástol aj na sociálnej sieti Instagram, v roku 2023 ich pribudlo viac ako tisíc. Na oboch sociálnych sieťach sme dokopy uverejnili viac ako tisíc príspevkov. Na Instagrame to bolo 478, na Facebooku 561. Priemerný dosah jedného príspevku na Facebooku bol 11 826. Na zvýšenie dosahu sme využívali platenú reklamu, v roku 2023 sme reklamou podporili 38 príspevkov.

Mnoho informácií bolo komunikovaných hovorcom mesta rôznym typom médií – regionálnym, lokálnym, celoštátnym, takisto printovým, webovým, digitálnym, rozhlasovým. V roku 2023 sa uskutočnilo 19 tlačových konferencií a brífingov, printovým, elektronickým a internetovým médiám bolo zaslaných 51 tlačových správ. Okrem pravidelných brífingov počas rokovania MsZ sa uskutočnili brífingy alebo tlačové konferencie napríklad pri príležitosti preventívneho programu pre prácu s mládežou Planet Youth, zhodnotenia fungovania Blue Dot Comin Nitra, otvorenia interaktívnej zóny pre deti Ticadlovo alebo odovzdania novej lávky nad železničnou stanicou. Informácie sme zverejšovali aj prostredníctvom SMS systému. V roku 2023 sme odoslali 22 správ. Išlo najmä o informácie o jarnom a jesennom podujatí a pozvánky na kultúrne, spoločenské a športové podujatia.

V 5 mestských častiach – Dražovce, Párovské Háje, Janíkovce, Dolné Krškany a Kýnek – sme na informovanie obyvateľov využívali miestny rozhlas, ktorý sa stále osvedčuje ako efektívny komunikačný kanál, najmä pre obyvateľov bez prístupu k internetu. Miestny rozhlas poskytuje rýchly a dostupný spôsob šírenia dôležitých informácií a oznámení týkajúcich sa aktuálnych udalostí, verejných služieb, bezpečnostných upozornení a rôznych mestských projektov. V roku 2023 sme tento kanál využili viac ako 70-krát, čo svedčí o jeho význame a spoľahlivosti. Rozhlasové vysielanie umožnilo mestu Nitra efektívne komunikovať so svojimi občanmi a zabezpečiť, aby všetci mali prístup k potrebným informáciám, nezávisle od ich technických možností. Okrem bežných oznámení sme prostredníctvom rozhlasu informovali aj o kultúrnych a spoločenských podujatiach, ako aj o dôležitých zmenách a inováciách v mestských častiach, čím sme prispeli k väčšej informovanosti a angažovanosti miestnej komunity.

V roku 2023 sme vydali 6 čísel Radničných novín, pričom jedno vydanie bolo letné dvojčíslo. Radničné noviny boli bezplatne k dispozícii pre obyvateľov. V porovnaní s minulým rokom sa náklad výrazne znížil zo 40-tisíc kusov na 8-tisíc, s výnimkou januárového čísla, ktoré vyšlo v náklade 5-tisíc kusov. Z neadresnej distribúcie do domácností sme prešli na efektívnejšiu distribúciu na odberných miestach. V meste sme vytvorili sieť 20 odberných miest, kde si obyvatelia mohli noviny pohodlne vyzdvihnúť.

Radničné noviny boli dostupné na mestskom úrade, v Turistickom informačnom centre, v kultúrnych domoch, v novinovom kiosku pri tržnici, v domovoch pre seniorov, na poliklinikách a vo vybraných predajniach potravín Nitrazdroj. Počas letnej sezóny boli noviny dostupné aj na letnom kúpalisku, čím sme zabezpečili ich dostupnosť širokému spektru občanov. Táto stratégia distribúcie nielenže šetrila náklady, ale aj umožňovala lepšie zacielenie na miestach, kde sa obyvatelia často zdržiavajú. Navyše, tento prístup prispel k zníženiu ekologickej stopy, keďže sa minimalizovalo množstvo tlačených výtlačkov a efektívnejšie sa využili zdroje.

6.6 Územné plánovanie

Územné plánovanie je základným nástrojom pre riadenie a rozvoj mesta Nitra, kde Útvar hlavného architekta zohráva kľúčovú úlohu pri regulácii architektonického a územného rozvoja. Tento útvar zabezpečuje, aby rozvoj mesta bol v súlade so strategickými záujmami a potrebami obyvateľov, čo dosahuje prostredníctvom tvorby a pravidelnej aktualizácie územno-plánovacej dokumentácie a územno-plánovacích podkladov. Efektívne využívanie informačných systémov, ako sú Územný plán mesta a GMIS, umožňuje presné a informované rozhodovanie, ktoré podporuje harmonický a udržateľný rozvoj mesta. Tento prístup je nevyhnutný pre zabezpečenie kvalitného životného prostredia a podporu ďalšieho rastu a rozvoja mesta Nitra.

Územnoplánovacia dokumentácia :

Obstaranie Nového Územného plánu mesta Nitra

V roku 2023 útvar pokračoval v zabezpečovaní I. etapy – prípravných prácach obstarania predmetnej územnoplánovacej dokumentácie.

Ukončené fázy I. etapy - prípravné práce obstarania ÚPD :

- a) participatívny proces so zainteresovanými subjektami - verejnosťou mesta, podnikateľmi pôsobiacimi v meste, orgánmi a organizáciami,
- b) vyžiadanie ostatných podkladov podľa § 9a SZ,
- c) príprava podkladov ÚHA pre výber koordinátora predmetnej ÚPD formou VO:
-zverejnená výzva, uzatvorenie prihlasovania a vyhodnotenie ponúk,
-uzatvorenie zmluvy s úspešným uchádzačom spoločnosťou Obstaráme s.r.o., Kupeckého 5, Bratislava,

Prebiehajúce fázy I. etapy:

- d) priebežné spracovanie doručených požiadaviek na riešenie nového územného plánu mesta formou informačného systému,
- e) príprava podkladov pre VO na výber spracovateľa ÚPD prostredníctvom koordinátora v dvoch častiach:
  1. zabezpečenie spracovateľa kreatívnej – ideovej časti ÚPD
  2. zabezpečenie spracovateľa ÚPD podľa § 19a ods. 2 a ods. 3 stavebného zákona a ďalších požiadaviek obstarávateľa
- f) vvhodnotenie záväznosti podkladov a požiadaviek vo väzbe na základné koncepčné a ideové princípy ďalšieho rozvoja územia mesta v spolupráci s koordinátorom a spracovateľom ÚPD.

Evidovaný zoznam doručených požiadaviek na zmenu schváleného Územného plánu mesta Nitra je prístupný v mapovej aplikácii link:

<https://mapy->

[nitra.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=77ba0ad8b7e243f1b7486f2f6ae7f430](https://mapy-nitra.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=77ba0ad8b7e243f1b7486f2f6ae7f430)

Obstaranie Zmien a doplnkov č. 2 Územného plánu Centrálnnej mestskej zóny v Nitre

Útvar hlavného architekta v roku 2023 vo väzbe na verejné prerokovanie a uskutočnené dohodovacie konania s dotknutými orgánmi štátnej správy zabezpečoval v roku 2023:

- dopracovanie návrhu zmien a doplnkov č. 2 ÚPN – CMZ Nitra v zmysle dohodnutých požiadaviek a pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, organizácií a vyhodnotených a opätovne jednotlivo prerokovaných pripomienok doručených FO a PO v rámci verejného prerokovania.
- príprava podkladov na preskúmanie podľa § 25 SZ
- schválenie návrhu zmien a doplnkov č. 2 ÚPN - CMZ v Nitre Mestským zastupiteľstvom v Nitre uznesením č. 295/2023-MZ zo dňa 19. 06. 2023. Mestské zastupiteľstvo v Nitre **sa uznieslo** sa na vydaní dodatku č. 2 VZN č. 14/2007, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu Centrálnnej mestskej zóny v Nitre, uznesením č. 294/2023- MZ zo dňa 19. 06. 2023. Dodatok č. 2 nadobudol účinnosť **27. 07. 2023**. Pre zabezpečenie prehľadnosti kompletnej ucelenej schválenej územnoplánovacej dokumentácie v znení neskorších zmien a doplnkov útvar hlavného architekta zabezpečil vyhotovenie **Čistopisu ÚPN- CMZ Nitra v znení zmien a doplnkov č. 1 a č. 2** v úplnom znení textovej časti (záväzná a smerná časť)

územnoplánovacej dokumentácie s vyznačením všetkých schválených zmien a doplnkov a vyhotovenie hlavných výkresov so zachytením právneho stavu k dátumu schválenia zmien a doplnkov č.2.

Obstaranie Zmien a doplnkov č. 7 ÚPN mesta Nitra

Návrh rozsahu zmien a doplnkov č. 7 ÚPN mesta Nitra pre obstaranie predmetnej územnoplánovacej dokumentácie - Zmeny a doplnky č. 7 ÚPN mesta Nitra schválilo Mestské zastupiteľstvo v Nitre dňa 23. 3. 2023. MZ v Nitre uznesením 78/2023 MZ.

Ukončené etapy obstarania predmetnej ÚPD:

I. etapa - **prípravné práce** - zabezpečenie finančných prostriedkov na obstaranie ÚPD v rozpočte mesta Nitra na rok 2023 na podklade uskutočneného PHZ.

- príprava podkladov pre výber spracovateľa ÚPD a realizácia VO,
- sústredenie ÚPP a ostatných podkladov podľa § 9a SZ týkajúcich sa riešených zmien a doplnkov č. 7 ako podklady pre vypracovanie návrhu ÚPD,

Prebiehajúca etapa:

II. etapa - **analýza požiadaviek** na riešenie zmien a doplnkov č. 7 ÚPN v rozsahu schválenom Mestským zastupiteľstvom v Nitre uznesením č. 78/2023-MZ zo dňa 23.03.2023 z hľadiska vplyvu na základnú urbanistickú koncepciu mesta a súladu so zadávacím dokumentom platného územného plánu mesta,

- vypracovanie a dodanie Návrhu zmien a doplnkov č. 7 ÚPN v textovej, grafickej a záväznej časti,
- prerokovanie návrhu s Komisiou pre územné plánovanie architektúru, verejný priestor a investičnú činnosť, dopracovanie návrhu v zmysle pripomienok komisie, dotknutých odborov a útvaru hlavného architekta.

Obstaranie ÚPNZ Janíkovce I., Nitra.

Obstaranie novej územnoplánovacej dokumentácie zóny v súlade s uznesením Mestského zastupiteľstva v Nitre 149/2020 - MZ zo dňa 18. 06. 2020.

Ukončené etapy obstarania predmetnej ÚPD:

I. etapa - prípravné práce -zverejnenie oznámenia o začatí obstarávania , výber spracovateľa ÚPD formou VO – Ateliér K2 – Ing. arch. Kočajda, sústredenie ÚPP a ostatných podkladov podľa § 9a SZ a vyhodnotenie možnosti ich využitia v spolupráci so spracovateľom,

II. etapa - vypracovanie prieskumov a rozborov riešeného územia zóny,

III. etapa - vypracovanie návrhu Zadania územnoplánovacej dokumentácie

IV. etapa - verejné prerokovanie Zadania uskutočnené v termíne od 15. 05. 2023 do 16. 06. 2023, vyhodnotenie pripomienok, dohodnutie Zadania s dotknutými orgánmi, organizáciami a tými, ktorí pripomienkovali návrh Zadania , úprava Zadania v zmysle výsledkov prerokovania, predloženie na preskúmanie podľa § 20 SZ,

V. etapa - schválenie Zadania Mestským zastupiteľstvom v Nitre uznesením č. 495/2023 – MZ zo dňa 14. 12. 2023.

Prebiehajúca etapa:

VI. etapa - vypracovanie Návrhu ÚPNZ Janíkovce I., Nitra na podklade schváleného Zadania a jeho prerokovanie v odbornej Komisii pre územné plánovanie architektúru, verejný priestor a investičnú činnosť, dopracovanie návrhu v zmysle pripomienok komisie,

Obstaranie Územného plánu zóny Šindolka II., Nitra

Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 111/2020 – MZ dňa 11. 06. 2020 schválilo obstaranie Územného plánu zóny Šindolka II., Nitra – (lokalita Párovské Lúky).

Ukončené etapy a fázy obstarania predmetnej ÚPD:

I. etapa - prípravné práce a výber spracovateľa ÚPD formou VO, vyžiadanie ostatných podkladov podľa § 9a SZ a ich vyhodnotenie v spolupráci so spracovateľom,

II. etapa - vypracovanie prieskumov a rozborov územia mesta,

III. etapa - vypracovanie návrhu Zadania ÚPN mesta Nitra,

IV. etapa - verejné prerokovanie návrhu Zadania v termíne od 29. 6. 2022 do 30. 07. 2022, prerokovanie návrhu zadania s Komisiou pre územné - plánovanie architektúru, verejný priestor a investičnú činnosť, vyhodnotenie pripomienok a dohodnutie s dotknutými orgánmi štátnej správy, úprava návrhu zadávacieho dokumentu v zmysle vyhodnotených pripomienok, preskúmanie podľa § 20 SZ, predloženie Zadania na schválenie MZ dňa 30. 1. 2023.

V. etapa - **schválenie Zadania** Mestským zastupiteľstvom v Nitre uznesením č. **41/2023 -MZ zo dňa 2. 2. 2023**,

VI. etapa - vypracovanie Návrhu ÚPNZ Šindolka II., Nitra na podklade schváleného Zadania a jeho prerokovanie v odbornej Komisii pre územné plánovanie architektúru, verejný priestor a investičnú činnosť pri MZ, dopracovanie Návrhu v zmysle pripomienok komisie,

VII. etapa - **predloženie návrhu ÚPD** (strategického dokumentu) Okresnému úradu v Nitre, odboru ŽP **na zisťovacie konanie** podľa zákona č. 24/ 2006Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Prebiehajúca etapa:

VIII. etapa - prerokovanie Návrhu ÚPD podľa § 22 a § 23 zákona č. 50/1976 Z.b.(stavebný zákon – SZ) v termíne **od 18. 12. 2023 do 31. 1. 2024**. Vyhodnotenie pripomienok z verejného prerokovania, dohodnutie pripomienok s dotknutými orgánmi štátnej správy, opätovné prerokovanie pripomienok jednotlivo so subjektami, ktorí pripomienkovali návrh, prerokovanie návrhu s Komisiou pre ÚPA,VP a IČ, úprava návrhu v zmysle dohodnutých a vyhodnotených pripomienok.

Obstaranie ÚPN zóny Párovské Háje

V priebehu roku 2022- 2023 boli zabezpečované spoločné rokovania s vlastníckmi pozemkov v riešenom území zóny za účasti VMČ, ÚHA a odboru dopravy k doriešeni polohy prístupovej komunikácie v návrhu ÚPNZ k územiu pre rozvoj IBV vo väzbe na požiadavku výboru zachovať pozemok vo vlastníctve Mesta Nitra pri Kultúrnom dome v Párovských Hájoch pre potreby dobudovania občianskej vybavenosti s kultúrno – spoločenskou funkciou. Na základe viacerých rokovaní bol vlastníckmi pozemkov predložený návrh vedenia komunikácie v novej trase, ktorý bol predložený odborom dopravy na vyjadrenie KDI PZ v Nitre a následne odsúhlasený. Dokumentácia pre územné konanie bude podkladom pre dopracovanie návrhu ÚPD.

Územnoplánovacie podklady a ostatné podklady zabezpečované v roku 2023:

ÚPP zóny Nová Chrenová

V roku 2023 ÚHA zabezpečoval zhromaždenie a prípravu podkladov a ďalších náležitostí pre obstaranie územnoplánovacieho podkladu.

Štúdia prírodných a zrážkovo – odtokových pomerov miestnej časti Janíkovce, ako podklad pre vypracovanie návrhu Územného plánu zóny Janíkovce I., Nitra a Realizačného projektu protipovodňových opatrení

Revitalizácia verejných priestranstiev sídliska Diely v Nitre - urbanistická štúdia

Projektová dokumentácia- zabezpečená v roku 2023:

Realizačná dokumentácia CVČ Domino, vrátane autorského dozoru

Úprava PD predĺženie pešej zóny I. etapa

6.7 Hospodárstvo

V roku 2023 sa Nitra potvrdila ako kľúčové hospodárske centrum nielen Nitrianskeho kraja, ale aj na národnej úrovni. Mesto pokračovalo v rozvoji svojho polyfunkčného charakteru, ktorý vytvára priaznivé podmienky pre rast zamestnanosti a podnikateľských aktivít.

Jedným z najvýznamnejších momentov v hospodárskom rozvoji mesta bolo uvedenie automobilky Jaguar Land Rover, ktorá sa stala kľúčovým hráčom v priemyselnom sektore Nitry. Automobilka Jaguar Land Rover, ktorá začala svoju činnosť v novom závode v Nitre v roku 2018, predstavuje jednu z najväčších investícií v oblasti automobilového priemyslu na Slovensku. S investíciou presahujúcou jednu miliardu eur sa táto výrobná jednotka stala dôležitým zdrojom zamestnania a ekonomického rastu pre mesto. Závod Jaguar Land Rover, ktorý sa nachádza v Priemyselnom parku Nitra-Juh, sa zameriava na výrobu automobilov a prispieva k rozvoju vysoko technologických a inovatívnych výrobných procesov. Prítomnosť automobilky Jaguar Land Rover priniesla viac než len ekonomický prínos. Závod vytvoril tisíce pracovných miest, čo malo pozitívny vplyv na miestnu zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov. Okrem toho automobilka posilnila miestne dodávateľské reťazce a podnietila rozvoj miestnych firiem, ktoré poskytujú komponenty a služby pre výrobu automobilov. Tým sa zvýšila konkurencieschopnosť a inovácie v miestnom priemysle. Strategické umiestnenie závodu v Priemyselnom parku Nitra-Juh, ktorý bol špeciálne navrhnutý na podporu priemyselných aktivít, prispelo k jeho úspešnému rozvoju. Dokončenie južného dopravného okruhu okolo mesta významne zlepšilo logistické a dopravné spojenia, čo zefektívnilo dopravu materiálov a hotových výrobkov a posilnilo atraktivitu priemyselných parkov v Nitre. Závod tak nepredstavuje len významný ekonomický prínos, ale aj krok k posilneniu pozície Nitry ako centra automobilového priemyslu v regióne.

Významný pokrok bol zaznamenaný v oblasti poľnohospodárskeho výskumu a vývoja, ako aj v potravinárskej výrobe, ktoré dopĺňajú diverzifikovanú ekonomickú štruktúru mesta. Nitra sa postupne stáva atraktívnym miestom nielen pre obyvateľov, ale aj pre investorov. Strategické územia výroby, ako Priemyselný park Sever a Priemyselný park Juh, ktoré sa zameriavajú na malé a stredné podnikanie, pokračujú v rozvoji a prispievajú k hospodárskemu rastu mesta.

Dokončenie južného dopravného okruhu okolo mesta posilnilo atraktivitu týchto priemyselných parkov a zlepšilo logistické a dopravné spojenia.

V budúcnosti sa hospodársky potenciál Nitry bude ďalej rozvíjať prostredníctvom diverzifikovanej mestskej ekonomiky, ktorá bude orientovaná na prilákanie investícií od domácich a zahraničných investorov do nových priemyselných parkov. Tieto investície budú podporované zameraním na inovatívne služby malých a stredných podnikov, ktoré prispievajú k tvorbe nových pracovných miest a stimulácii miestneho hospodárstva.

Celkovo tieto stratégie prispievajú k vytváraniu robustného a dynamického hospodárskeho prostredia v Nitre, kde sa budú harmonicky spájať priemyselný rozvoj, kultúrny rast a vedecký pokrok. S ohľadom na tieto faktory sa Nitra usiluje o udržanie svojej pozície ako významného hospodárskeho centra, ktoré ponúka široké možnosti pre rast a rozvoj v budúcnosti.

6.8 Veda a výskum

V roku 2023 sa v Nitre opäť potvrdila jej pozícia významného centra vedy a výskumu, ktoré zohráva kľúčovú úlohu nielen v rámci Slovenskej republiky, ale aj na medzinárodnej úrovni. Mesto, s bohatou tradíciou akademického a vedeckého bádania, hostí množstvo inštitúcií, ktoré sa zaoberajú širokým spektrom výskumných aktivít. Od základného a aplikovaného výskumu po špecializované oblasti, tieto inštitúcie prispievajú k rozvoju nových technológií, zlepšovaniu praktík v rôznych odvetviach a riešeniu aktuálnych výziev spoločnosti. V roku 2023 sa Nitra zamerala na posilnenie svojich vedeckých kapacít a podporu inovácií, čím pokračovala vo svojom záväzku k podpore výskumu a rozvoju v oblastiach ako poľnohospodárstvo, technológie, prírodné vedy a environmentálny výskum. Týmto prístupom sa mesto neustále posúva vpred, čím zvyšuje svoj vplyv v oblasti vedy a výskumu, a zároveň prispieva k regionálnemu a globálnemu pokroku.

Vedecko-výskumné inštitúcie v meste Nitra zohrávajú kľúčovú úlohu v rozvoji a napredovaní vedy a výskumu, nielen na Slovensku, ale aj na medzinárodnej úrovni. Tieto inštitúcie sa zaoberajú rôznymi aspektmi výskumu, od základného a aplikovaného až po špecializovaný a podnikový výskum, pričom ich činnosť je často ovplyvnená prírodnými zdrojmi a ekonomickým zameraním regiónu.

V Nitre a jej okolí pôsobia viaceré významné vedecko-výskumné inštitúcie, ktoré prispievajú k rozvoju poznania a inovácií:

- **Slovenská poľnohospodárska univerzita (SPU):** Táto univerzita je známa svojím silným zameraním na poľnohospodársky a potravinársky výskum. Jej výskumné programy sa orientujú na zlepšovanie poľnohospodárskych praktík, optimalizáciu výroby a ochranu životného prostredia.
- **Univerzita Konštantína Filozofa (UKF):** Univerzita sa zameriava na interdisciplinárny výskum v oblastiach ako sú humanitné vedy, prírodné vedy a technológie. Jej výskumné aktivity prispievajú k rozvoju nových metód a technológií v rôznych oblastiach.
- **Slovenská akadémia vied (SAV):** SAV podporuje široké spektrum výskumných projektov a štúdií, ktoré sa zameriavajú na základný výskum v rôznych vedných disciplínach, vrátane prírodných vied, spoločenských vied a technológie.
- **Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra:** Tento ústav sa špecializuje na výskum v oblasti živočíšnej výroby, pričom jeho činnosť zahŕňa zlepšovanie genetických vlastností hospodárskych zvierat a optimalizáciu chovateľských praktík.
- **Slovenská akadémia pôdohospodárskych vied:** Táto akadémia sa zameriava na výskum v oblasti pôdohospodárstva, vrátane vývoja nových metodík a technológií na zlepšenie kvality pôdy a efektívnosti poľnohospodárskej výroby.
- **Plemenárske služby SR š.p. – Účelové plemenárske zariadenie Nitra:** Zariadenie sa zaoberá špecializovaným výskumom v oblasti plemenitby a zlepšovania genetických vlastností hospodárskych zvierat.

Tieto inštitúcie v Nitre sa nielen podieľajú na rozvoji miestneho výskumu a technológie, ale aj prispievajú k širšiemu vedeckému pokroku a inováciám na národnej i medzinárodnej úrovni. Ich aktivity podporujú rozvoj nových poznatkov a praktických riešení, ktoré majú významný dopad na spoločnosť, ekonomiku a životné prostredie.

7. Informácia o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva

Pri hospodárení s finančnými prostriedkami sa mesto riadi zákonom 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Tento zákon ustanovuje pravidlá a zásady, podľa ktorých musí mesto postupovať pri správe svojich finančných prostriedkov, aby zabezpečilo efektívne, transparentné a zodpovedné hospodárenie.

Základným nástrojom finančného hospodárenia mesta je rozpočet mesta. Tento dokument je kľúčový pre riadenie financovania všetkých úloh a funkcií, ktoré mesto vykonáva v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok sa zhoduje s kalendárnym rokom, teda trvá od 1. januára do 31. decembra.

Mestský rozpočet obsahuje plánované príjmy a výdavky na daný rok a slúži ako finančný rámec pre všetky aktivity mesta. Príjmy môžu zahŕňať dane, poplatky, dotácie, granty a iné finančné zdroje. Výdavky sú zamerané na financovanie mestských služieb, infraštruktúry, vzdelávania, kultúry, sociálnych služieb a iných oblastí, ktoré sú v kompetencii mesta.

Okrem toho, rozpočet vyjadruje aj finančné vzťahy mesta k rozpočtovým a príspevkovým organizáciám, ktoré mesto zriadilo, a obsahuje aj rozpočty týchto organizácií.

Pri príprave a schvaľovaní rozpočtu sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia vydaná ministerstvom financií, ktorá zabezpečuje jednotnosť a prehľadnosť rozpočtového procesu. Rozpočet mesta schvaľuje mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí vo vopred určenom termíne, vždy pred 1. januárom rozpočtového roka. Rozpočet mesta odráža samostatnosť hospodárenia mesta a zahŕňa príjmy a výdavky, ktoré vyjadrujú finančné vzťahy spojené s činnosťou samosprávy. Zahŕňa aj finančné vzťahy k rozpočtovým a príspevkovým organizáciám zriadeným mestom a samotné rozpočty týchto organizácií. Rozpočet sa zostavuje podľa rozpočtovej klasifikácie vydanéj ministerstvom financií.

Mestské zastupiteľstvo schvaľuje rozpočet na mestskom zasadnutí vo vopred určenom termíne, ktoré sa koná vždy pred 1. januárom rozpočtového roka. Súčasťou mestského rozpočtu sú aj rozpočty rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestom. Prednosta mestského úradu predkladá mestskému zastupiteľstvu polročnú správu o hospodárení s rozpočtovými prostriedkami.

Počas rozpočtového roka mesto monitoruje vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonáva úpravy s cieľom zabezpečiť vyrovnaný rozpočet na konci roka. Mesto tiež vytvára vlastné peňažné fondy podľa zásad tvorby a použitia týchto fondov, pričom o ich použití rozhoduje mestské zastupiteľstvo.

Po skončení rozpočtového roka mesto spracuje údaje o rozpočtovom hospodárení do záverečného účtu mesta, ktorý mestské zastupiteľstvo prerokuje najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

Rozpočet mesta na rok 2023 bol schválený mestským zastupiteľstvom dňa 20.12.2022 uznesením č. 508/2022-MZ. Rozpočet mesta bol v roku 2023 mestským zastupiteľstvom zmenený v počte úprav 819:

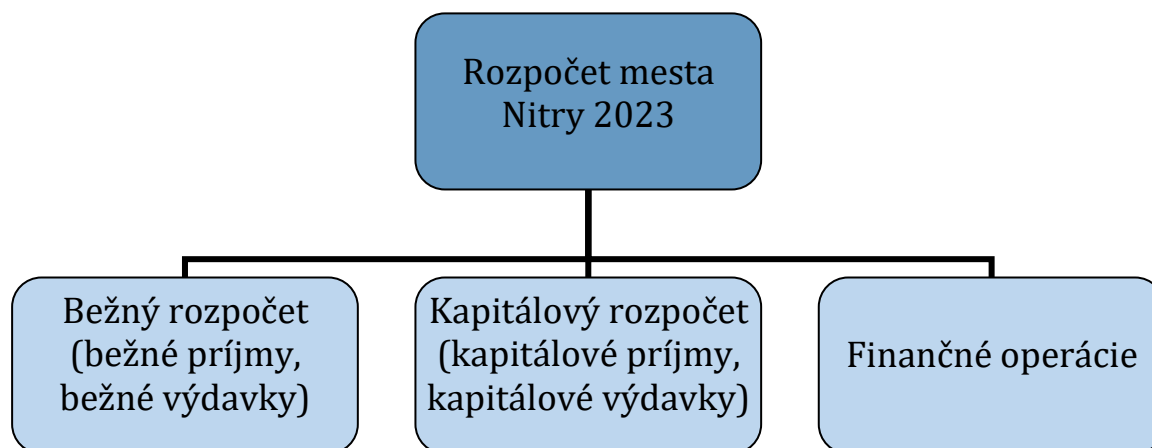
Číslo zmeny	Zmena schválená dňa	Číslo uznesenia	Počet zmien
1.	23.3.2023	95/2023-MZ	154
2.	25.5.2023	221/2023-MZ	245
3.	19.6.2023	289/2023-MZ	91
4.	19.10.2023	420/2023-MZ	144
5.	26.10.2023	428/2023-MZ	2
6.	16.11.2023	465/2023-MZ	68
7.	14.12.2023	492/2023-MZ	115

Okrem toho v priebehu roka boli v súlade s Rozpočtovými pravidlami Mesta Nitra čl. VIII odst. 6 zmeny rozpočtu v počte úprav 763

7.1 Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Mesto Nitra hospodáril v roku 2023 na základe schváleného rozpočtu, vrátane rozpočtov rozpočtových organizácií zriadených mestom, s rozpočtovými zdrojmi vo výške 154 382 780,94€. Celkové príjmy mesta Nitry za rok 2023, vrátane príjmov rozpočtových organizácií, dosiahli 144 109 448,74€ a celkové výdavky dosiahli 136 767 277,91€. V súlade s § 10 ods.3 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta Nitry zostavený v členení na:

Rozpočet mesta Nitry 2023	rozpočet	skutočnosť
Bežný rozpočet		
bežné príjmy	114 010 136,34	112 267 595,80
bežné výdavky	110 429 288,43	103 638 586,02
prebytok bežného rozpočtu	3 580 847,91	8 629 009,78
Kapitálový rozpočet		
kapitálové príjmy	7 940 639,63	7 735 675,74
kapitálové výdavky	38 167 142,51	27 342 381,43
schodok kapitálového rozpočtu	-30 226 502,88	-19 606 705,69
Finančné operácie		
príjmové finančné operácie	32 432 004,97	24 106 177,20
výdavkové finančné operácie	5 786 350,00	5 786 310,46
zostatok finančných operácií	26 645 654,24	18 319 866,74

Rozdiel medzi príjmami a výdavkami bežného a kapitálového rozpočtu:
schodok - 10 977 695,91 €

Výsledok rozpočtového hospodárenia 7 342 170,83 €

Nevyčerpané účelové prostriedky v rozpočtovom roku 2023 v €

- nevyčerpané prostriedky zo ŠR na rodinné prídavky ÚPSVaR os. príjemca	4 283,56
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR: MsÚ-MŠ (na stravu)	63 501,20
- nevyčerpané prostriedky projekt „Čítame pre radosť“ MsÚ-MŠ	10 250,00
- nevyčerpané prostriedky - transfer na špecifiká Ukrajina –EU normatív MsÚ-MŠ	2 828,00
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR na Útulok pre bezdomovcov	10 512,00
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR na Útulok pre jednotlivca s deťmi	885,52
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR na Nocľaháreň	4 075,30
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR na predškolačkov v MŠ	159 322,21
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR: RO - na stravu	257 584,20
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR: RO - dohodovacie konanie ZŠ	186 366,00
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR: RO - dopravné ZŠ	526,20
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR: RO - energie ZŠ	76 646,00
- nevyčerpané prostriedky RO projekt POP- ZŠ	1 240,59
- nevyčerpané prostriedky RO projekt „Čítame pre radosť“ ZŠ	4 750,00
- nevyčerpané prostriedky RO projekt „Podpora etického správania“ ZŠ	1 000,00
- nevyčerpané prostriedky RO: transfer na profesijný rast ped. zamest. ZŠ	6 703,00
- nevyčerpané prostriedky RO: transfer na špecifiká Ukrajina -EU norm. ZŠ	32 368,00
- nevyčerpaná dotácia zo ŠR na projekt " Reg. centrum podpory učiteľov"	21 405,02
- nevyčerpané prostriedky projekt UNICEF	20 185,49
- nevyčerpané prostriedky: Podnikateľská činnosť MsÚ	457,36
- nevyčerpané prostriedky: Podnikateľská činnosť MsP	621,53
- nevyčerpané prostriedky za CVČ od obcí	2 664,36
- nevyčerpané prostriedky školského stravovania MsÚ - MŠ	60 272,30
- nevyčerpané prostriedky školského stravovania RO - 584	293 365,64
- nevyčerpané prostriedky darov	7 234,25
- nevyčerpané prostriedky z Fondu opráv a údržby na byty so štátnou podporou	168 557,64
- nevyčerpané prostriedky z Fondu mestského rozvoja (poplatok za miestny rozvoj)	55 075,00
- nevyčerpané prostriedky z Fondu prevádzky - Kreatívne centrum	18 526,91
Spolu nevyčerpané účelové finančné prostriedky	1 471 207,28

Pri schvaľovaní Záverečného účtu mesta za rok 2023 bolo schválené použitie zostatku finančných prostriedkov z roku 2023. Schodok rozpočtu mesta Nitra v sume -10 977 695,91€ zistený podľa § 10 ods.3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa upravuje o nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe iného osobitného predpisu podľa § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách vo výške 1 471 207,28€ a takto zistený schodok vo výške -12 448 903,19€ bol vysporiadaný v priebehu rozpočtového roka zo zostatku finančných operácií. Zostatok finančných operácií za rok 2023 vo výške 5 870 963,55€ navrhujeme použiť na tvorbu Rezervného fondu.

Výsledok hospodárenia príspevkových organizácií za rok 2023 po zdanení:

Správa zariadení sociálnych služieb

Výsledok hospodárenia z hlavnej činnosti	-42 766,94 €
Výsledok hospodárenia z podnikateľskej činnosti	+ 87,22 €

Kreatívne centrum

Výsledok hospodárenia z hlavnej činnosti	0,00 €
Výsledok hospodárenia z podnikateľskej činnosti	0,00 €

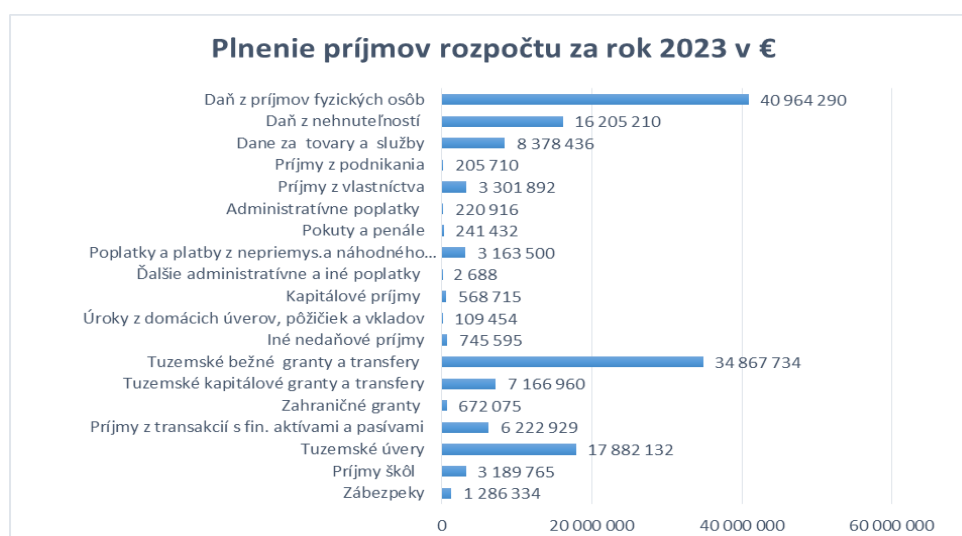

7.2 Plnenie príjmov za rok 2023 v €

Plnenie príjmov mesta za rok 2023 v eurách poskytuje podrobný prehľad o dosiahnutých finančných prostriedkoch, ktoré boli získané z rôznych zdrojov počas tohto rozpočtového roka.

Kód	Príjmy mesta Nitra vrátane RO	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Skutočnosť k 31.12.2023	% čerpania
PRÍJMY SPOLU		91 962 840	154 382 781	145 395 767	94,18%
111	Daň z príjmov fyzických osôb	39 386 970	41 273 250	40 964 290	99,25%
121	Daň z nehnuteľností	14 762 750	15 968 750	16 205 210	101,48%
130	Dane za tovary a služby	7 282 400	8 157 400	8 378 436	102,71%
211	Príjmy z podnikania	110 000	209 346	205 710	98,26%
212	Príjmy z vlastníctva	2 888 460	3 181 960	3 301 892	103,77%
221	Administratívne poplatky	182 000	182 000	220 916	121,38%
222	Pokuty a penále	160 000	178 100	241 432	135,56%
223	Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb	3 198 500	3 098 940	3 163 500	102,08%
229	Ďalšie administratívne a iné poplatky platby	2 000	2 000	2 688	134,40%
230	Kapitálové príjmy	2 283 500	964 700	568 715	58,95%
240	Úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov	0	100 000	109 454	109,45%
290	Iné nedaňové príjmy	50 000	313 220	745 595	238,04%
310	Tuzemské bežné granty a transfery	18 422 500	36 984 520	34 867 734	94,28%
320	Tuzemské kapitálové granty a transfery	0	6 975 940	7 166 960	102,74%
330	Zahraničné granty	0	672 077	672 075	100,00%
400	Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	495 760	8 214 810	6 222 929	75,75%
510	Tuzemské úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci	0	24 216 080	17 882 132	73,84%
	Príjmy škôl	2 738 000	3 689 688	3 189 765	86,45%
	+ Zábezpeky			1 286 334	

Plnenie príjmovej časti rozpočtu za rok 2023 v podrobnejšom členení je znázornené v grafe.

7.2.1 Bežné príjmy mesta a rozpočtových organizácií mesta

Rozpočtované bežné príjmy (vrátane príjmov rozpočtových organizácií) vo výške 114 010 136,34 € dosiahli plnenie vo výške 112 267 595,80€. Po úprave rozpočtu Dane z príjmov FO z pôvodne schváleného rozpočtu vo výške 39 386 970 € na predikovanú hodnotu 41 273 250 € sa v skutočnosti naplnila na 99,3%. Pozitívne môžeme hodnotiť plnenie vlastných príjmov zahŕňajúce dane z nehnuteľností (101,5%), dane za špecifické služby (102,7 %), predovšetkým z nich daň za ubytovanie (124,9%), poplatok za miestny rozvoj (103,3%), príjmy z vlastníctva (103,8%), za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (102,3%), administratívne poplatky (121,4%), ostatné príjmy (238,0%) a pokuty za porušenie predpisov (135,6%). Naopak rozpočtované hodnoty nedosiahli príjmy z podnikania (98,3%), dane z pozemkov (80,3%), príjmy za školy a školské zariadenia (94,1%).

Plnenie rozpočtu bežných príjmov - mesta a RO spolu

Katégoria	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
	Bežné príjmy celkom	89 183 580,00	114 010 136,34	112 267 595,80	98,47%
100	Daňové príjmy	61 432 120,00	65 399 400,00	65 547 935,61	100,23%
200	Nedaňové príjmy	9 328 960,00	10 822 190,98	11 047 901,25	102,09%
300	Granty a transfery	18 422 500,00	37 788 545,36	35 671 758,94	94,40%

Z toho: Plnenie rozpočtu bežných príjmov – RO (školy a školské zariadenia)

Katégoria	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
	Bežné príjmy celkom	2 738 000,00	3 688 572,11	3 188 649,20	86,45%
200	Nedaňové príjmy	2 738 000,00	3 556 622,00	3 056 699,09	85,94%
300	Granty a transfery	0,00	131 950,11	131 950,11	100,00%

7.2.2 Kapitálové príjmy mesta a rozpočtových organizácií mesta

Kapitálové príjmy boli rozpočtované spolu s rozpočtovými organizáciami vo výške 7 940 639,63€, v skutočnosti sa naplnili na 97,42%.

Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov – mesta a RO spolu

Katégoria	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
	Kapitálové príjmy celkom	2 283 500,00	7 940 639,63	7 735 675,74	97,42%
200	Nedaňové príjmy	2 283 500,00	964 700,00	568 715,01	58,95%
300	Granty a transfery	0,00	6 975 939,63	7 166 960,73	102,74%

Z toho: Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov – RO (školy a školské zariadenia)

Katégoria	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
	Kapitálové príjmy celkom	0,00	0,00	0,00	0,00%
300	Granty a transfery	0,00	0,00	0,00	0,00%

7.2.3 Príjmové finančné operácie mesta a rozpočtových organizácií mesta

Plnenie rozpočtu príjmových finančných operácií – mesta a RO spolu

Kategória	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
	Príjmové fin. operácie celkom	495 760,00	32 432 004,97	25 392 495,80	78,29%
400	Príjmy z transakcií s FA a FP* ¹	495 760,00	8 215 929,20	7 510 363,38	91,41%
500	Prijaté úvery, pôžičky a NFV* ²	0,00	24 216 075,77	17 882 132,42	73,84%

*¹ s FA a FP: s finančnými aktívami a finančnými pasívami *² NFV: návratné finančné výpomoci

Z toho: Plnenie rozpočtu príjmových finančných operácií – RO (školy a školské zariadenia)

Kategória	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
	Príjmové fin. operácie celkom	495 760,00	32 432 004,97	25 392 495,80	78,29%
400	Príjmy z transakcií s FA a FP* ¹	495 760,00	8 215 929,20	7 510 363,38	91,41%

*¹ s FA a FP: s finančnými aktívami a finančnými pasívami

7.3 Čerpanie výdavkov za rok 2023 v €

7.3.1 Bežné výdavky mesta a rozpočtových organizácií mesta

Čerpanie bežných výdavkov rozpočtu (vrátane výdavkov rozpočtových organizácií) je nižšie v porovnaní s rozpočtovanou čiastkou vo výške 6 790 702,41€ a to predovšetkým podľa ekonomických kategórií v položkách: 610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania plnenie dosiahlo 96,58% rozpočtu, 620 - Poistné a príspevok do poisťovní 95,39%, 630 - Tovary a služby 87,32%, 640 - Bežné transfery 99,39%, 650 – Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom 83,76%.

Prehľad o čerpaní bežných výdavkov – mesta a RO spolu

Kategória	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
600	Bežné výdavky celkom	84 357 683,00	110 429 288,43	103 638 586,02	93,85%
610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	28 641 724,00	34 091 358,84	32 925 694,47	96,58%
620	Poistné a príspevok do poisťovní	11 282 542,00	12 448 030,05	11 873 621,34	95,39%
630	Tovary a služby	27 026 597,00	38 172 834,69	33 332 951,78	87,32%
640	Bežné transfery	17 242 430,00	25 372 674,85	25 217 843,02	99,39%
650	Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom	164 390,00	344 390,00	288 475,41	83,76%

Z toho: Prehľad o čerpaní bežných výdavkov – RO (školy a školské zariadenia)

Kategória	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
600	Bežné výdavky celkom	22 450 890,00	32 262 619,90	31 204 759,85	96,72%
610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	13 093 036,00	16 733 438,29	16 690 028,41	99,74%
620	Poistné a príspevok do poisťovní	4 591 437,00	5 926 658,56	5 924 662,76	99,97%
630	Tovary a služby	4 733 547,00	9 342 012,51	8 329 558,14	89,16%
640	Bežné transfery	32 870,00	260 510,54	260 510,54	100,00%

7.3.2 Kapitálové výdavky mesta a rozpočtových organizácií mesta

Výdavky kapitálového rozpočtu za rok 2023 sa čerpali vo výške 27 342 381,43 €, čo je o 10 824 761,08 € menej, než bolo pôvodne rozpočtované. Tento rozdiel v čerpaní bol spôsobený predovšetkým časovým posunom realizácie plánovaných investičných akcií, ktoré sa nemohli uskutočniť v plánovanom termíne kvôli rôznym faktorom, ako sú oneskorenia v dodávkach materiálov, administratívne prekážky alebo zmeny v projektovom plánovaní.

Na financovanie kapitálových výdavkov mesto využilo predovšetkým prostriedky z finančných operácií. Medzi tieto prostriedky patrili úverové zdroje a finančné prostriedky z rezervného fondu mesta, ktorý bol vytvorený na zabezpečenie stability a flexibility v oblasti kapitálových investícií. Taktiež bolo zabezpečené krytie kapitálových výdavkov z prebytku bežného rozpočtu, čo umožnilo využitie dodatočných finančných prostriedkov na investície, ktoré neboli v pôvodnom rozpočte plánované. Tento prebytok poskytol mestu flexibilitu pri prerozdelení prostriedkov a umožnil mu lepšie reagovať na nepredvídané okolnosti a potreby, čím prispel k stabilnému a efektívnemu hospodáreniu s financiami v priebehu roka. V dôsledku týchto opatrení sa mesto mohlo sústrediť na dokončenie najdôležitejších projektov a zlepšiť hospodárenie s dostupnými finančnými zdrojmi.

Prehľad o čerpaní kapitálových výdavkov – mesta a RO spolu

Kategória	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
700	Kapitálové výdavky celkom	1 818 807,00	38 167 142,51	27 342 381,43	71,64%
710	Obstarávanie kapitálových aktív	1 699 967,00	37 935 352,71	27 110 898,97	71,47%
720	Kapitálové transfery	118 840,00	231 789,80	231 482,46	99,87%

Z toho: Prehľad o čerpaní kapitálových výdavkov – RO (školy a školské zariadenia)

Kategória	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
700	Kapitálové výdavky celkom	0,00	432 720,12	432 720,12	100,00%
710	Obstarávanie kapitálových aktív	0,00	432 720,12	432 720,12	100,00%

7.3.3 Výdavkové finančné operácie mesta a rozpočtových organizácií mesta

Plnenie rozpočtu výdavkových finančných operácií – mesta a RO spolu

Kategória	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
800	Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	5 786 350,00	5 786 350,00	6 725 084,73	116,22%
810	Úvery, pôžičky, návratné finančné	0,00	0,00	938 774,27	
820	Splácanie istín	5 786 350,00	5 786 350,00	5 786 310,46	100,00%

Z toho: Plnenie rozpočtu výdavkových finančných operácií – RO (školy a školské zariadenia)

Kategória	Text	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia príjmov
800	Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	0,00	0,00	0,00	0,00%
810	Úvery, pôžičky, návratné finančné	0,00	0,00	0,00	0,00%

7.4 Plán rozpočtu na roky 2024 - 2026

Príjmy mesta Nitra vrátane RO	Skutočnosť 2023	Plán na rok 2024	Plán na rok 2025	Plán na rok 2026
PRÍJMY SPOLU	145 395 767	101 447 110	96 026 542	99 962 482
Daň z príjmov fyzických osôb	40 964 290	41 124 000	42 356 670	46 292 610
Daň z nehnuteľností	16 205 210	17 245 000	17 245 000	17 245 000
Dane za tovary a služby	8 378 436	8 277 700	8 277 700	8 277 700
Príjmy z podnikania	205 710	510 000	110 000	110 000
Príjmy z vlastníctva	3 301 892	3 317 984	3 317 984	3 317 984
Administratívne poplatky	220 916	214 000	214 000	214 000
Pokuty a penále	241 432	190 000	190 000	190 000
Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb	3 163 500	3 274 490	3 274 490	3 274 490
Ďalšie administratívne a iné poplatky a platby	2 688	2 000	2 000	2 000
Kapitálové príjmy	568 715	455 000	0	0
Úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov	109 454	100 000	100 000	100 000
Iné nedaňové príjmy	745 595	15 000	15 000	15 000
Tuzemské bežné granty a transfery	34 867 734	19 784 868	19 172 848	19 172 848
Tuzemské kapitálové granty a transfery	7 166 960	5 186 218	0	0
Zahraniczne granty	672 075	0	0	0
Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	6 222 929	0	0	0
Tuzemské úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci	17 882 132			
Príjmy RO s právnou subjektivitou (školy a školské zariadenia)	3 189 765	1 750 850	1 750 850	1 750 850
+ Zábezpeky	1 286 334	0	0	0

Výdavky mesta Nitra	Skutočnosť 2023	Plán na rok 2024	Plán na rok 2025	Plán na rok 2026
Výdavky spolu, z toho	101 786 097	85 155 400	83 905 250	82 489 790
Vnútrotná správa	16 484 839	12 800 940	12 800 940	12 800 940
Dobrovoľné hasičské zbory	10 463	14 000	14 000	14 000
Referát matričného úradu	160 260	160 260	160 260	160 260
Odbor životného prostredia	10 256 807	10 317 000	10 317 000	10 317 000
Odbor dopravy	9 205 565	8 295 000	8 598 540	9 295 000
Stredisko mestských služieb	3 010 132	3 358 100	3 358 100	3 358 100
Odbor majetku	5 989 795	4 219 294	4 219 294	4 219 294
Odbor školstva, mládeže a športu	49 674 977	42 060 504	42 060 504	43 060 504
Odbor kultúry	697 408	448 200	448 200	448 200
Odbor sociálnych služieb	5 202 077	5 116 518	5 116 518	5 116 518
Útvar hlavného architekta	110 006	88 000	88 000	88 000
Projekty pre regionálny rozvoj	12 374 572	370 846	370 846	3 488 186
Kreatívne Centrum	12 154 521	612 120	612 120	612 120
Odbor komunikácie a propagácie	50 426	73 000	73 000	73 000
Turistické informačné centrum TIC Nitra	133 919	18 700	18 700	18 700
Mestská polícia	2 725 181	2 934 500	2 934 500	2 934 500
Odbor investičnej výstavby a rozvoja	2 396 399	83 000	83 000	83 000
Podnikateľská činnosť	55 145	50 000	50 000	50 000
Splátky úverov a úrokov	6 074 786	10 427 129	4 703 020	3 825 160
Nerozpočtované výdavky	938 774	0	0	0

8. Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva

8.1 Za materskú účtovnú jednotku (Mesto Nitra)

8.1.1 Majetok

AKTÍVA – údaje Netto	Stav v € k 31.12.2023	Stav v € k 31.12.2022
Majetok spolu	269 070 992,47	248 964 413,63
Neobežný majetok spolu	220 355 988,26	202 820 371,84
Dlhodobý nehmotný majetok	483 040,73	691 796,67
Dlhodobý hmotný majetok	191 007 842,67	173 263 470,31
Dlhodobý finančný majetok	28 865 104,86	28 865 104,86
Obežný majetok spolu	48 681 805,07	46 108 403,95
Zásoby	227 462,82	237 390,66
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	32 429 210,81	31 373 834,82
Dlhodobé pohľadávky	5 095,96	5 095,96
Krátkodobé pohľadávky	4 859 691,72	4 420 428,81
Finančné účty	11 160 343,76	9 627 233,64
Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	0	444 420,06
Časové rozlíšenie	33 199,14	35 637,84

8.1.2 Zdroje krytia

PASÍVA	Stav v € k 31.12.2023	Stav v € k 31.12.2022
Vlastné imanie a záväzky spolu	269 070 992,47	248 964 413,63
Vlastné imanie	188 247 575,39	184 290 667,64
Oceňovacie rozdiely	0	0
Fondy	0	0
Výsledok hospodárenia	188 247 575,39	184 290 667,64
Záväzky	41 376 815,82	31 295 409,61
Rezervy	1 247 906,05	403 044,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	876 250,71	599 912,97
Dlhodobé záväzky	6 807 827,82	7 069 561,63
Krátkodobé záväzky	4 188 625,60	5 616 403,27
Bankové úvery a výpomoci	28 256 205,64	17 606 487,74
Časové rozlíšenie	39 446 601,26	33 378 336,38

8.1.3 Pohľadávky

Pohľadávky	Zostatok v € k 31.12.2023	Zostatok v € k 31.12.2022
Pohľadávky v lehote splatnosti	874 132,29	669 766,19
Pohľadávky po lehote splatnosti	8 148 701,70	7 680 447,17

8.1.4 Závázky

Závázky	Zostatok v € k 31.12.2023	Zostatok v € k 31.12.2022
Závázky v lehote splatnosti	10 913 399,30	12 586 351,40
Závázky po lehote splatnosti	83 054,12	99 613,50

8.2 Za konsolidovaný celok mesta Nitra

8.2.1 Majetok konsolidovaného celku

AKTÍVA – údaje Netto	Stav v € k 31.12.2023	Stav v € k 31.12.2022
Majetok spolu	321 715 777,59	297 901 275,07
Neobežný majetok spolu	288 801 852,99	269 230 364,11
Dlhodobý nehmotný majetok	1 428 256,34	1 597 632,28
Dlhodobý hmotný majetok	270 974 019,37	251 233 154,55
Dlhodobý finančný majetok	16 399 577,28	16 399 577,28
Obežný majetok spolu	32 708 466,55	28 507 590,38
Zásoby	345 689,66	352 059,38
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0	0
Dlhodobé pohľadávky	109 697,96	119 204,92
Krátkodobé pohľadávky	11 375 301,94	12 432 348,70
Finančné účty	20 877 776,99	15 603 977,38
Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	0	0
Časové rozlíšenie	205 458,05	163 320,58

8.2.2 Zdroje krytia konsolidovaného celku

PASÍVA	Stav v € k 31.12.2023	Stav v € k 31.12.2022
Vlastné imanie a záväzky spolu	321 715 777,59	297 901 275,07
Vlastné imanie	201 429 784,41	196 324 739,48
Oceňovacie rozdiely	0	0
Fondy	0	0
Výsledok hospodárenia	194 030 367,50	189 444 421,71
Podiely iných účt. jednotiek	7 399 416,91	6 880 317,77
Záväzky	74 580 454,68	64 028 735,36
Rezervy	4 408 626,05	3 280 179,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	890 628,85	621 700,28
Dlhodobé záväzky	7 026 012,47	7 300 456,76
Krátkodobé záväzky	16 287 488,67	15 394 235,58
Bankové úvery a výpomoci	45 967 698,64	37 432 163,74
Časové rozlíšenie	45 705 538,50	37 547 800,23

8.2.3 Pohľadávky konsolidovaného celku

Pohľadávky	Zostatok v € k 31.12.2023	Zostatok v € k 31.12.2022
Pohľadávky v lehote splatnosti	11 913 629,47	10 690 889,04
Pohľadávky po lehote splatnosti	7 358 102,70	7 680 447,17

8.2.4 Záväzky konsolidovaného celku

Záväzky	Zostatok v € k 31.12.2023	Zostatok v € k 31.12.2022
Záväzky v lehote splatnosti	23 214 771,73	22 581 348,03
Záväzky po lehote splatnosti	98 729,41	113 344,31

9. Hospodársky výsledok za rok 2023 - vývoj nákladov a výnosov

9.1. Za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť v € k 31.12.2023	Skutočnosť v € k 31.12.2022
Náklady		
50 – Spotrebované nákupy	7 800 495,93	6 217 973,14
51 – Služby	14 079 055,74	12 926 557,22
52 – Osobné náklady	23 832 311,57	20 419 122,54
53 – Dane a poplatky	483 063,69	586 643,02
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	6 062 824,33	1 725 359,85
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	10 697 917,51	9 398 905,59
56 – Finančné náklady	3 958 463,80	317 976,28
57 – Mimoriadne náklady	0	0
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	25 070 095,82	25 975 197,54
Súčet účtovnej skupiny 50-58	91 984 228,43	77 567 735,18
Výnosy		
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	3 068 616,69	2 416 486,89
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0	0
62 – Aktivácia	0	0
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	66 314 922,97	58 511 752,94
64 – Ostatné výnosy	7 370 276,33	6 251 419,17
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	1 962 145,44	3 317 420,27
66 – Finančné výnosy	335 785,37	86 654,21
67 – Mimoriadne výnosy	0	0
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	16 967 588,01	8 342 693,59
Súčet účtovná trieda 6	96 019 334,81	78 926 427,07
Výsledok hospodárenia pred zdanením	4 035 106,38	1 358 691,89
59 – Dane z príjmov	20 692,33	425,62
Výsledok hospodárenia po zdanení + kladný VH, - záporný VH /	4 014 414,05	1 358 266,27

9.2 Za konsolidovaný celok mesta Nitra

Názov	Skutočnosť v € k 31.12.2023	Skutočnosť v € k 31.12.2022
Náklady		
50 – Spotrebované nákupy	31 043 191,52	25 946 346,63
51 – Služby	13 636 455,66	11 596 694,53
52 – Osobné náklady	59 198 248,50	51 310 963,01
53 – Dane a poplatky	534 419,27	643 926,49
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	10 291 660,00	4 878 200,19
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	15 407 341,98	13 507 931,72
56 – Finančné náklady	4 526 335,69	639 386,14
57 – Mimoriadne náklady	0	0
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	10 514 935,31	13 237 075,01
Súčet účtovnej skupiny 50-58	145 152 587,93	121 760 523,72
Výnosy		
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	37 251 671,73	27 893 504,02
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	9 554,00	-4 547,00
62 – Aktivácia	92 222,87	69 468,29
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	66 092 237,01	58 298 682,34
64 – Ostatné výnosy	8 623 765,70	9 296 212,90
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	1 962 145,44	3 317 420,27
66 – Finančné výnosy	161 891,69	16 596,12
67 – Mimoriadne výnosy	0	0
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	36 861 978,68	24 808 164,10
Súčet účtovná trieda 6	151 055 467,12	123 695 501,04
Výsledok hospodárenia pred zdanením	5 902 879,19	1 934 977,32
59 – Dane z príjmov	267 748,72	125 948,95
Výsledok hospodárenia po zdanení + kladný VH, - záporný VH /	5 635 130,47	1 809 028,37

10. Ostatné dôležité informácie

10.1 Prijaté transfery

Prehľad vybraných transferov na bežné výdavky za rok 2023:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých transferov v €
Okresný úrad Nitra	Transfer zo ŠR na prenesené kompetencie školstvo	16 468 183,00
MV SR	Príspevok za ubytovanie odídencom - Humanitárna pomoc	4 435 669,00
ÚPSVaR	Zo ŠR na stravu pre ZŠ	1 361 414,80
MPSVaR SR	Transfer zo ŠR na Zariadenie sociálnych služieb	1 126 415,55
Okresný úrad Nitra	Zo ŠR na asistenta učiteľa	485 046,00
Okresný úrad Nitra	Projekt POP	340 049,99
ÚPSVaR	Zo ŠR na stravu pre MŠ	160 989,00
Okresný úrad Nitra	Transfer zo ŠR na školský úrad	61 308,00
Okresný úrad Nitra	Zo ŠR pre deti zo soc.nevýhodného prostredia	37 700,00
Okresný úrad Nitra	Transfer zo ŠR na evidenciu obyvateľstva	25 611,30
MIRRI SR	Zo ŠR - Projekt Implementácia úloh IROP	20 487,40

Prehľad vybraných kapitálových transferov poskytnutých mestu v roku 2023 :

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých transferov v €
MIRRI SR	Dotácia projekt Obnova Starého parku	1 349 690,82
MIRRI SR	Dotácia projekt Revitalizácia hradného kopca	637 635,91
MIRRI SR	Dotácia projekt Komunitné Centrum Drážovce	273 494,13
MIRRI SR	Dotácia projekt Kreatívne centrum	2 353 482,53
MIRRI SR	Dotácia Cyklotrasa Univerz. most	626 914,75
MIRRI SR	Dotácia Cyklotrasa Mlynárce-Diely-Klokočina	785 245,51

10.2 Pridelené dotácie a transfery za rok 2023

10.2.1 Kultúra

Poskytnuté dotácie za rok 2023 – kultúra a kreatívny priemysel

P. č.	Organizácia	Názov projektu	Dotácia v €
1	Asociácia Divadelná Nitra	DIVADELNÁ NITRA PRE NITRU – celoročná činnosť kultúrneho centra bod.K7 v roku 2023 a Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2023	7 500,00
2	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	Medzinárodný akademický folklórny festival Akademická Nitra 2023	7 000,00
3	Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	Nitrianske univerzitné dni	6 000,00
4	BUBNOVÁ SHOW	CAMPANA FEST 2023	4 000,00
5	Krajské osvetové stredisko v Nitre	FAD 2023 - Festival Amatérskoho Divadla, 9.ročník	4 000,00
6	majo & majo s. r. o.	Flaam Festival 2023	4 000,00
7	BerCash s.r.o.	Svätourbanské zoborské slávnosti 2023	4 000,00
8	Double Head Music s. r. o.	Labyrint - festival	3 000,00
9	ARS ORGANI	ARS ORGANI NITRA 2023 - 15. ročník medzinárodného organového festivalu	3 000,00
10	Priatelia starého divadla	Dvorček; Oživené kultúrky; Gašpariáda 2023; 10. Nitránska verklikáraň	3 000,00
11	Nitrafiesta	Nitrafiesta podujatia - kultúra	3 000,00
12	dobový spolok SATYROS	Historické podujatia - Kniežacie dni 2023 a Pribinova Nitrawa 2023	3 000,00
13	Umenie a spoločnosť	Rok 2023 v Novom divadle	3 000,00
14	A Cafe s.r.o.	Kultúrne zážitky z Nitry 2023	3 000,00
15	Konfrontácie	Konfrontácie - festival umení s medzinárodnou účasťou / 20. ročník	2 500,00
16	Kníhkupectvo a antikvariát Pod Vrškom s.r.o.	Strety s umením a literatúrou na Kupeckej	2 500,00
17	NR94901	Chrenová žije 2023	2 500,00
18	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	Medzinárodný filmový festival Agrofilm - 39. ročník	2 500,00
19	Nitriansky komorný orchester	Nitriansky komorný orchester 2023	2 500,00
20	Nitriansky horský spolok	Festival o horách a cestovaní „Vysoké hory Nitra 2023“ – 16. ročník	2 300,00
21	Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre	Literárna Nitra 2023 - „Hľadanie...“	2 000,00
22	Pianistan	Bielo-čierny koncert pod nitrianskym nebom	2 000,00
23	Združenie architektov Nitry /ZAN/	Deň Architektúry v Nitre 2023	2 000,00
24	Občianske združenie rodičov pri Centre voľného času, Štefánikova trieda 63, Nitra	70. výročie Centra voľného času DOMINO	2 000,00
25	Krajská organizácia cestovného ruchu Nitriansky kraj	Exteriérová panelová výstava o Cyrilo-metodskej ceste pri príležitosti 1160. výročia príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu	1 500,00
26	Občianske združenie Zobor	Svätoplukovo kráľovstvo oživa	1 500,00
27	Nitrianska galéria	Leto na Samovej č.1 /2023	1 500,00
28	TRIPTYCH	Hidepark 2023	1 500,00
29	LAWLESS, s.r.o.	FATANGO 2023	1 200,00
30	Centrum pre rodinu-Nitra	15. jubilejný ročník DEŇ RODINY	1 000,00
31	Tradičia - Združenie priateľov kultúrnych tradícií Dražoviec	Sviatok nového chleba 2023 a 55. výročie vzniku folklórnej skupiny v Dražovciach	983,30
32	Asociácia pre mládež, vedu a techniku	Nitra Model 2023	1 000,00
33	Castellum, n.o.	Leto na Nitrianskom hrade 2023	1 000,00
34	"Spevácky zbor NITRIA"	Rozvoj záujmovo-umeleckej činnosti členov Speváckeho zboru Nitria	1 000,00
35	Občianske združenie Krškany 2020	Živo v Dome kultúry	550,00
36	Divadlo Andreja Bagara v Nitre	Domov - inscenácia a diskusia	1 000,00
37	Alej na Prameni	Hudba a piknik v Aleji	1 000,00
38	Dom Matice slovenskej	Tradičná Nitra	500,00
SPOLU			95 533,30

Poskytnuté dotácie za rok 2023 - kultúrne pamiatky a pamätihodnosti:

p. č.	Organizácia	Názov projektu	Dotácia v €
1	Rímskokatolícka cirkev - Farnosť Nitra - Kalvária	Kalvária v Nitre -III. etapa - Kaplnka Božieho hrobu - obnova a reštaurovanie - NKP č. ÚZPF: 11664/21	10 000,00
2	Rímskokatolícka cirkev - Farnosť Dolné Krškany	Obnova kostola sv. Ondreja v Dolných Krškanoch	5 000,00
3	SVB FARSKÁ	Remeselno-umelecká obnova hlavných vstupných dverí na Farskej ul. 50, Nitra – NKP - č. ÚZPF: 11894/1	5 000,00
SPOLU			20 000,00

10.2.2 Šport

Poskytnuté dotácie za rok 2023 – strategické športy:

p. č.	Organizácia	Dotácia v €
1	HK Nitra	135 491,00
2	ZŠK UKF	44 509,00
3	ŠOG ATLETIKA	49 117,00
4	TJ STAVBÁR	35 351,65
5	BOX CLUB STAVBÁR	24 324,00
SPOLU		288 792,65

Poskytnuté dotácie za rok 2023 – ostatné športy:

p. č.	Organizácia	Dotácia v €
1	BKM JUNIOR UKF	21 570,00
2	BKM SPU	28 526,00
3	ČFK Nitra	4 713,00
4	FK Janíkovce	3 108,00
5	ŠK Slávia SPU DFA	3 376,00
6	TJ Slovan Chrenová	3 911,00
7	Korfbalový klub SPU	1 971,00
8	LATUS	1 904,00
9	HBK Nitrianski rytieri	30 100,00
10	KST RAKSIT	1 352,00
11	Gymgol	4 785,00
12	Zápasnícky klub Corgoň	9 206,00
13	TK Slávia SPU	4 525,00
14	Nitriansky šachový klub	520
15	ŠOG stolný tenis	5 357,00
16	ŠK Delfín	12 500,00
17	ŠK karate Kachi	8 738,00
18	Tornado Team Nitra	1 560,00
19	Pro box Team	2 705,00
20	Klub športového aerobiku	936
21	ŠK Topoľčianky, odd. Nitra	8 738,00
22	ŠK karate Farmex	15 499,00
23	Karate klub Imperium	7 906,00
24	TJ AC Nitra	12 483,00
25	VK Slavia	7 121,00
SPOLU		203 110,00

Poskytnuté dotácie za rok 2023 - športové podujatia

p. č.	Organizácia	Dotácia v €
1	VK Slávia SPU Nitra	75,00
2	Box Club Stavbár	498,00
3	OZ Krškany 2020	498,00
4	PANDA klub	697,00
5	GYMGOL	548,00
6	ŠK ELITE	1 196,00
7	Nitrawa	1 495,00
8	BKM JUNIOR	647,00
9	TJ AC	598,00
10	ZO SZTŠ	1 096,00
11	HOUSE OF DANCE	1 196,00
12	ŠOK	498,00
13	ČFK	548,00
14	TK Slávia SPU	249,00
15	ZŠK UKF	548,00
16	Korfbalový klub	598,00
17	FIFA League	897,00
18	Nitriansky šachový klub	490,00
19	Slovenský rybársky zväz	996,00
20	Corgoň	498,00
21	SZTŠ Fénix	1 096,00
22	OZ Šťastné deti	897,00
23	Sl. Zväz telesne postihnutých	462,50
24	Ľadové medvede	1 196,00
SPOLU		17 517,50

Poskytnuté dotácie za rok 2023 - telesne postihnutí športovci

p. č.	Organizácia	Dotácia v €
1	Pod Borinkou o.z.	750,00
2	SCORPIONI	750,00
3	Arabeska	1 500,00
SPOLU		3 000,00

Poskytnuté dotácie za rok 2023 – ostatné

p. č.	Organizácia	Dotácia v €
1	TJ Chrenová	5 000,00
2	FK Janíkovce	4 000,00
3	ŠK Dolné Krškany	4 000,00
SPOLU		13 000,00

10.2.3 Vzdelávanie a práca s mládežou

Poskytnuté dotácie za rok 2023 – formálne a neformálne vzdelávanie a práca s mládežou

p. č.	Organizácia	Dotácia v €
1	Budúcnosť, n.o. - vypni mobil, zapni sa pre BUDÚCNOSŤ	1 000,00
2	Súkromná stredná odborná škola polytechnická DSA, Nitra	1 000,00
3	Language Planet Academy, s.r.o.	1 000,00
4	Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre	1 000,00
5	IPčko	1 000,00
SPOLU		5 000,00

10.2.4 Sociálna oblasť a podpora verejného zdravia

Poskytnuté dotácie za rok 2023 - sociálna oblasť a podpora verejného zdravia

p. č.	Organizácia	Názov projektu	Dotácia v €
1	Budúcnosť, n.o., Nitra	Virtuálne s BUDÚCNOSŤOU 3	800,00
2	Centrum pre rodinu, Nitra	Ako nerozbiť rodinu v 21. storočí	2 000,00
3	Centrum Slniečko, n.o., Nitra	Skvalitnenie služieb pomoci a podpory deťom so syndrómom CAN a obetiam domáceho násillia	11 000,00
4	EFFETA – stredisko Sv. Františka Saleského, Nitra	Spájame rodiny detí so zdravotným znevýhodnením	1 800,00
5	Ipčko, Bratislava	Dostupná pomoc pre mladých ľudí v ID klube a centre krízovej intervencie	2 000,00
6	Jednota dôchodcov na Slovensku, mestská organizácia č.3, Nitra	Športový deň pod názvom – Starí rodičia a vnuci	400,00
7	KlauDIA, o.z., Lužianky	Nutričná akadémia – život rodín s diabetom	3 000,00
8	Komunitné centrum, Nitra	Tretí vek dobrovoľníctva	2 000,00
9	Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre	Činorodí seniori v knižnici	700,00
10	Lucky baby o.z., Moravany nad Váhom	Aktivizácia seniorov pomocou mentálnej aritmetiky	2 000,00
11	Nitrianska galéria, Nitra	Tvorit môže každý!	500,00
12	Spojená katolícka škola, Nitra	Podaj Pomocnú Ruku 2023	900,00
13	ŠOK, Nitra	Klokočinské rodinné dni	900,00
14	Združenie STORM, Nitra	Bezpečne v komunite vďaka KROKU VPRED	10 000,00
SPOLU			38 000,00

Poskytnuté transfery

p. č.	Organizácia	Transfer v €
1	Budúcnosť n.o.	10 000,00
2	Budúcnosť n.o. (energie)	2 812,37
3	Diecézna charita Nitra	5 000,00
4	Diecézna charita Nitra (Hospic)	35 000,00
5	Effeta	5 000,00
6	Jednota dôchodcov na Slovensku	6 000,00
7	Klub rodičov autistických detí (energie)	1 909,19
8	Komunitné centrum	20 000,00
9	Misijná kongregácia Ducha svätého, Ivanka pri Nitre	16 732,05
10	STORM Nitra (CIRKUS)	6 800,00
11	STORM Nitra (Krok vpred)	16 400,00
12	Úsmev ako dar (energie)	1 493,70
13	Územné centrum Nitra UC-4 (Združenie kresťanských seniorov Slovenska)	1 900,00
SPOLU		129 047,31

10.2.5 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v Nitre

Poskytnuté dotácie za rok 2023 - podpora a rozvoj cestovného ruchu v Nitre

p. č.	Organizácia	Dotácia v €
1	Zoborské včely o.z.	1 000,00
2	Nitrafiesta o.z.	4 000,00
3	Vinohradnícky spolok Bita	2 000,00
4	Dom Matice slovenskej	950,90
5	Slovenský kosecký spolok	2 000,00
6	Nitrianska organizácia cestovného ruchu	99 600,00
7	Slovenský zväz včelárov, z.o. Nitra	2 000,00
SPOLU		111 550,90

10.2.6 Ďalšie transfery a dotácie poskytnuté z rozpočtu mesta

ĎALŠIE VYBRANÉ TRANSFERY A DOTÁCIE

p. č.	Organizácia	Transfer v €
1	Mestská verejná doprava - TD Transport s.r.o.	4 098 947,00
2	TD Transport s.r.o.- zúčtovanie - MHD za rok 2022	809 301,00
3	Regionálne centrum Sloboda zvierat - Podpora útulku zvierat	3 000,00
4	Transfer SZSS na činnosť z rozpočtu mesta	2 155 760,00
5	HK Nitra - refinancovanie opodstatnene vynaložených nákladov	150 000,00
6	Transfer NI - na vykrytie nákladov spojených s prevádzkou FŠ,ČFK	446 130,00
7	Nitrianska komunitná nadácia - transfer	15 000,00
8	SPU Nitra - na prevádzku botanickej záhrady	2 400,00
9	NKS s.r.o. - na prevádzku kompostárne	240 000,00
10	Cirkevným školám	978 821,00
11	Súkromným školám	2 666 915,00
12	Transfer z rozpočtu mesta - Službyt	642 720,00
13	Transfer pre Diecéznu charitu na nízkoprahové denné centrum	45 500,00
14	Transfer pre neverejných poskytovateľov - opatrovat.služba	136 349,00
SPOLU		12 390 843,00

Kompletný zoznam výdavkov mesta na dotácie a transfery je zverejnený v Záverečnom účte mesta Nitra za rok 2023.

10.3 Prostriedky z darov za rok 2023

POČIATOČNÝ STAV K 1.1.2023..... 2 404,25 €
STAV K 31.12.2023..... 7 234,45 €

PRÍJMY

p. č.	Subjekt	Príjmy v €
1	Dar Ďurovkin Marián	300,00
2	Dar poslanci MZ	800,00
3	Dar zamestnanci MsÚ - požiar BD Polygón	1 450,00
4	Dar NHS - miešaný spevácky zbor LIPKA - požiar BD Polygón	1 350,00
5	Dar NKS Nitra, na úhradu dane z nehnut. - požiar BD Polygón	1 256,25
6	Dar Uniqa Group Service Center Slovakia, spol. s r.o.	3 000,00
7	Dar Gestamp Nitra s.r.o.	1 300,00
8	Dar Air International Thermal (Slovakia) s. r.o.	1 300,00
9	Dar Ricor s.r.o	650,00
10	Dar ArcelorMittal Gonvarri Nitra, s.r.o.	650,00
11	Dar Kosit West s.r.o.	650,00
12	Dar Espack Eurologística s.r.o.	650,00
13	Dar Plastic Omnium Auto Inergy Slovakia s.r.o.	650,00
Príjmy spolu		14 006,25

VÝDAVKY

p. č.	Subjekt	Výdavky v €
1	DAB v Nitre - prenájom priestorov 60. výročie MŠ Piaristická	1 700,00
2	Nákup oblečenia a nábytku, úhrada nájomného - požiar BD Polygón	900,00
3	Nákup oblečenia a nábytku, úhrada nájomného - požiar BD Polygón	550,00
4	Ing. Plandora - Polygón ,odstraňovanie následkov požiaru	2 450,00
5	Úhrada dane z nehnut. - požiar BD Polygón	1 256,25
6	Turčániová Eva - podpora výstavy fotografií	150,00
7	Jaroslav Stojka - realiz. hud.-vzdel. programu pre žiakov ZŠ	2 079,80
8	Komunita Kráľovnej pokoja - príspevok pre deti k Vianociam 2023	90,00
Výdavky spolu		9 176,05

10.4 Významné investičné akcie v roku 2023

REALIZÁCIA NOVÝCH STAVIEB

Dom smútku Horné Krškany – rozšírenie plochy zo zámkovej dlažby – zrealizované 11/2023
Kanalizácia Starý park – FMR KÚ1-Nitra - zrealizované 06/2023
Vybudovanie workout ihriska Párovské Háje – VMČ5 – zrealizované 06/2023
Parkovisko Bazovského 2-10 – zrealizované 07/2023
Vjazd na parkovisko pred Domom služieb – FMR KÚ1 – Nitra – zrealizované 08/2023
Doplnenie medziblokového priestoru Popradská- Kmeťova – elektrické NN rozvody - zrealizované 08/2023
Doplnenie medziblokového priestoru Popradská – Kmeťova - mobiliár - zrealizované 11/2023
Vybudovanie stojiska na smetné nádoby na ul. Lomnická 30 – VMČ 7 – zrealizované 07/2023

OPRAVY, REKONŠTRUKCIE A MODERNIZÁCIE, OBNOVY

Revitalizácia hradného kopca v Nitre-zrealizované 10/2023
Odvodnenie cesty Nová Osada-BG žľab-VMČ5 – zrealizované 08/2023
Rek. Stračia – havarijný stav – zrealizované 11/2023
Úprava parkovacích stání Borodáčova – zrealizované 11/ 2023
Spevnená plocha Borina v Nitre – zrealizované 06/2023
Most ul. Medzi vodami, D. Krškany – rekonštrukcia – zrealizované 04/2023
Kruhový objazd Dolnočermánska Matica Slovenská – zrealizované 10/ 2023
MK Kasalova-VMČ2 – zrealizované 12/2023
MK Sadová – zrealizované 03/2023
Obnova chodníka na ul. Štiavnická 17-VMČ7 – zrealizované 07/2023
Obnova chodníka pri zadnom vchode Dlhá 86 – VMČ 7 – zrealizované 07/2023
Rek. pešej lávky nad Železničnou stanicou – zrealizované 06/2023
Rek. chodníka Mostná ul. – VMČ2 – zrealizované 05/2023
MK Mrázová 2. etapa – FMR KÚ3-zrealizované 07/ 2023
Rekonštrukcia balkónov ZpS Jánskeho 7 – zrealizované 08/ 2023
Rekonštrukcia stojiska smetných nádob, obnova chodníka Nábr. mládeže 15-VMČ7-zrealizované 07/ 2023
Rekonštrukcia Lipa Výstavná 6-VMČ7(OC Lipa -rek. závesnej hliníkovej fasády) – presun – zrealizované 08/ 2023

Projekty financované z NFP

Obratisko cestnej verejnej dopravy-Dvorčianska ul.- zrealizované 11/2023
Revitalizácia vnútrobloku na Štúrovej ul. 17-21 – zrealizované 10/2023
Cyklotrasa Mlynárce Diely Klokočina – zrealizované 12/2023
Revitalizácia mestského lesa Borina - zrealizované 08/2023
Komunitné centrum Drážovce – zrealizované 11/2023
Revitalizácia vnútroblokov Za Ferenitkou 19-29 Willsonovo nábrežie 32-34 – zrealizované 10/2023
Revitalizácia lokálneho parku na Vašinovej ul. v Nitre – zrealizované 10/2023
Brezový háj v Nitre-budovanie prvkov zelenej infraštruktúry-zrealizované 07/2023
Revitalizácia územia hradného kopca v Nitre – zrealizované 10/2023
Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry – Mestský park v Nitre, časť Nový park-zrealizované 09/2023
Cyklotrasa podjazd pod Univerzitným mostom Tr. A. Hlinku-zrealizované 09/2023
Obnova Starého parku v Nitre – zrealizované 12/2023
Revitalizácia areálu ZŠ Škultétyho, Nitra-zrealizované 11/2023
Regenerácia vnútrobloku Popradská Kmeťova Nitra-zrealizované 11/2023
Kreatívne centrum Nitra-Martinský vrch-zrealizované 11/2023
Kreatívne centrum kino Palace – zrealizované 11/2023

10.5 Predpokladaný budúci vývoj

V Meste Nitra veríme, že silné a prosperujúce mesto je založené na pevnom základe, ktorý zabezpečuje dlhodobú udržateľnosť a kvalitu života pre všetkých obyvateľov. Preto sme identifikovali päť kľúčových pilierov, ktoré tvoria jadro našej politiky a projektov:

Odolnosť, Bezpečnosť, Inklúzia, Estetika a Udržateľnosť (OBIEU). Každý z týchto pilierov je nevyhnutný pre vytváranie prostredia, ktoré je schopné čeliť výzvam, poskytovať bezpečnosť a pohodu, začleňovať všetkých členov spoločnosti, esteticky obohacovať náš priestor a udržiavať naše zdroje pre budúce generácie. Týmto spôsobom chceme zabezpečiť, že naše projekty budú prínosom pre všetkých a budú odrážať hodnoty, na ktorých nám záleží.

Mesto Nitra vypracovalo Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitry (PHSR) – Programové obdobie 2015-2023, ktorý bol schválený v roku 2016. PHSR dopĺňa Akčný plán PHSR. V roku 2022 mesto Nitra vypracovalo nový Akčný plán na roky 2022 – 2023. Platnosť dokumentu bola do roku 2023, avšak bola predĺžená do roku 2025, v roku 2024 sa bude realizovať aktualizácia/príprava nového strategického dokumentu s víziou do roku 2035.

V roku 2021 začalo nové programové obdobie na čerpanie európskych zdrojov. Mesto Nitra spolu s 26 obcami vytvorilo tzv. mestskú funkčnú oblasť, ktorá si vytvorila spoločný strategický dokument. Tento dokument je podmienkou na možnosť čerpania európskych zdrojov v rokoch 2021-2027. Mesto pripravilo strategický dokument Integrovaná územná stratégia, ktorá definuje projekty, ktoré by mesto chcelo realizovať v najbližších rokoch z externých zdrojov. Oblasť, v ktorých mesto bude môcť čerpať zdroje, sú:

1. Inteligentnejšia Európa – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva;
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa;
3. Prepojenejšia Európa – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT;
4. Sociálnejšia Európa – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.
5. Európa bližšie k občanom – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

Mesto Nitra sa bude snažiť v budúcom období hlavne o získanie nenávratných finančných prostriedkov z aktuálneho programového obdobia 2021-2027, hlavne z Programu Slovensko a Plánu obnovy a odolnosti, ktoré môžu napomôcť mestu dosiahnuť svoje investičné plány v sociálnej oblasti, v oblasti školstva, v oblasti životného prostredia, v oblasti dopravy, v oblasti energetickej efektívnosti alebo v oblasti adaptácie na zmenu klímy. Mesto sa chce uchádzať aj o financovanie projektov z iných externých zdrojov. Mesto Nitra chce posilniť svoje vnútorné kapacity na využívanie a zapájanie sa do neinvestičných projektov cez programy ako Horizont 2020, Erasmus+ a iné.

V súčasnom období vrcholí príprava na nové programové obdobie na roky 2021-2027. Mesto Nitra chce v tejto príprave zodpovedne definovať svoje potreby, ktoré by bolo možné následne financovať zo zdrojov EŠIF. Dané projekty sú súčasťou Integrovannej územnej stratégie, cez ktorú bude možné v budúcnosti financovať viaceré aktivity definované v Programe Slovensko. Jedná sa o 38 aktivít, ktoré budú v kompetencii Kooperačnej rady a v rámci ostatných aktivít sa budeme snažiť uspieť v dopytovo-orientovaných výzvach vyhlasovaných ministerstvami.

Nový strategický dokument IÚS v procese prípravy definuje 4 priority:

Priorita 1 Inovatívna, udržateľná a prosperujúca funkčná mestská oblasť Nitra

V tejto prioritě chceme dosiahnuť, aby bolo územie schopné využiť svoj špecifický potenciál v oblasti podnikania, VaV, technologických a netechnologických inovácií v úzkej spolupráci s podnikateľským a akademickým sektorom.

Priorita 2 Životné prostredie a zelená infraštruktúra

V tejto prioritě chceme, aby sa všetky aktivity a investície v území, a nielen tie, ktoré sú priamo v oblasti životného prostredia, realizovali v súlade so zelenou transformáciou územia FMO Nitra.

Priorita 3 Dostupná, prepojená a efektívna mestská funkčná oblasť Nitra

V tejto prioritě chceme dosiahnuť, aby bola zabezpečená bezpečná, efektívna a ekologická mobilita na území FMO Nitra dobudovaním dopravnej infraštruktúry pre všetky druhy dopravy, vytvorením podmienok pre IDS, zavedením inteligentných prvkov riadenia dopravy.

Priorita 4 Udržateľné komunity a kvalita života

V tejto prioritě chceme dosiahnuť, aby sa zvyšoval podiel komunitných aktivít a iniciatív, zvyšovala účasť občanov na príprave a realizácii aktivít v území FMO Nitra pri zlepšovaní kvality života.

Medzi hlavné projekty, ktoré chce mesto Nitra realizovať v najbližších rokoch:

- strategické dokumenty v oblasti dopravy a životného prostredia,
- zavedenie regulácie parkovania na sídliskách a ostatných lokalitách, kde strategické dokumenty definovali problémy v oblasti statickej dopravy,
- zvýšenie atraktivity a budovanie cyklistickej infraštruktúry nielen ako turistické chodníky, ale aj ako cyklotrasy slúžiace na dochádzanie do práce,
- zvýšenie kapacity infraštruktúry materských a základných škôl,
- rekonštrukcia školskej infraštruktúry – zvýšenie energetickej efektívnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie,
- budovanie a zlepšenie technického vybavenia kuchýň a jedální v zariadeniach školského stravovania na základných a materských školách s cieľom poskytovať kvalitnejšie stravovanie žiakom základných škôl a deťom materských škôl,
- zlepšenie environmentálnych aspektov budovaním zelenej a modrej infraštruktúry – revitalizácia zelene/mestských parkov/ vnútroblokov, obnova mestských fontán ,
- zvýšenie podielu separovania a rozvoj technológií obehového hospodárstva na spracovanie odpadov,
- rekonštrukcia a výstavba komunitných centier,
- zlepšenie zásobovania pitnou vodou, čistenie odpadových vôd, kanalizácie,
- vybudovanie, resp. zvýšenie kapacity čističky odpadových vôd,
- zlepšiť elektronizáciu služieb pre verejnosť, ktorá by bola pre občanov prístupnejšia a atraktívnejšia,
- výmena osvetlenia v meste za účelom zníženia energií a úspory a zvýšenia bezpečnosti prostredníctvom garantovanej energetickej služby v zmysle auditu osvetlenia,
- zlepšenie dopravnej situácie výmenou svetelnej signalizácie na križovatkách s preferenciou dopravy v zmysle projektovej dokumentácie,
- postupné kroky na odstránenie bariér v meste pre zdravotne znevýhodnených občanov ako súčasť aktivít Akčného plánu prístupnosti,
- podpora a rozvoj kvality formálneho a neformálneho vzdelávania a práce s mládežou,
- podpora zdravého životného štýlu a športu rozvojom športových schopností občanov mesta,
- stabilizácia obyvateľstva a zvrátenie negatívneho demografického vývoja, starnutie obyvateľstva, inklúzia pracovných migrantov,
- účinná adaptácia a absorpcia skokových zmien v ekonomike kraja, kooperácia pri rozvoji (JLR prišiel bez toho, aby to bolo konzultované regionálne),
- transformácia ekonomiky na inovatívne založenú obehovú zelenú a smart ekonomiku, založenú na udržateľnom a efektívnom zhodnotení ľudských, prírodných, technických, technologických a inštitucionálnych zdrojov kraja (ekologizácia služieb),
- zhodnotenie potenciálu mesta v kreatívnom priemysle (infraštruktúra pre rozvoj kreatívneho priemyslu aj na vidiek),
- obnovenie regionálnej potravinovej sebestačnosti,
- rozvoj zdrojov, vrátane ľudských zdrojov, zvýšenie odolnosti a adaptability socioekosystémov (ekosystémov, sociálnych systémov a ekonomiky) na klimatickú zmenu,
- vytvorenie lepších podmienok pre vznik a šírenie inovácií,
- zachovanie diverzifikovaného priemyslu a jeho transformácia na Industry 4.0, podpora inovatívne orientovaného MSP, sociálna ekonomika,
- zlepšenie kvality života – dostupnosť služieb (najmä sociálne služby, integrácia a komunalizácia mládeže aj seniorov – posilnenie úlohy komunít pri zabezpečovaní služieb), strieborná ekonomika, nájomné a sociálne bývanie,
- znovu využitie brownfieldov a iných nevyužívaných území a budov,
- ekologizácia dopravy,
- modernizácia a zhodnotenie kultúrnej infraštruktúry,
- zachovanie a obnova biodiverzity vrátane environmentálneho znečistenia (dobudovanie environmentálnej infraštruktúry), lesné ekosystémy a chránené územia,
- adaptácia sídiel na klimatickú zmenu,

INVESTIČNÉ AKCIE, KTORÝCH REALIZÁCIA BOLA PRESUNUTÁ DO R. 2024

Bočná ulica
Dom smútku Dolné Krškany - dofinancovanie
Doplnenie medziblokového priestoru Popradská - Kmeťova - mobiliár- PRESUN
Fotovoltaické elektrárne (Polikliniky, ZŠ,MŠ)
Chodník Jelenecká - FMR KÚ 4
Kolumbárium Dražovce -VMČ 6
Komunálne byty - prípravná a projektová dokumentácia objekt. v správe Služby
Kontrolné vozidlo - Parkovacia politika
Majáky do automobilov - MsP
Manuál verejných priestranstiev - 1. etapa
Mestský cintorín Horné Krškany - VO VMČ 1
MK + Chodník Zlievarenská - FMR KÚ 6
MK + Chodník Zlievarenská - FMR KÚ 7
MK + Chodník Zlievarenská VMČ 1
MK Kasalova
MK Škultétyho 3. etapa - FMR KÚ 1
MK Škultétyho 3. etapa VMČ 4
MK Vodná
MŠ 120 + DJ 35 Na Hôrke 30/A, Nitra - Diely (centrum voľného času)
Nebytové priestory - prípravná a projektová dokumentácia objekt. v správe Služby
Nový územný plán mesta Nitra II. etapa - PRESUN
Obnova chodníka ul. Kozmonautov 10 po pešiu zónu Topoľová - VMČ 7
Obnova chodníka ul. Novozámocká 102-106 - FMR KÚ 7
Obnova Mestskej Tržnice - výroba a montáž historických replík pôvodných okien
Obnova prístupovej komunikácie k MŠ Dobšinského
Obnova Tehelnej ulice
Obnova ul. Dolnohorská
Obnova ul. Dolnohorská FMR KÚ 4 - Zobor
Obradná sieň, rozšírený cintorín Dolné Krškany, I. etapa - VMČ 1
Osvetlenie priechodu pre chodcov Nábrežie Mládeže pri ZŠ
Osvetlenie priechodu pre chodcov Tr. A. Hlinku č.51
Parkovacie automaty - Parkovacia politika
Parkovacie miesta - Schurmanova 1 - PRESUN
Parkovacie miesta - ZŠ Tulipánová 1. etapa - PRESUN
Parkovacie miesta + komunikácia Wilsonovo nábrežie 2-4 - PRESUN
Parkovisko Benkova pri TS-21 - FMR KÚ 1
Pasportizácia miestnych komunikácií
Predĺženie pešej zóny 1. etapa
Priechod pre chodcov s osvetlením Dlhá ul. Nitra-Janíkovce - FMR KÚ 8
Rázcestie schodisko na hrad
Rekonštrukcia budovy Biovetská - projekt so Slniečko NO (Nórske fondy)
Rekonštrukcia budovy p. č. 3791/1 k. ú. Párovské Háje
Rekonštrukcia budovy p. č. 3791/1 k. ú. Párovské Háje- FMR 10
Rekonštrukcia sociálnych zariadení MsP
Rekonštrukcie MC Lidická a Lužianska - FMR KÚ 3 - Dražovce
Revitalizácia fontán - prípravná a projektová dokumentácia - PRESUN
Revitalizácia parčíku ul. Nová - FMR KÚ 1 - Nitra
Revitalizácia územia hradného kopca v Nitre
Súvislá oprava miestnej cesty Špitálska
Trafostanica KKC, MŠ Dobšinského
ÚPN zóny Janíkovce I. Nitra
ÚPN zóny Kynek Šúdol - čistopis - PRESUN
ÚPN zóny Párovské Háje - čistopis - PRESUN
ÚPNZ Šindolka II., Nitra
ÚPP zóny Nová Chrenová
Úprava autobusových zástavok a prechod pre chodcov na ceste II/562-Cabajská ul, Nitra
Verejné osvetlenie Párovský cintorín - FMR KÚ 1
VO Stará Jarocká - FMR KÚ 10
ZŠ Topoľová - rekonštrukcia kuchyne
ZŠ Tulipánová - Pavilón 3

10.6 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Po 31.12.2023 nenastali také skutočnosti, ktoré majú významný vplyv na verné zobrazenie skutočností uvádzaných v tejto účtovnej závierke.

V súvislosti s pretrvávajúcim konfliktom na Ukrajine a s prílevom odídencom na územie Slovenskej republiky, mesto Nitra aktívne reaguje na novú situáciu a zabezpečuje komplexnú podporu pre týchto jednotlivcov. Mesto poskytuje finančné príspevky fyzickým a právnickým osobám, ktoré poskytujú ubytovanie ukrajinským odídencom v ich nehnuteľnostiach. Tieto príspevky majú pomôcť pokryť náklady spojené s ubytovaním a zabezpečiť stabilné podmienky pre nových obyvateľov.

Okrem toho, mesto Nitra, ako zriaďovateľ materských škôl a základných škôl, vytvára podmienky na hladké začlenenie detí z Ukrajiny do predškolského a základného školského vzdelávacieho procesu. S tým súvisí aj organizácia jazykových kurzov, podpora učiteľov pri práci s deťmi z rôznych kultúrnych prostredí a zabezpečenie potrebných materiálov a pomôcok pre týchto žiakov.

Mesto Nitra sa zároveň podieľa na poskytovaní a realizácii širokého spektra služieb s cieľom zabezpečiť sociálnu, kultúrnu a pracovnú integráciu odídencom do slovenskej spoločnosti. To zahŕňa organizovanie komunitných a kultúrnych podujatí, pomoc pri hľadaní zamestnania a vytváranie programov na podporu zapojenia odídencom do miestneho života. Tento komplexný prístup má za cieľ nielen zmierniť dopady konfliktu na odídencom, ale aj posilniť ich integráciu a zabezpečiť ich dôstojný a plnohodnotný život v novom prostredí.

Na základe výkonu záložného práva na 49 akcií spoločnosti Nitrianska teplárenská spoločnosť, a.s., ktoré boli k 31.12.2023 vo vlastníctve ACS Plyn, s.r.o. bol ku dňu 11.1.2024 zapísaný ako vlastník uvedených akcií nový akcionár, spoločnosť Pactio energo SK, a.s. so sídlom v Českej republike.

10.7 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Mesto Nitra je účastníkom súdnych konaní ako odporca, kde sú navrhovateľmi:

- N-ADOVA, spol. s r.o.
Predmetom sporu je zaplatenie sumy 17 919,13 € s príslušenstvom. Okresný súd žalobu zamietol. Žalobca podal odvolanie, avšak rozsudkom zo dňa 30.03. 2022 Krajský súd potvrdil rozhodnutie Okresného súdu. Žalobca podal dovolanie na Najvyšší súd SR. K 31.12.2023 nebolo o dovolaní rozhodnuté.
- N-ADOVA, spol. s r. o.
V spore ide o zaplatenie 2 474 470,30 € s príslušenstvom. Predmetom konania je zaplatenie zmluvnej pokuty dohodnutej v čl. VII ods. 2 nájomnej zmluve uzatvorenej medzi Mestskými službami a spoločnosťou N-ADOVA, spol. s r. o., predmetom ktorej bol nájom súboru nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. 6572 pre katastrálne územie Horné Krškany. Žalobca si uplatňuje zmluvnú pokutu z titulu porušenia zmluvnej povinnosti platiť nájomné, pretože neakceptoval odstúpenie od zmluvy zo strany Mestských služieb, príspevkovej organizácie, následne potvrdeného Mestom Nitra. Vo veci bol doručený platobný rozkaz voči ktorému bol dňa 13.12.2021 podaný odpor. Okresný súd platobný rozkaz zrušil. Konanie je prerušené do ukončenia dovolacieho konania proti rozsudku krajského súdu. Momentálne je toto konanie prerušené a neprebiehajú v ňom žiadne procesné úkony.
- Alfonz Gabaš a manž.
Zo strany žalobcov voči mestu je aktuálne podaných päť žalôb na čiastku 81 665 € s prísl. čo predstavuje sumu 16 333 € s prísl. v každom jednotlivom podaní. Mesto Nitra a žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi k pozemkom. Žalobcovia majú za to, že pozemky, ku ktorým sa vzťahujú žaloby slúžia ako verejná zeleň, a teda Mesto Nitra užíva pozemky v celosti a z uvedeného dôvodu sa domáhajú náhrady za užívanie ich spoluvlastníckeho podielu. V jednotlivých konaniach je rozhodované o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch.
- Správa bytov KaH s. r. o.

Ide o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 44 461,20 € s prísl., ktorého sa mal, podľa slov žalobcu, dopustiť žalovaný tým, že užíval nebytové priestory škôlky a kotolne nachádzajúce sa v bytovom dome bez právneho dôvodu. Vlastníci bytov a nebytových priestorov v tomto bytovom dome neuznávajú vlastníctvo Mesta Nitra k nebytovým priestorom kotolne a škôlky. Žalobca vykonáva správu bytového domu. V tejto právnej veci bola doručená žaloba, ku ktorej bolo zaslané na Okresný súd Nitra vyjadrenie, ktorým žalobu popierame v celom rozsahu spolu s návrhom na prerušenie tohto konania až do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Nitra z dôvodov, že žalobca v tomto spore vystupuje v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome a ako predmet sporu žalobca udal vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré malo spočívať v majetkovom prospechu žalovaného za užívanie nebytových priestorov škôlky v bytovom dome bez právneho dôvodu, pretože ostatní vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome neuznávajú vlastníctvo žalovaného k predmetným nebytovým priestorom. Zároveň v súdnom spore, ktorý je vedený na rovnakom súde a je pridelený tomu istému zákonnému sudcovi, Mesto Nitra vystupuje na strane žalobcu a domáha sa určenia svojho vlastníckeho práva práve k predmetným nebytovým priestorom voči ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Ak by bolo Mesto Nitra úspešné v konaní, vyvrátilo by to tvrdenia žalobcu o bezdôvodnom obohatení Mesta Nitra voči ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Vo veci sa uskutočnilo prvé pojednávanie, na ktorom bola riešená otázka účasti a na základe konania žalobca rozšíril okruh žalobcov na všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Konanie je prerušené do právoplatného rozhodnutia v spore. K 31.12.2023 nebolo rozhodnuté.

- JUDr. Jakub Polák
Predmetom žaloby je zaplatenie sumy 9 007,92 € s prísl. na základe toho, že žalobca sa ako výlučný vlastník pozemkov nachádzajúcich sa v k.ú. Nitra domáha zaplatenia náhrady za užívanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, nakoľko na pozemku parc. č. 7999/19 sa nachádza miestna komunikácia – Bratislavská cesta a na pozemkoch parc. č. 7878/2 a 7878/3 sa nachádza miestna komunikácia – Rybárska ulica, ktoré sú vo vlastníctve žalovaného. Predmetná žaloba bola opätovne dňa 05.11.2020 Okresným súdom Nitra zamietnutá. Krajský súd v Nitre toto rozhodnutie potvrdil. Vo veci bolo podané dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

Súdne spory nie sú vnímané ako významne rizikové pre hospodárenie mesta nakoľko mesto má vytvorené rezervy na prebiehajúce a hroziace súdne spory. V najbližšom období nie je pravdepodobné ukončenie pojednávaní a právoplatné rozhodnutia vo vyššie uvedených súdnych konaniach.

Schválil: **Marek Hattas, primátor Nitry**

V Nitre, dňa 23.08.2024

